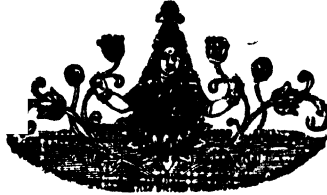

**TEXT PROBLEM
WITHIN THE
BOOK ONLY**

ಕರ್ಣಾಟಕ ದ್ವಿ

ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು

* ———— *
ಭಾಗ ೧
————— *
*

ಕನ್ನಡ ನಾಡಮ್ಮಾ,
ನಿನ್ನಡಿದಾವರೆಗಿಡು ಅಮ್ಮಾ ।
ಮುನ್ನನೆ ಎನ್ನಯ ನುಡಿಯನು ಪೆರ್ಚಿಸಿ,
ಸೆನ್ನತ ತಾಯ್ನುಡಿ ಸೇವೆಯ ಕೊಳ್ಳಾ ॥

ಶಂಭು ಶಂಭು ಭಟ್ಟ, ಎಮ್. ಎಚ್.

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200660

UNIVERSAL
LIBRARY

ಮುಂಬಯಿ ಇ || ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರಿಂದ ಮೆಂಜೂರಾಗಿದೆ.

|| ೨೯ ||

ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ

ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು

ಭಾಗ ೧

ಲೇಖಕರು .

ಶಂಭು ಶಂಭು ಭಟ್ಟ, ಎಮ್. ಎಚ್.

ಹಣ್ಣುಹಂಪಲಗಳ ಬಾಗಾಯತವು, ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೈಪಿಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ

ಲೇಖಕರು, ಗವರ್ನಮೆಂಟಿ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರಿಸ್ವರ

ಸಹಾಯಕರು ಇತ್ತಾದಿ ;

ಗಣೇಶಬಿಂಡ ಬೊಟೇನಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನ್ಸ್, ಖಡಕಿ, ಪುಣೆ.

ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದವರು :

ಮೆ|| ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಾಲೀಮತ್, ಬಿ. ಎಚ್.

ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ,

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ, ಧಾರವಾಡ.

(ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕಾದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.)

ನೋದಲನೇ ಆವೃತ್ತಿ—೨೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು

೧೯೩೨

ಬೆಲೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ.

ಮುದ್ರಕರು

ಶ್ರೀ ಅನಂತ ವಿನಾಯಕ ವಟವರ್ಧನ, ಬಿ. ಎ.,
ಆರ್ಯಭೂಷಣ ' ಮುದ್ರಾಲಯ, ಭಾಂಬುರ್ಡಾ ಪೇರ,
ಮನೆ ನಂ. ೯೩೬/೨, ವಣಿ ನಂ. ೪

ಪ್ರಕಾಶಕರು.

ಶ್ರೀ ಶಂಭು ಶಂಭು ಭಟ್ಟಿ, ಎಮ್. ವಿಜ.,
ಗಣೇಶಖಂಡ ಬೊಟಾನಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನ್, ಖಡಕಿ, ವಣಿ ನಂ. ೩

ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಾನ
ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಾಮದಾರ ದಿನಾನ್ ಬಹದ್ದೂರ
ಸಿದ್ದಪ್ಪಾ ತೋಟಪ್ಪಾ ಕಂಬಳಿ, ಬಿ. ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್. ಬಿ.
ಯವರು :

“ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೋಟಗಳು’ ಎಂಬ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು
ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಶ್ರೀ ಭಟ್ಟರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.”

—ಸಿದ್ದಪ್ಪಾ ತೋಟಪ್ಪಾ ಕಂಬಳ

ಮುನ್ನುಡಿ

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ವುಸ್ತುಗಳು ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೋಟಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದವರೆಂದರೆ ಇವರೇ ಮೊದಲನೆಯವರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದು ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ದೂರದಿಂದ ತರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಿಡಗಳ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಈ ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವರು ಇವರು ಒಕ್ಕಲತನದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಒಕ್ಕಲತನದ ಖಾತೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಿಡಗಳ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವಿಕರು ಇರುವರಲ್ಲದೆ, ಇವರು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಿದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಹವೆಮಾನವನ್ನು ಅರಿತವರಿದ್ದು ಕೆಲಕಳಿಯಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೇ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವರು. ಭಾಷೆಯು ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಓದು ಬರೆಯುವವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಆಹಾರವಿದ್ದು ನಾವು ಇದರ ಕಡಿಗೆ ಏನೂ ಲಕ್ಷ್ಯವಿತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಗೀಹವಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆದು, ಅವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೊರಕುವಂತೆಯೂ ಹಾಗೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಪಡೆಯುವಂತೆಯೂ ಶ್ರಮಪಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಓದು ಬರೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನಂದರೆ: ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಕ್ಕಲತನದ ಖಾತೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಲಿಚ್ಚಿಸುವವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆಯೂ, ಅವರನ್ನು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆಯೂ ಬರುವಂತಿಗೇ. ಕಾರಣ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಆಶೆ.

ಮುಕವಾದ, }
 ೬-೧೦-೧೯೩೨ }

ಶಿ. ಶಿ. ಸಾಲೀಮರ,
 ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಡಾಯರಿಕ್ಟರ ಆಫ್ ಎಗ್ರಿಕ್ಚರ್,
 ಧಾರವಾಡ.

ಶುದ್ಧಿ ಪತ್ರಿಕೆ :

ಪಾನು	ವಳಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
೧	೨	ಕಾರ್ಣಟಕನೆಂತಲೂ	ಕಾರ್ಣಟಕನೆಂತಲೂ
೭	೭	ಕ್ರಿತ್ಮಣಿ	ಕ್ರಿತ್ಮಣಿ
೭	೨೯	ಬೆಣೆ	ಬೆಣೆ
೨೪	೨೮	ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ	ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ
೩೫	೧೮	ಮೇಲೆ	ಮೇಲೆ
೩೮	೨೮	ಕಟ್ಟಿಬೀಕು	ಕಟ್ಟಿಬೀಕು
೩೮	೨೮	ಕಟ್ಟಿಬೀಕು	ಕಟ್ಟಿಬೀಕು
೪೧	೩	ಅಳತೆಯವಿರಬೇಕು	ಅಳತೆಯವಿರಬೇಕು.
೪೪	೭	ಕಟ್ಟುವಾಗ	ಕಟ್ಟುವಾಗ
೪೪	೧೧	ವಡಕ್ಕೆ	ವಡಕ್ಕೆ
೪೫	೧೮	ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ	ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ
೫೭	೨೨	ಶ್ರೇಷ್ಠ	ಶ್ರೇಷ್ಠ
೬೪	೨೫	ಕಟ್ಟಿಲಿಕ್ಕೆ	ಕಟ್ಟಿಲಿಕ್ಕೆ
೬೬	೨೭	ತುಂಬಬೇಕು	ತುಂಬಬೇಕು
೭೬	೨೪	ಬಾಲದಿಯಲ್ಲಿ	ಬಾಲದಿಯಲ್ಲಿ
೧೯	೧೮	ಒಂದು ರೂನಾಯಿ	ಎಂಟು ಆಣೆಗಳು
,,	೧೯	ಎಂಟು-ಹತ್ತು	ಐದೂ ವರೆ
೧೧೦	೨೯	ಸವನಾಗಿ	ಸಮನಾಗಿ

ಶ್ರೀ ಶಂಭು ಭಟ್ಟರು.

ಪ್ರ ಸ್ತಾ ವ ನೆ

ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ಒಕ್ಕಲತನದ ಒಂದು ಅಂಗವಾದ ತೋಟಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಂಥ ವಂತೂ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಈ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ನಾನು ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಕೈಗಾಡಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನಾದರೊಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವೆನು. ವೃಣೆಯಂಥ ದೂರದ ಪ್ರಗೇಶದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಕರ್ತಾಟಕಸ್ಥರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು ನನಗೆ ಇನ್ಯಾವ ತರದಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಹಣ್ಣುಹಂವಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ತೀರ ಹಿಂದುಳಿದ ಮಾತೃಭೂಮಿಯಾದ ಕರ್ತಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ಕರ್ತಾಟಕ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಜ್ಞಾನದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವದಕ್ಕೂ ದೊರೆತ ಈ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹೇಚ್ಛೆಯ ಫಲವೇ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಕರ್ತಾಟಕಸ್ಥರ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿಡುವಾಗ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ನನಗೊದಗಿದ ಕೆಲವು ತೊಂದರಿಗಳನ್ನೂ ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರವಡಿಸಲು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಕರ್ತಾಟಕಸ್ಥರ ಸಲಹೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳನ್ನು ಬೇಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಜಾಗ್ರತಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ವಾಜ್ಞಿಯದ ಒಂದು ಶತಾಂಶವು ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬದು ವಿಷಾದಕರವು. ಇದಕ್ಕೆ ಬರಹಗಾರರ ಕೊರತೆಗಿಂತಲೂ ಓದುಗರ ಕೊರತೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಕ್ಕಲತನದ ಬರಹಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಾದವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ದುರ್ಗೈವದಿಂದ ಅಕ್ಷರಶತ್ರುಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಓದು ಬರಹಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲತನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲತನವು ಹೀನ ತರಗತಿಯ ಉದ್ಯಮವು ಅನಿಸುತ್ತದೆ! ಅದನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಓದುಬರಹಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೆಲವು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಹೇಳಬಹುದು!! ಅಂದ ಮೇಲೆ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆಯುವದಕ್ಕೂ ಓದುವದಕ್ಕೂ ಉತ್ತೇಜನವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ

ದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ವ್ರಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವಿಲ್ಲಗೆ ಮುದ್ರಣದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾಕೆಯಿಂದ ತೆತ್ತು ಸಾಲಂ ಡಿಗನಾಗಿ ಕೂಡುವ ಹೊತ್ತು ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ “ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೈಪಿಡಿ” ಎಂಬ ವನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟು ಎರಡು ತಿಂಗಳಿ ಗೊಂದರಂತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಡಿಸಿ ಸುವಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿಗೇ. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೈಪಿಡಿಯ ಎರಡು ಮನೆಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದವು. ಜಾಹೀರಾತು ಮುಂತಾದ್ದಕ್ಕೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಹಾಕಿಗೇನು ಆದರೆ ಉಪ ಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೈಪಿಡಿಯ ಮೂರನೇ ಮನೆಯು ಇನ್ನೂ ಹೊರ ಬೀಳುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಂದಿವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೋಟಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ತೀವ್ರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಮ್ಮ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಇದರ ಉಪಯೋಗವೇ ಆಗುವದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಕಡು ನೊಂದು “ವುನಃ ಯತ್ನವಾಡು” ಎಂಬ ಗುಡಿ ಯಂತೆ ಈ “ಹೆಚ್ಚಿನ ತೋಟಗಳ”ನ್ನು ಬರೆಯುವಾರಂಥಿಸಿದೆನು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಾರರ ಪುರೋಹಿತರಾದ ಧಾರವಾಡದ ಅಲೂರ ವೆಂಕಟರಾಯರು ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಅವರು ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣ ದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ರಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದರಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಅನುಭವಾ ಮೃತದ ಒಂದು ತೊಟಕನ್ನು ನನಗೆ ಕುಡಿಸಿದರು. ಅದಿಂದ ಬರಹಗಾರರ ಹಣೆಯ ಬರಹವೇ ಹೀಗೊಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಈ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಗೇನು. ಇದಲ್ಲಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಆ ವಂತೆಯ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಕೈಗೆ ನಿಲುಕುವ ವುಷ್ಣಗಳನ್ನು ಹಂದು ತಂದು ಅರ್ಪಿಸಿ ನಮಿಸುತ್ತಾರೆ ಈ ಜನ್ಮವು ಸಾರ್ಥವಾಗ ದೆಂದು ದೃಢ ನಂಬಿಗಿಯಾಯಿತು. ಅಂತೂ “ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೋಟಗಳು” ಹುಟ್ಟುವ ದಿನವು ಬಂದೇ ಹೋಯಿತು

ಈ ಚಿಕ್ಕ ವ್ರಸ್ತಕವು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೋಟಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಗಿಗೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುವಂತೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಗತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದೆಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ವಧಾ ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಡೀ ಮುಂಬಯಿ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲೂ, ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ನಂಚುಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೋಟಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ತೋಟಗರ ಕಷ್ಟಸವ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂತು ಯಥಾಮತಿಯಾಗಿ ಉಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಈ ಗೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಅನೇಕ ಸುಸಂಧಿಗಳ ಅನುಭವವೇ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ

ಅಧಾರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲೂ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲೂ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ವಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಫಲವು ಹ್ಯಾಗೆ ತಿಳಿದುಮಿಸಿದೆ ಎಂಬದನ್ನು ಓದುಗರೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳು ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದವೂ, ಗಹನವಾದವೂ, ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದವೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮೊದಲು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಗೊಂದಲವೆಗೇ ಯಾರೂ ಹೋದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ತೋಟಗಳ ವ್ಯವಸಾಯವು ಒಂದು ಧಂದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ನಡೆಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಖಂಡಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗಿಡದ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಾದಷ್ಟು ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಧಮ್ಮ ತೋಟಗಾರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲೆಖ್ಖವತ್ರವನ್ನು ಇದ್ದರಿಂದಲೂ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನು ಸಾರವಾಗಿ ತೋಟಗಳ ಲಾಭಹಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದರಿಂದಲೂ, ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಆದಾಯವೆಚ್ಚಗಳ ವತ್ರಿಕಯು ಬರೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾದ ಮಾದರಿಯ ಅಂದಾಜು ವತ್ರಿಕೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಇದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಸೀಕಿಸುವವರು ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ತೋಟಗಳ ಲಾಭಹಾನಿಗಳ ಖಂಡಿತ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಧನಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುವಷ್ಟು ದಯಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ಖುಷಿಯಾಗಿರುವೆನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರ ವ್ರಂಟಾ ಗಬೇಕೆಂಬದೇ ನನ್ನ ಧೈಯವು.

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವಿತ್ತ ಮೆ|| ಸಾಲಿಮರ ಸಾಹೇಬರನ್ನೂ, ಚಿತ್ರಗಳ ಬ್ಲಾಕುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೆರವಾದ ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯ ದಾಯಕಿಕ್ಕರ ಸಾಹೇಬರನ್ನೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಂಜೂರಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಣ್ಣುಹಂಪಲಗಳ ತಜ್ಞರಾದ ದಾಕ್ತರ ಚೀಮಾ ಸಾಹೇಬರನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ನ್ಮರಿಸದೆ ಇರಲಾರೆನು. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ವ್ರಣಿಯ ಆರ್ಯ ಭೂಷಣ ಮುದ್ರಣಾಲಯದವರಿಗೂ, ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಓದುವದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಪರಮಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಕೊಡಕಣೆ ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ಟ, ಬಿ. ಎಚ್. ಇವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆಂದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನಿಟ್ಟು, ಇದು ತಮ್ಮದೇ ಎಂದು ಅವರು ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಬಲಿಯಿಸಿ ದುಡಿಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿನೀತನಾಗಿ ವ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

<p>ಪುಣೆ, ಶ್ರೀ ಶಕೆ ಗಣಾಳ ವಿಜಯದಶಮಿ.</p>	}	<p>ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆಯಾಳು, ಶಂಭು.</p>
--	---	------------------------------------

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಪುಟ

ಪ್ರಕರಣ ೧—ವಿಷಯಪ್ರವೇಶ

... ೧

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ; ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು; ಹೆಚ್ಚಿನ ಮರಗಳ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿ, ಪ್ರೇತ್ರ ಮುಂ.; ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಕೆ; ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು ?

ಪ್ರಕರಣ ೨—ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ

... ೯

ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನ; ತೋಟಕೃ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳ; ಮಣ್ಣು; ನೀರು; ಹವೆ; ಭಾಂಡವಲು; ಆಳುಗಳು; ಬೇಲಿ; ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು ಹ್ಯಾಗೆ? ಸ್ವಚ್ಛತೆ; ಗೊಬ್ಬರ; ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು, ರೋಗಾದಿಗಳು; ಕಾವಲು; ಲೆಖ್ನು ವತ್ರ; ಗಿರಾಕಿಗಳು; ಮಾರಾಟದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು; ಬಾಜಾರ; ನಂಬರವಾರಿ; ಕಾದಿಡೋಣ

ಪ್ರಕರಣ ೩—ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು

... ೨೬

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೆಂದರೇನು ? ಅದರ ವಿಧಿಗಳು; ಬೀಜ, ಬೀಜವನ್ನು ಆರಿಸುವದು; ಬೀಜವನ್ನು ಎಷ್ಟುದಿನ ಇಡಬಹುದು ? ಬೀಜವು ಹುಟ್ಟಿ ಲಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಬೇಕು ? ಬೀಜವನ್ನು ಯಾವಾಗ, ಹ್ಯಾಗೆ, ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು ? ಮಡಿಗಳು; ಚೋರಿಗಳು; ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು; ಮರಿಗಳು; ಕೊಂಬೆಗಳು; ಗೂಟೆ; ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟೆ; ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವದು; ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡಿ; ನಾಲಿಗೆ ಕೊಡಿ; ಬಗಲ ಕೊಡಿ, ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿ; ಬಾರು ಕೊಡಿ, ತಲೆ ಕೊಡಿ; ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದು; ಧಾಲು ಕಣ್ಣು, ತುಂಡು ಕಣ್ಣು, ಉಂಗುರಕಣ್ಣು; ಯಾವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಧನಗಳು

ಪ್ರಕರಣ ೪—ಮಾವು

... ೫೬

ಉತ್ಪತ್ತಿ; ಹಿಂದಿನ ಸಾಗುವಳಿ, ಹವೆ; ಮಣ್ಣು, ನೀರು; ಸಸಿಗಳು, ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವದು; ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದು, ನೆಡುವದು; ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದು; ನೆಡುವ ಅಂತರ; ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು; ಫಲಬಿಡುವ ವಯಸ್ಸು; ಗೊಬ್ಬರ; ಮರಗಳ ಆಕಾರ; ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳು; ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದು; ಊರಮಾವಿನ ಜಾತಿಯ ಹಳೇ ಮರಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವದು; ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು; ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯು; ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹರಿಯುವದು; ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುವದು; ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದು; ನಂಬರವಾರಿ; ಮಾರಾಟ; ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಕಳಿಸುವದು; ಮಾವಿನ ತೋಟಗಳ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚ; ರೋಗಾದಿಗಳು.

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು

ಪ್ರಕರಣ ೧

ವಿಷಯ ಪ್ರವೇಶ

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದರೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಭಾಗವು. ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂತಲೂ ಅನ್ವಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟುದಿನ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಸಾಯದ ಖಾತೆಯವರು ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೆಷ್ಟೇ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಂಕಣ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ರಚನೆಯು ಬೇಸಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗಿತ್ತು ಎನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ವರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡವೂ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯದ ಬಾತೆಯವರಂತೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟು ಕಾರಣ ಬಾಷಾನ್ವಯ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯ ಒಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲಾದರೂ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ವಾಹಿತಿಯು ಕೂಡಿ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಯಾದರೂ, ಇಂಥದೇ ವರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಇದರೊಳಗಿನ ತತ್ವಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುವವೆಂಬದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು.

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಬಹಳ ಮಳೆಯಾಗುವ ಘೋರಾರಣ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಘಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶವೂ, ಅದನ್ನೇರಿದ ಬಳಿಕ ಬರುವ ಮಲೆನಾಡೂ, ಆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಹಾಯುವ ವರೆಗೂ ಬೈಲಾದ ಬೈಲು ಸೀಮೆಯೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅತಿವೃಷ್ಟಿ-ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅತ್ಯುಷ್ಣವಾದ ಹವಾಮಾನವೂ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಾದ ಹವಾಮಾನ

ನೇತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯ ನೀರುಗಳ ನಾತಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ. ನೀರಿನ ಹನಿಗೆ ಬಾಯ್ತೆರೆದು ನಿಂತ ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ, ಮಳೆಯಾಗುವದೂ ಇಲ್ಲ, ಆಗದೆ ಈರುವದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತಿರುವ ಬೆಳಗಾವಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಭಾಗಗಳೂ, ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮಳೆಯಾಗಿ ಸಾಕುಬೇಕು ನಾಡುವ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಸಿಸಿ ಸಿದ್ಧಾಪೂರ ಸೀಮೆಗಳಂಥ ಎಂದೆಂದೂ ಬತ್ತದ ನೀರಿನ ಝರಿಗಳೂ ಅಬ್ಬಿಗಳೂ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ, ಅಳದಲ್ಲಿ ವಾತಾಳವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವವೋ ಎಂಬಂತಿರುವ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾವಿಗಳ ನೆರೆಯ ಸೀಮೆಗಳೂ, ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು ದುರ್ಲಭವಾಗಿರುವಂಥ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಬಾದಾಮಿಯ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಇರುವವು. ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಳದ ನೆಲೆಯು ಸಿಗದಂಥ ಎರೆ ಮಣ್ಣಿನ ನೆಲವನ್ನೂ, ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾವಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿದ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಗುಡ್ಡ ಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಗದಾಳಿ ಮಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳನ್ನೂ, ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಗುಂಟ ಹಬ್ಬಿರುವ ಉಸುಕಿನ ಬೈಲುಗಳನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ ಇರಲಾಗದು. ಕಾಳೀ, ಗಂಗಾವಳೀ, ಅಘನಾಶಿನೀ, ಶಂಖವತೀ ಮುಂತಾದ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕೂಡುವ ನದಿಗಳೂ, ಕೃಷ್ಣಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ವರದಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮುಂತಾದ ಬೈಲು ಸೀಮೆಯ ನದಿಗಳೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ವೋಷಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹೊಳೆಹಳ್ಳಗಳೂ ಅನೇಕವಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಹೊಳೆಹಳ್ಳಗಳ ದಂಡೆಗುಂಟ ಉದ್ವಾನುದ್ವವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಸದಾ ಫಲದ್ರೂವವಾಗಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೂ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳಿಗೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಹೊಗಳುವದು ಹೊಸತಲ್ಲ. ಗುನ್ನೂವೂರ ಕೆರೆ, ಇಸಳೂರ ಕೆರೆ, ಮುಗದ ಕೆರೆ, ಕೆಲಗಿರಿ ಮುಂತಾದ ಜಲಾಶಯಗಳೂ, ನೆರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವೋಘವಾದ ನೀರಿನ ಶೆಲೆಯೂ. ರಾಮತೀರ್ಥದಂಥ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಒಡಕೊಂಡು ಚಿಗಿಯುವ ಝರಿಗಳೂ ಅನೇಕ ವುಂಟು. ಇವುಗಳಿಂದ ಹಸಿ ಮೊಳಗುತ್ತಿರುವ ಹೊಲಗಳಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ* ಅನೇಕ ತರದ ಫಲ ವೃಕ್ಷಗಳೂ, ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಸುಗಳೂ, ಎಷ್ಟೋ ಶತವಾನಗಳಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಈಗಲೂ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ನಾಡಿನಲ್ಲಾದರೂ ಯಾವದೊಂದು ಬೆಳೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ದೊರೆಯದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮಾವು, ಬಾಳೆ, ಹಲಸು,

* ಇದರ ಮುಂದೆ "ಕರ್ಣಾಟಕ" ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕನೆಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಟ್ಟುಬಿಡು.

ನಿಂಬೆ, ವೇರಲ, ನೇರಲ, ದಾಳಿಂಬ ನೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳೂ, ಇತರ ಗಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು ಮತ್ತು ಧಾನ್ಯದ ಹೊಲಗಳೂ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇಂವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾದಿ, ಬನವಾಸಿಗಳ ಫಲೋದ್ಯಾನಗಳೂ ವಿಹಾರೋದ್ಯಾನಗಳೂ ಹೆಸರುಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಇತ್ತೀಚೆಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತೋಟಗಳನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಂತರ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾದಂತಾಗಿ, ಹಣ್ಣು ಹಂವಲಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ತುಸು ಅವನತಿ ಹೊಂದಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ ಸುಖಿಗಳೂ ಆದ ಎಷ್ಟೋ ಸದ್ಭ್ರಹ್ಮರು ಹಣ್ಣು ಹಂವಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಇತರ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಅವರನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿಯೂ, ಸ್ವಂತದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದಲೂ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ತೋಟಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಬೇಸಾಯದ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ—ತುಸು ಅನ್ನುವದೇಕೆ—ಬಹಳೇ ಉತ್ತೇಜನ ವುಂಟಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಹಳೆಯ ತೋಟಗಳ ದುರಸ್ತಿಯಾಗುವ ದಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ತೋಟಗಳೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಹಣ್ಣೆಂದರೆ ಬರೇ ಶ್ರೀಮಂತರ ಉಪಭೋಗದ ವಸ್ತುವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವ ದಿನಗಳು ಹಿಂದಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ, ನಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ ದಿನಂವ್ರತಿ ಉಪಯೋಗದ ಆಹಾರವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸುವ ದಿನಗಳೂ ಒತ್ತಿ ಬರುತ್ತಲಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೂ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದಾದರೂ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು ಇರಲೇ ಬೇಕೆಂದೂ, ಅವುಗಳಿಂದ ತಾನು ಮನೆಯ ಖರ್ಚಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಸವಿಯ ಬೇಕೆಂತಲೂ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೊಲಮನೆಯಿಲ್ಲದವರೂ, ಶಹರ ವಾಸಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ಬಾಳೆ, ಮಾವುಗಳನ್ನಾದರೂ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆದು ಫಲವನ್ನನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಾತೊರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇಲ್ಲ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶುಭ ಸೂಚಕ ವಲ್ಲವೇ ?

ಮುಂಬಯಿ ಕಾರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು ಹೊಸವಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವು ಈಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅವರೂವವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವವೇ ಹೊರತು, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಇರಬೇಕಾದಷ್ಟು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ವಸರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬದು ಸಂತೋಷಕರವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಕಾರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಇರುತ್ತವೋ ಆ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳು ಇನ್ನೂ ಜನರ ಕಿವಿಗೆ ಕೂಡ ಬಿದ್ದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಯತ್ನವು ನಡೆಯುವದು ಅವಶ್ಯವಿರುವದೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯತ್ನವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಕೆಲೆ	ಬಾಲ್ಯಾಂಕ	ರೇವಾಂಶ	ಜೈತ್ರ ಉಪ್ಪುತಿ	ಮಳೆ	ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಟ್ಟು ಸಾಗು ಮಾಡಿದ್ರು	ಜೈತ್ರ ಬಾಗಾಯಿತ	ಹಣ್ಣು
೧. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	೧೫೫೩ ರಿಂದ ೧೫೫೪ ಒಳಗೆ	೭೪ ರಿಂದ ೭೫ ಒಳಗೆ	೫೫೫ ರಿಂದ ೫೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫೫ ರಿಂದ ೫೫೬ ರವರೆಗೆ	೭೫೫ ರಿಂದ ೭೫೬ ರವರೆಗೆ	೭೫೫ ರಿಂದ ೭೫೬ ರವರೆಗೆ	೭೫೫ ರಿಂದ ೭೫೬ ರವರೆಗೆ
೨. ಭಾರವಾಡ ...	೧೫೫೩ ರಿಂದ ೧೫೫೪ ಒಳಗೆ	೭೪ ರಿಂದ ೭೫ ಒಳಗೆ	—	೭೫ ರಿಂದ ೭೬ ರವರೆಗೆ	೭೫ ರಿಂದ ೭೬ ರವರೆಗೆ	೭೫ ರಿಂದ ೭೬ ರವರೆಗೆ	೭೫ ರಿಂದ ೭೬ ರವರೆಗೆ	೭೫ ರಿಂದ ೭೬ ರವರೆಗೆ
೩. ಬೆಳಗಾವಿ ...	೧೫೫೩ ರಿಂದ ೧೫೫೪ ಒಳಗೆ	೭೪ ರಿಂದ ೭೫ ಒಳಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ
೪. ವಿಜಯಪುರ ...	೧೫೫೩ ರಿಂದ ೧೫೫೪ ಒಳಗೆ	೭೪ ರಿಂದ ೭೫ ಒಳಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ	೫೫ ರಿಂದ ೫೬ ರವರೆಗೆ

ಬಟ್ಟು

೫೫೫ ರಿಂದ ೫೫೬ ರವರೆಗೆ

ಮುಂಬಯಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಚಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಇರುತ್ತದೆ

ಹಣ್ಣಿನ ಜಾತಿ	ಕ್ಷೇತ್ರ ಫಲ—ಎಕರೆಗಳು, (೧೯೨೪-೨೫.)				
	ಉತ್ಪಾದಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ	ಧಾರವಾದ	ಬೆಳಗಾವಿ	ವಿಜಾವಾರ	ಒಟ್ಟು
೧. ಮಾವು ...	೧೦೮೬	೧೯೮೭	೮೭೬	೩೮೨	೪೦೩೧
೨. ಬಾಳೆ ...	೩೬೫೮	೩೬೮	೬೦	೭೪೫	೫೩೯೧
೩. ಕಿತ್ತಳೆ ವರ್ಗ ..	—	೩೬	೧೩	೭೫	೧೧೪
೪. ವೇರಲ ..	—	೫೦೬	೧೫೧	೧೦೩	೭೬೦
೫. ದಾಳಿಂಬ	—	—	೧೭	೨೩	೪೦
೬. ಅಂಜೀರ ...	—	—	—	೧೫	೨೧
೭. ಚಿಕ್ಕೋಟೆ ...	—	—	—	೧	೧
೮. ಹಲಸು ...	೪೫೫	೬	೧೫	—	೫೭೬
೯ ನೇರಲ ...	ಬಿಡಿ ಮರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿರಳವಾಗಿವೆ.				—
೧೦. ವರಂಭಾಳೆ ..	೧೦	—	—	—	೧೦
೧೧. ಗೋವೆ ಹಣ್ಣು	೭೪	—	—	—	೭೪
೧೨. ಸೀತಾಫಲ ವರ್ಗ	—	—	೪	—	೪
ಒಟ್ಟು ...	೫೩೫೮	೨೬೬೫	೧೬೯೬	೧೩೩೪	೧೧೬೫೩

ಟಿಪ್ಪಣಿ :—ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು.

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನೆಂದರೆ—ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾವು, ಬಾಳೆ, ಗೋವೆ, ಹಣ್ಣು, ಪೇರಲ, ತಲಸು ಇವಷ್ಟೇ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ನಾಲ್ಕೈಂಟು ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣಿನಮರಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅವು ಬಹಳ ವಿರಳ. ಇಲ್ಲವೆಂತಲೇ ಅನ್ನ ಬಹುದು, ಕಿತ್ತಳೆ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಳಿ ನಿಂಬೆಯ ಗಿಡಗಳೇ ಬಹಳ. ಇತರ ವ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬೆಳೆ ಸಲ್ಪಡುವ, ಒಳ್ಳೆ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವ, ವವಾಯಿ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಸಂತ್ರೈ, ಕ್ರಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣು, ವೋಸಂಬಿ, ಅಂಜಿರ, ಚಿಕ್ಕೂ ಮುಂತಾದ ರಸವತ್ತಾಗಿಯೂ ರುಚಿಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಣ್ಣುಗಳ ಹೆಸರೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆಂಬುದು ಸಂತೋಷಕರವು.

ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಒಟ್ಟು ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬರೇ ೧೧೬೫೩ ಎಕರೆಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸಾಗು ಮಾ ಡ ಲ್ಪ ಡು ತ್ತಿ ರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ೮೦೩೨೮೯೨ ಎಕರೆಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲತೆಯಿರುವ ಬಾಗಾಯಿತ ಕ್ಷೇತ್ರವು ೧೮೦೪೩೫ ಎಕರೆಗಳು, ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ನೋಡಲು ಕರ್ಣಾಟಕದೊಳ ಗಿನ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಏನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾನದಿಂದ ೪-೫ ಜನರಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಕುಟುಂಬದ ವಾಲಿಗೆ ಅರ್ಧಗುಂಠೆಯಷ್ಟು ಹಣ್ಣಿನ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಕ್ಷೇತ್ರವಿರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಫ್ರಾನ್ಸ್	ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ	೧೦	ಜನರಿಗೆ	೧	ಎಕರೆ	ಹಣ್ಣಿನ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆ
ಅಮೆರಿಕೆ	,,	,,	೧೬	,,	೧	,,
ಜರ್ಮನಿ	,,	,,	೫೬	,,	೧	,,
ಹಿಂದುಸ್ತಾನ,	,,	,,	೪೫೦	,,	೧	,,
ಕರ್ಣಾಟಕ	,,	,,	೨೭೩	,,	೧	,,

ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಪೂರೈಕೆಯು ಎಷ್ಟು ನಿವುಲವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲೂ ಅದರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಹಣ್ಣು ಇತರ ದೇಶಗಳ ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶದಷ್ಟು ಕೂಡ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ವಾಶ್ಚಿನಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಹತ್ವವು ಬಹಳ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಊಟದಲ್ಲೂ, ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ತಿಟ್ಟುವದಕ್ಕೂ, ಫಲಾಹಾರದಲ್ಲೂ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೆಕೆ ಬೇಕು. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿವೆ ಶೋಧಗಳಿಂದಲೂ ಡಾಕ್ಟರ ಜನರ ಪ್ರಯೋಗ

ಳಿಂದಲೂ ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಹಿಟಾಮಿನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಮತ್ತು ಶರೀರದ ದಾರ್ಢ್ಯವನ್ನೂ ಸಾಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಚೈತನ್ಯ ವದಾರ್ಥವು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಂತೂ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಹತ್ವವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ವಾತ್ಸಿ ವಾತ್ಸ್ಯರಿಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲದೆ ದಿನ ಕಳೆಯುವದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಹತ್ವವು ಇನ್ನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ್ಣುಗಳು ವ್ಹಿಟರಿಗೂ ದೊರೆಯುವದೂ ಇಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಸಾಗುವಳಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಬೆಳೆಸಬಹುದೆಂಬದನ್ನು ತುಸು ವಿಚಾರಿಸುವ. ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ಆದರೂ ಸಾವನಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಮೋಸೆಂಬಿ, ಹುಳಿ ನಿಂಬೆ, ಸಾಳಿಂಬ, ವೇರಲ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಈ ತರದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಒಣ ಹವೆಯೂ, ಉಷ್ಣತೆಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ನೀರು ಒಸೆರಿ ಹೋಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಅದು ಬಹಳ ಆಳವಾದದ್ದಿರಬಾರದು ಇಂಥ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಲ್ಲಾಡ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾವು, ಬಾಳೆ, ಹಲಸು ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲು ಅನುಕೂಲತೆಯಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಫೂಸೆ ವಾಯರಿ ಜಾತಿಯ ವಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಾತಿಗಳೂ ವಾವಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಕೊಡಿಹಚ್ಚಿದ ವಾವಿನ ಮರಗಳಂತೂ ಅನರೂಪವೇ ಹೌದು. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಫೂಸೆ, ವಾಯರಿ, ಮಲಗೋವಾ, ಫರ್ನಾದಿನ ಮುಂತಾದ ಕೊಡಿಹಚ್ಚಿದ ವಾವಿನ ತೋಟಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಬಾಳೆಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಿಂದಲೂ, ವಸೆಯಿ, ಪುಣೆ ಮುಂತಾದಲ್ಲಿಂದಲೂ ತಂದು ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ನೇರಲ ಗಿಡಗಳೂ—ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ ವಾಡಿದವು—ಪುಣೆಯ ಸರಕಾರೀ—ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ಈ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಬಹು ರುಚಿಯಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಅದರ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಾಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮಧುಮೇಹದ ಮೇಲೆ ಔಷಧವಾಗಿಯೂ, ಕುಡಿಯುವ ಪಾನಕ ಮಾಡಲಿ

ಕೃಷ್ಣಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಹಲಸು, ನೇರಲ, ಹುಣಸೆ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳನ್ನು ನಾಗರಗಳ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಇನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಘಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಹುಳಿ ನಿಂಬೆ, ಹಲಸು, ಕಂಚಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಕಂಚಿ, ಮಾದಲ, ನೇರಲ, ಜಂಬೆ ನೇರಲ, ಪನ್ನೇರಲ ಮುಂತಾದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಈ ಮರಗಳೆಲ್ಲ ಈಗಾದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನೆಟ್ಟು ತೋಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಆಫ್ರೋನ ವಾಯರಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡುವ ಕರೀ ಇವಾಡು ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣು ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ್ಣಾದ ಕೂಡಲೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ, ಆದದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರದ ಬಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟ, ಇದರಿಂದ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಆಫ್ರೋನ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಬಹು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ದಿನ ಗವರಿಗೆ ಕೆಡದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಣ್ಣು ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಯುರೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಹುಳಿನಿಂಬೆ, ಹಲಸು, ನೇರಲ, ಗೋವೆ ಹಣ್ಣು, ಬಾಳೆ, ಚಿಕ್ಕೂ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಕರ್ಣಾಟಕದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೂ, ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಾರ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ, ಮುಂದೆ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕೆಂಬದನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವವು ಎಷ್ಟಿರತುದೆಂಬದನ್ನೂ ಇನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ.

ಪ್ರಕರಣ ೨

ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ

ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳ ಸಾಗುವಳಿಯು ಉಳಿದ ಬಾಗಾಯಿತ ಜಿರಾಯಿತ ಬೆಳೆಗಳ ಸಾಗುವಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಬಾಳುತ್ತವೆ. ಇತರ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಗಲ್ಲ. ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ನೆಡುವಾಗ ಅವು ಮುಂದೆ ಬಹಳ ವರ್ಷ ಬದುಕುವಂತೆ ನೆಲವನ್ನು ಆರಿಸುವದರಲ್ಲೂ, ಮಣ್ಣು ಹಸೆನ ಮಾಡುವದರಲ್ಲೂ, ನೀರು, ಗೊಬ್ಬರ, ಆಳು, ಭಾಂಡವಲು, ಬೇಲಿ, ಮಾರಾಟದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು, ಕಾದಿಡೋಣ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲೂ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರವು ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ನೆಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದಲೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸಾಕಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವದರಿಂದಲೂ, ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸುವದರಿಂದಲೂ ಜಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗುವಾಡಿದರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳು ಬಹಳ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಗಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗ್ರತೆಯು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವು ಕೆಟ್ಟರೂ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಪೂರ್ತೆಗೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭವೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನನಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ :—

ವಿಲೇಷ ಜ್ಞಾನ :—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರುಚಿಯು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವಂತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೆಳೆಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಕ್ರಮವೂ, ನೀರು ನೆಡಿಗಿಳೂ, ವೆಚ್ಚವೂ, ಆರೈಕೆಯೂ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಯಾ ಬೆಳೆಗಳ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಹೊಲದ ಒಡೆಯನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಸೊಪ್ಪವಾಗಿಯೂ ಅರಿತಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮಳೆಯ ಸುರುವಿಗೆ ಹೊಲವನ್ನು ಹೂಡಿ ಹರಗಿ ಬಿತ್ತಿದರಾಯಿತು. ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು ಬೇರೆಯೆಂದ. ಮೊದಲು ಬೀಜವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಚೋರಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಬಿತ್ತಿ, ವರ್ಷಾರು ತಿಂಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿ, ಅಗಲಿಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವನ್ನು ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ, ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ಆಗಲಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ನೆಡು

ವಾಗ ಕುಣಿಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಅಂಶರದ ಮೇಲೆ ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ತೆಗೆದು, ಅವನ್ನು ಮಣ್ಣು ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ತುಂಬಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಅಗೆಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕು. ನೆಟ್ಟಕೂಡಲೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು. ನೆರಳು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಎಲ್ಲ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಹಲಸು ಮುಂತಾದವು ಸದಾವರ್ಣಿಗಳಾದುದರಿಂದ ಅವು ಹೂಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಿತ್ತಳೆ ವರ್ಗದ ಗಿಡಗಳೂ, ಪೇರಲ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಮುಂತಾದವುಗಳೂ ಸದಾವರ್ಣಿಗಳಲ್ಲ. ಋತು ವರ್ಣಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಹೂಬಿಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಬುಡದ ಮಣ್ಣು ಅಗೆದು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೆಲವು ದಿನ ತೆರೆದಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬೊಂಗೆಗಳನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಅರಿತು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಮರಗಳಿಂದ ಫಲವೇ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಡೆ ನೆಟ್ಟು ನೀರು, ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬರಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಅರಿತು ಅದರಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು.

ತೋಟಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳ:-ತೋಟವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಲಮನೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ, ಇದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ನೀರು ಎಂಥದೇ ಇದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೊಲಮನೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಾಕರಿ ಮಾಡುವವರೂ ಶಹರದಲ್ಲಿರುವವರೂ ಆದವರಿಗೆ ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯು ಸಾಕಿಷ್ಟಿರಬೇಕು. ಹೋಗಿ ಬರಲಿಕ್ಕೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಮಾರ್ಗವು ಒಳ್ಳೆದಿರಬೇಕು. ಆಗಗಾಡಿಯ ಸ್ವೇಶನವು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಕೂಲಿಯ ಆಳುಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿ ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಣ್ಣು:-ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳು ಬಹಳ ವರ್ಷ ಬಾಳುವಂಥವೂ, ತಮ್ಮ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿಯೂ ದೂರವಾಗಿಯೂ ವಿಸ್ತರಿಸುವಂಥವೂ ಇರುವುದರಿಂದ

ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮಣ್ಣು ಬಹಳ ಅಳವಡು ಸೈಲಾದದ್ದು ಇರಬೇಕು. ಬಹಳ ಅಳವಡ ಬೆಳೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೇರುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವಸರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುವು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅಳವಡ ಬೆಳೆ ಮಣ್ಣು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಿಂಬಿಯವದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಒಡಕುಗಳುಂಟಾಗಿ ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಹರಿಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಮರಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅವಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂದುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮಣ್ಣು ನೀರಿನಿಂದ ರಾಡಿಯಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಓದಾಡುವದೂ, ಯಾವದೊಂದು ಹೋರಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಣ್ಣು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೨-೩ ಘಟು ಅಳವಡದಿದ್ದು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಮುರಮ್ಮವಾಗಲಿ ಉಸೆಕಾಗಲಿ ಇರಬೇಕು. ಮುರಮ್ಮದಲ್ಲೂ ಉಸೆಕಿನಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ನೀರಿಲ್ಲ ಇಂಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಲರೆ ಯಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆದಲ್ಲ. ಕಲ್ಲರೆಯೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಒಸರಿ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳು ಕಲ್ಲರೆಯ ಧರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೊಡನೆ ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂಠಿತವಾಗಿ ಮರಗಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಯಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾರಗಳು ಬಹಳ ಇರಬಹುದು. ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಇಡೀ ವರ್ಷ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ ಕ್ಷಾರಗಳು ಮೇಲೆ ಬಂದು ಮರಗಳನ್ನು ನಾಶವಾಡಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಚಿರಾಯುತ ಬೆಳೆಗಳಿಗಿಂತ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಷಾರಗಳನ್ನು ತಡಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಂದು ಇತ್ತೀಚೆಯ ಶೋಧದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯಿರುವದಷ್ಟೇ ? ನದಿಯ ದಂಡೆಗೆ ಹರಿದು ಬಂದು ಬಿದ್ದ ಮಣ್ಣು ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ. ಇಂಥ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಪೋಷಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ನೀರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೇರುಗಳು ವಸರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ಅನುವಿರುತ್ತದೆ.

ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸ್ಥಳವು ಸುತ್ತಲಿನ ಸ್ಥಳಗಳಿಗಿಂತ ಎತ್ತರವಾಗಿ ದ್ದರೆ ಬಹಳ ಒಳಿತು. ಇಂಥಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲಸುವದಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ಬೇಗನೆ ಒಣಗಿ ಹದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಮಣ್ಣು ಒಳ್ಳೆಯದಿದ್ದು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಶೇಡಿ ಮಣ್ಣಿನ ಧರವಾಗಲಿ ಜಿಗಟು ಮಣ್ಣಿನ ಧರವಾಗಲಿ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆದಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಮರದ ಬೇರುಗಳು ಮೇಲಿನ ಧರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತನಕ ಮರಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಬೇರುಗಳು ಕೆಳಗೆ ಜಿಗಟು ಮಣ್ಣಿನ ಧರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೊಡನೆ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವು ಬಂದಾಗಿ ಮರಗಳು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಸಾಯಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಘಟಾದರೂ ಅಳವಡ ಕುಣಿಗಳನ್ನು ಅಗಸಿ ಮಣ್ಣಿನ ಧರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಹಲಸು, ನೇರಲ ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಉಸುಕಿನ ದಾಕಲಿ, ಹರಳು ತುಂಬಿದ್ದಾಗಲಿ ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಿತ್ತಳೆ, ಮೋಸೆಂಬಿ, ನಿಂಬಿಗಳಿಗಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣೂ, ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾವಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣೂ, ಗೋಕಾಕದಲ್ಲಿಯ ಉಸುಕಿನ ಮಣ್ಣೂ, ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮಣ್ಣೂ ಇವಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಆಳವಾಗಿಯೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೂ ಪಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಬಾಳೆ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಅಂಜೀರ, ಪೇರಲ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮಾತು ಹಾಗಲ್ಲ. ಈ ಮರ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಬೇರುಗಳು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಧರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣು ತುಸು ಜಿಗಟಾಗಿದ್ದರೂ ಆಳವಾಗಿದ್ದರೂ ಬರುತ್ತದೆನ್ನಬಹುದು. ಅಂಜೀರವು ಸುಣ್ಣದ ಹರಳುಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿರುವ ಶ್ರೇಣಿಯಂಥ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ದಾಳಿಂಬ, ಬೋರೆ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ತೀರ ಕಸುವಿಲ್ಲದ ಹರಳು ನೆಲದಲ್ಲಾದರೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ನೀರು:—ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಇಡೀ ವರ್ಷ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯಿರಬೇಕು. ಪೇರಲ, ದಾಳಿಂಬ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹೂವಾಗಿ ಹಣ್ಣು ಹರಿದು ಕೊಳ್ಳುವ ವರೆಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಒಂದು ಬೆಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹರಿದುಕೊಂಡಬಳಿಕ ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಳೆಯ ಹೂವು ಬಿಡುವ ಹಂಗಾಮಿನ ತನಕ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಬರೇ ಮಳೆಯ ನೀರಿನಿಂದಲೇ ಅವು ಬೆಳೆದು ಫಲಕೊಡುತ್ತವೆ. ಕಿತ್ತಳೆ, ಮೋಸೆಂಬಿ, ನಿಂಬಿ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಡೀ ವರ್ಷ ನೀರು ಬೇಕೆಂದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಬಾಳೆಗಂತೂ ನೀರು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟೂ ಕಡಿಮೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇದ್ದರೂ, ತೋಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮರಗಳಿಗಾದರೂ ತಪ್ಪದೆ ನೀರು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಆದರೂ ಮರಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲಸಬಾರದು. ನೆಲಸಿದರೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹವೆಯಾಡುವುದು ನಿಂತುಹೋಗಿ ಬೇರುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬಾಧೆ ಬರುವುದು. ಅದರಿಂದ ಮರಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲಸುವದರಿಂದ ಎಲೆಗಳೂ ಹೊಂಗೆಗಳೂ ಒಣಗಿದಂತೆ ಅರಿತೀ ಬಣ್ಣದವಾಗಿ ಉದುರಿ ಹೋಗುವವು. ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಮಿಡುಗು ಬೆಳೆಯದೆ ಇದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಉದುರುವವು. ಈ ಮಾತು ತುಸು ಅಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿದರೂ ನಿಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅತಿಶಯ ನೀರು ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ನೀರು

ಕೊಡುವದು ಬೇಡ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ, ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಇಂಚು ಆಳವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ತೋಟವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇದಿಷ್ಟು ನೀರು ತೋಟದ ಬಾವಿಯಲಾಗಲಿ ಕಾಲುವೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಸಿಗಲೇ ಬೇಕು. ನೀರು ಕೊಟ್ಟ ಮಾರನೇದಿನವಾಗಲಿ ಮೂರನೇದಿನವಾಗಲಿ ಮಡಿಕಳನ್ನು ಕೆದರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮೇಲಿನ ಮಣ್ಣು ಒಣಗಿ ಬಿರಿಕೆಗತುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲು ಕಳೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಹವೆ:—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಾಗುವ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೆಡಕಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಬುಡಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮೇಲೆ ಬಿಸಿಲು ಜೋರಾಗಿದ್ದಂತೆ ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ನೆರಳಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹವೆಯು ಸಮತೀತೋಷ್ಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ದಾಳಿಂಬ, ಪೇರಲ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ತೇವು ಇರಬಾರದು. ಒಣಗಿದ ಹವೆಯು ಇರಬೇಕು. ಹೂ ಬಿಟ್ಟು ಮಿಡಿಕೆತು ನಿಲ್ಲುವಾಗ ಆದರೂ ಹವೆಯು ಒಣಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಆದ್ರ್ವತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಮರಗಳ ಮೇಲೂ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೂ ರೋಗರುಜೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಬಾಳೆ, ಹಲಸು, ಮಾವು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹವೆಯು ಉಷ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಬೇಕಷ್ಟು ತೇವಿದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತಂಡಿಯು ಸಹನವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನೀರು ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿ ಬರ್ಷವಾಗುವಷ್ಟು ತಂಡಿಯು ಬಿದ್ದರಂತೂ ಅವು ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಸತ್ತೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಹೂಕಾಯಿಗಳೂ ಸುಟ್ಟು ಉದುರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕರ್ಕಾಟಕದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು.

ಭಾಂಡವಲು:—ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗ, ಹೊಲಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ, ಬಾವಿ-ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲಿಕ್ಕೂ, ದುರುಸ್ತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ನೆಲವನ್ನು ಹೂಡಿ, ಹರಗಿ, ಕುನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಿಕ್ಕೂ, ಸಸಿಗಳನ್ನೂ ಗಿಡಗಳನ್ನೂ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ತೋಟವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ, ಅಳುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೂ, ಇತರ ಚಿಲ್ಲರೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ವರ್ಷಂವ್ರತಿ ನಗದೇ ಹಣವು ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸವು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಂದ ಬಹುಶಃ ಉತ್ಪನ್ನವು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲು ಎನೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಒಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ತೋಟದ ವೆಚ್ಚವೆಲ್ಲ ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಹಣ್ಣಿನ

ಗಿಡಗಳು ಸ್ಥಳವಿರುವಾಗ ಅಂದರೆ ಅವು ಫಲಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉಪ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ನಡುವಿನ ಜಾಗವು ವ್ಯರ್ಥ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ವ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಗೊಬ್ಬರ, ನೀರು, ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಮುಂತಾದ ವುಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಗಿಡಗಳು ಬಲಿತು ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಅವು ಗಳಿಂದ ಬರುವ ವರ್ಷವ್ರತಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ವೆಚ್ಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದು ಮೊದಲು ಹಾಕಿದ ಮುದ್ದಲವನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ಕೂಡಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜವು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ವೆಟ್ಟು, ಲಾಭ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯುವುದು ಹ್ಯಾಗೆ? ಚಿರಾಯಿತ ಬೆಳೆಗಳಿಗಿಂತ ಹಗ್ಗಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚು ಛಾಂಡವಲು ಮೊದಲಿಗಂತೂ ಬೇಕೇ ಬೇಕು.

ಆಳುಗಳು:—ಹಗ್ಗಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕೆಲಸವು ಇಡೀ ವರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಗೆಯುವುದು, ಕಡಿಯುವುದು, ನೀರು ಕೊಡುವುದು, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವುದು, ಹುಲ್ಲು ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವುದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವುದು ಕಾಯುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಆಳುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೋರೆ ಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಆಳುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಗ್ಗಿನ ತೋಟ ದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಾಸಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟಿರು ವುದು ಉತ್ತಮ. ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಳುಗಳನ್ನು ತತ್ಪೂರ್ತಿ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಂಗಾಮೀ ಆಳುಗಳೂ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳ ಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ತೋಟದ ಕೆಲಸದ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲೇ ಇತರ ಜಿರಾಯಿತ ಕ್ಕು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕೆಲಸವು ಜೋರಾಗಿ ಬಂದರೆ ಆಳುಗಳು ದೊರೆ ಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ತೋಟದೊಳಗಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇ ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಜಿರಾಯಿತ ವೈರುಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡಿದಂತೆ ಹೂಡುವ ಸಾಲು ಹೂಡಿ ಬಿತ್ತುವ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿದರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮರಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರು ತೆರೆಯುವುದು, ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವೂ ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಯೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ತೋಟದ ಯಜಮಾನನಿಗಿಂತೂ ಇರಬೇಕು. ಅವ ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಳುಗಳಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನೆಂಬ ಭರವಸೆ ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೊತ್ತು ಬಂದರೆ ತಾನೇ ಮೈ ಮುರಿದು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ನೋಡ ಬಾರದು. ತನ್ನ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ಆಳುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಸಿ ತಿದ್ದಿದ ಬೇಕು. ಇಂಥ ವಿಶೇಷ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಂಬಳವನ್ನು ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಡಿದರೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

ತೋಟವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಆಳುಗಳು ದೊರೆಯುವವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬೇಲಿ:—ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಬೇಲಿಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ದನ ಕರುಗಳೂ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಹಾವಳಿ ಮಾಡಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡದಂತೆ ಬೇಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ತುಡುಗರು ಬಂದು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಯ್ಯ ಬಹುದು. ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನು ಹರಿದು ಒಯ್ಯ ಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಳ್ಳಿನ ತಂತಿಯ ಬೇಲಿಯು ಉತ್ತಮವೆನ್ನ ಬಹುದು. ಕಾಡು ಹಂದಿಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಸರಿಗೆಯನ್ನು ನೆಯ್ದು ಹಂದಿಯನ್ನು ಒಳಗೆ ಬರಗೊಡದ ತಂತಿಯ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆಯು ಬಹು ದಿನ ತಡೆಯುವದು. ಮುಳ್ಳು ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬೇಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇನಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ ದುರುಸ್ತಿಯು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಒಂದ ಕೊಂದು ಹತ್ತಿ ಸಾಲಾಗಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಬೇಲಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥ ಜೀವಂತ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಐದು ಘೂಟು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಗೋಡೆಯಂತೆ ಎರಡು ಘೂಟು ಅಗಲಾಗಿ ಆಗಾಗ ಕತ್ತರಿಸಿ ಇಟ್ಟರೆ, ಬಹಳ ಭದ್ರವಾದ ಬೇಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಬೇಲಿಗೆ ಪತಂಗಿ ಎಂಬ ಗಿಡವು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತೀರ ಬೈಲಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಗೊ ಡ್ಡಾಗಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಗಾಳಿಯ ಜೋರಿಗೆ ಗಿಡಗಳು ಕಿತ್ತು ಬೀಳದಂತೆಯೂ, ಟೊಂಗೆ ಗಳು ಮುರಿಯದಂತೆಯೂ ಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಗಿ ಚೊಗಚೆಯಂಥ ಎತ್ತರ ವಾಗಿ ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ನೆಟ್ಟು ಬೇಲಿ ಮಾಡಬಹುದು ಈ ತರದ ಬೇಲಿಗಳು ಬಹಳ ದೃಢವಾಗಿರಬಾರದು. ಅವುಗಳಿಂದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಯಾದುವದು ಬಂದಾಗಬಾರದು. ಗಾಳಿಯ ಜೋರು ವಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಸಾಕು. ಅವು ಎಂಟು ಹತ್ತು ಘೂಟಾದರೂ ಎತ್ತರವಾಗಿರಬೇಕು.

ತೋಟದೊಳಗೆ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದರಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಲಿ ಕಟ್ಟುವುದಾದರೆ, ಅದು ಮುಳ್ಳು ಬೇಲಿಯಾಗುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಡುರಾಂಟಾ, ಡೊಡೋನಿಯಾ ಎಂಬ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಈ ಬೇಲಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸ ಬಹುದು. ಈ ಗಿಡಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಚಂದ

ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ, ಪೇರಲ, ಡಾಳಿಂಬ ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಕೈ ನೀಡಿಸಿ ಮಾರು ಹಾಕುವಂತೆ ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಂತಿಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣು ಕೊಡುವ ಬೀಲಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ತಯಾರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳು ಹತ್ತುತ್ತವೆ. ತೋಟಗಾರಿಗೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನಂದವು ಏತರಂದಾಗುವದು ?

ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು ಹ್ಯಾಗೆ ?—ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಕುಣಿ ತೆಗೆದು ನೆಡಬೇಕು. ಬೇರಿ ಬೇರಿ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳು ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಬೆಳೆದಷ್ಟು ಪೇರಲ, ಡಾಳಿಂಬಗಳು ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಗಿಡವನ್ನೇ ನೆಡುವದಾದರೂ ಅದು ಮುಂದೆ ಬೆಳೆದು ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಷ್ಟು ಜಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವದು ಎಂಬದರ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಎರಡು ಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ಅಷ್ಟು ಅಂತರವನ್ನಿಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಸುಮಾರು ಇವತ್ತು ವರ್ಷದವಾದಾಗ ಅವುಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳ ವಿಸ್ತಾರವು ಇವತ್ತೈದುದು ಫೂಟುಗಳಷ್ಟು ಆಗುವದೆಂದು ತಿಳಿದರೆ, ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಇವತ್ತೈದು ಫೂಟುಗಳಿಗೊಂದರಂತೆ ನೆಡಬೇಕು. ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸವಿೂಪ ನೆಟ್ಟರೆ, ಮುಂದೆ ಅವುಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಮರಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯು ಕುಂದುವದಲ್ಲದೆ, ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಬಿಸಿಲುಗಳಿಗೆ ಆಸ್ವದವಿರುವದಿಲ್ಲ. ರೋಗಾದಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಮೊದಲೇ ಗಿಡಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರವನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಬದಿಗಳಲ್ಲೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಅಂತರವನ್ನಿಟ್ಟು ಅಂದರೆ ಚಾರಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗಿಡಗಳೂ ಎಲ್ಲ ಸಾಲುಗಳೂ ಒಂದೇ ಅಂತರದ ಮೇಲಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ನೆಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲ ಮರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಒಂದೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವಕಾಶವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೂಡುವದು, ಹರಗುವದು, ಉವ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು, ಹರಿಗಳನ್ನೂ ಮಡಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವದು, ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಯ್ಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಎತ್ತುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ವೆಚ್ಚವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲದೆ, ತ್ರಿಕೋಣ, ಚೌಕೋಣ, ಷಟ್ಕೋಣ ಮುಂತಾದ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದುಂಟು. ಅವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಚ್ಛತೆ:—ತೋಟವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರಬೇಕು. ಹುಲ್ಲು ಕಳೆಗಳು ಬೆಳೆದಿರಬಾರದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೀರು ಸೇರಿಸಿರಬಾರದು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೂಡಿ ಹರಗಿ ಮಣ್ಣು ಸ್ಥಲಾಗಿರುವಂತೆ ಎಚ್ಚರವಡಬೇಕು. ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ಸಾರೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ತರುವಾಯ ಗಿಡಗಳ ಮಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆದರಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸ್ಥಳವಾಡಬೇಕು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಕೆದರಲೇ ಬೇಕು. ಗಿಡಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಹೂಡುವದು, ಹರಗುವದು, ಹರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಯ್ಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಹೂಡುವದರ ಬದಲು ನೆಲವನ್ನು ಅಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ, ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವ, ಅಥವಾ ಒಣಗಿರುವ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಬೇಕು. ಇಂಥ ಟೊಂಗೆಗಳಿಂದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅವು ವೃದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಅವಾಯಕಾರಕವಾದ ಭಾರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಣಗಿದ ಟೊಂಗೆಗಳು ಮಳೆಗಾಲದ ನೀರಿನಿಂದ ಕೊಳೆದು ಹುಳ ಹುಪ್ಪಡಿಗಳು ಬೆಳೆಯುವದಕ್ಕೂ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡುತ್ತವೆ ಹುಲ್ಲು ಕಳೆ ಮುಂತಾದವು ತೋಟದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದರೆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ರೋಗವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಹುಳ ಹುಪ್ಪಡಿಗಳು ಬಹಳ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ ವನಸ್ಪತಿಜನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಇಲಿಗಳಿಗೂ, ಹಾವು ಹರಣಿಗಳಿಗೂ, ಹಂದಿ ಮಿಕ್ಕ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೂ ಸುಖದಿಂದ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಿಡಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದರೆ ದನಕರುಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದೆಂಬದು ತೀರ ತಪ್ಪು. ಅದರಿಂದ ಲಾಭವಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚು ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸೊಪ್ಪು ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದವು ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದಿರಬಾರದು ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನೇಮಿಸಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟಲವಡಬೇಕು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಿಂದ ಗಿಡಗಳ ಆರೋಗ್ಯವು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳು ಕೆಡುವದಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೂ ತಿಸ್ತೂ ಇದ್ದರೆ ಹಾನಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ತರದಿಂದ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೊಬ್ಬರ:—ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವು ಬೇಕಾಗದಿರಬಹುದು. “ಬೆಟ್ಟದಾ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯನು ಕಟ್ಟಿ ನೆರೆ ನೀರಿರೆದ ರುಂಟೇ ?” ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಬೆಟ್ಟದ ಮರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಅಷ್ಟೇ. ಸಾಗು ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು

ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹ್ಯಾಗಾ ದೀತು ? ಮತ್ತು ಈ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಾವು ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಏನಾದರೂ ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೂ ಅವಶ್ಯವೂ ಅಲ್ಲವೋ ?

ಗೊಬ್ಬರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿರುತ್ತವೆ ಒಂದು ಸ್ವಾಭಿವಿಕ್ತ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತ್ರಿಮ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳೆಂದರೆ ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ, ಊರ ಗೊಬ್ಬರ (ಖಚ್ಕಾ), ಸೊಪ್ಪಿನ ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದವು. ಇವು ಎಲ್ಲ ಅವಶ್ಯ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ತರದ ಗಿಡಗಳಿಗೂ ಇವು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಇವುಗಳಿಂದ ಆಗುವಷ್ಟು ಶಾಭವ ಇನ್ನಾತಂದಲೂ ಆಗಲಾರದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೊಬ್ಬರಗಳೆನ್ನಬಹುದು

ಕೃತ್ರಿಮ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಹಾಗಲ್ಲ ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ವೈಧಿಕವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೊಂದೇ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಯಾವ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಯಾವ ದ್ರವ್ಯವು ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೋ ಆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಅದೇ ದ್ರವ್ಯದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಈ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯನು ಕೊಟ್ಟ ಔಷಧಗಳಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಇವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇವನ್ನಷ್ಟೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯನು ಕೊಟ್ಟ ಔಷಧವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಉಣ್ಣುವದನ್ನೂ ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹ್ಯಾಗಾದೀತು ? ಕೃತ್ರಿಮ ಗೊಬ್ಬರಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಆಫ್ ಎಮೋನಿಯಾ, ನಾಯ್‌ಟ್ರೇಟ್ ಆಫ್ ಸೋಡಾ ಇವು ನೈಟ್ರೋಜನ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಎಲೆ ಟ್ರಿಯಂಗಿಗಳು ಜೋರಿಸುವ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಇವು ಗಿಡಗಳ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಬಹು ಪಾಸ್ಪಿಕ್ತವು. ಸುಪರ್ ಫೋಸ್ಫೇಟ್, ಬೋನ್ ಮೀಲ್ (ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ) ಮುಂತಾದವು ಫೋಸ್ಫರಸ್ ಎಂಬ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಹೂ ಕಾಯಿ ಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆಯೂ ಅವು ಸುಷ್ಕಿಯಾಗುವಂತೆಯೂ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಆಫ್ ಪೊಟೇಶ್ ಎಂಬುದು ಪೊಟೇಶ್ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಈ ಎರಡು ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಗಿಡದ ಎಲೆ ಟ್ರಿಯಂಗಿಗಳ ಜೋರು ತುಸು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹೂ ಕಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣ ದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಉಂಟು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ, ಎಲುಬು, ಕೃತ್ರಿಮ ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊನ್ನೆಕಾಯಿ, ಔಡಲ, ಕುಸಬಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆದ ಬಳಿಕ ಸಿಗುವ ಹಿಂಡಿಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಸತ್ತ ವ್ರಾಣಿಗಳ ಎಲುಬುಗಳನ್ನೂ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಕಾದಿಟ್ಟು, ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವೆಂದು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಲಾಭವಾಗಬಹುದು. ಸೆಮುದ್ರ ದಂಡೆಯಲ್ಲೂ ಹೊಳೆಗಳ ದಂದೆಗಳಲ್ಲೂ ಮೀನು ಬೇಕಷ್ಟಿರುವುದು. ಇದನ್ನು ಹೂಳಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಗೊಬ್ಬರವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಗೊಬ್ಬರವಾದ ಸೆಗಣೇ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹಾಕಿ ಇಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾವು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆಗಣೆಯಿಂದ ಬೆರಣಿ ಕುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂದವೇಲೆ ಇತರ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಲಾಭ ಹೊಂದುವ ದಿನಗಳು ಬರುವವು ಎಂದು ?

ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ನೆಡುವಾಗ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಗಣೇ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ, ತುಸು ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ, ಮತ್ತು ಸೆಲ್ಫೇಟ್ ಆಫ್ ಎಮೋನಿಯಾವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳು ಜೋರಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಗಿಡಗಳು ಬೊಡ್ಡವಾದಂತೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಳೆಗಾಲದ ಸುರುವಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಕು. ಕಿತ್ತಳೆ, ಡಾಳಿಂಬ, ವೇರಲ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಳಿಕ, ನೀರು ಕೊಡುವಾಗ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಹೂವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು.

ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು:—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಏನೂ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಅವು ಸಣ್ಣವಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಉಪ ಬೆಳೆಗಳೆಂದರೆ ಬೆಂಡೆ, ಚವಳಿ, ಬದನೆ, ಮೆಣಸು, ಕುಂಬಳ, ಕೋಬಿ, ನವಲಕೋಲ ಮುಂತಾದ ಪಲೆ ಕಾಯಿಗಳು, ಮತ್ತು ವಟಾಣೆ, ನೆಲಗಡ್ಡೆ ಮುಂತಾದವು. ಈ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ, (೧) ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಇಡೀ ವರ್ಷ ನೀರು ಬೇಕಾಗಬಾರದು, (೨) ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು ಇಡೀ ವರ್ಷ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಬಾರದು, ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗಬೇಕು. ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳು ಹೊಲವು

ಸಿಸಿಲು ಗಾಳಿಗಳ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ತೆರೆದಿರಬೇಕು, (೨) ಉಪಬೆಳೆಗಳು ದಟ್ಟವಾದ ನೆರಳು ಕೊಟ್ಟು ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವಂಥವಿರಬಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಇಡೀ ವರ್ಷ ನೀರುಣ್ಣುವಂಥ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನೆಲವು ಕೆಡುವದಲ್ಲದೆ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಸಿಕ್ಕು ಅವುಗಳ ಆರೋಗ್ಯವು ಕೆಡುತ್ತದೆ. ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹನೆಯಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ವರ್ಷ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನೀರಿನ ವಿಸ್ತಾರತೆಯು ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೂಡುವದಕ್ಕೂ ಹರಗುವದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಿರುವದಿಲ್ಲ. ನೆರಳು ಕೊಡುವ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಇಳಿಜಾರು ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿಗಳು ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂದುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅವು ಬಹಳ ಅಶಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು ದೊಡ್ಡ ವಾಗಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಉಪ ಬೆಳೆಗಳ ಗೋಚಿಗೇ ಹೋಗಬಾರದು

ರೋಗಾದಿಗಳು:—ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನೆಟ್ಟು ಅವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿಟ್ಟರೆ ರೋಗಗಳೂ ಹುಳುಗಳೂ ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ರೋಗಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಉಪಾಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ರೋಗಗಳಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಡುವದು ಲೇಸು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಎಷ್ಟೋ ರೋಗಗಳು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವು ಬಂದದ್ದು ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ವಸರಿಸದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ಯಾವದೊಂದು ರೋಗವು ಗಿಡಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುವದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ರೋಗಗಳೂ ಹುಳುಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಯಾ ಗಿಡಗಳ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರುತ್ತೇವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ರೋಗಗಳಾದ ಕೂಡಲೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯ ಓವ್ವರಸೀಯರ, ಫಾರ್ಮ್ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್, ಕಾಮಗಾರ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಉಪಾಯ ಮಾಡುವದು ಒಳ್ಳೆದು. ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೆ|| ಹಾರ್ಟ್‌ಕಲ್ಟರಿವ್ಸ್ ಸಾಹೇಬ, ಬೇಸಾಯ ಕಾಲೇಜು, ವುಣಿ, ಇವರಿಗೆ ಬರೆದು ಕೊಂಡರೆ, ಕೂಡಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆಯು ವತ್ರದ್ವಾರದಿಂದಾಗಲಿ, ಸ್ವತಃ ಬಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆಗಲಿ, ದೊರೆಯುವದು.

ಕಾವಲು:—ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು ಹೂ ಬಿಟ್ಟು ಮಿಡಿಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವು ಪಾಡಾಗಿ ಹರಿದುಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಲಿ, ಭಾವುಲಿಗಳಾಗಲಿ

ಗಲಿ, ತುಡುಗರಾಗಲಿ ಅನನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡದಂತೆ ಕಾಯಬೇಕಾಗುವದು. ತೋಟ ದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಳವನ್ನು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕವಣಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೀಸುವವರಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಓಡಿಸಬಹುದು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೂ ಹಗಲಿನಲ್ಲೂ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದು ತುಡುಗರಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಬೆಳೆಯೂ ವಾಡಾಗುವಾಗ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಪೂರ್ತೆ ಕಾವಲು ಇಡುವದು ಅವಶ್ಯ. ಆದರೆ, ಬೇಲಿ ಎದ್ದು ಹೊಲವನ್ನು ಮೇಯಬಾರದು ಎಂಬಂತೆ ಕಾವಲಿಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯನು ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡಿ ತನ್ನ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಿಷ್ಕಾಳಜಿಯವನು, ಯಜಮಾನನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ದುಡ್ಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಆದ ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಲಾಭವೇನು? ಕಾವಲುಗಾರನು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಯಜಮಾನನು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಲೆಖ್ತಪತ್ರ :-ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವೆಚ್ಚವು ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವು ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ? ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯು ಯಾವ ದರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ? ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ತೋಟದಿಂದ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೋ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೋ? ಯಾವ ಜೀನಸುಗಳನ್ನು ನಾರಿದರೆ ದುಡ್ಡು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ? ಎಂಬದನ್ನೆಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳುಕೊಳ್ಳುವ ದಕ್ಕಾಗಿ ತೋಟದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಆದಾಯವನ್ನೂ ಬರೆದಿಡಬೇಕು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಗಾಗ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬದರ ಅನುಭವವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲೆಖ್ತಪತ್ರವನ್ನು ಇಡದಿದ್ದರೆ ತೋಟದಿಂದಾಗುವ ಲಾಭ ಹಾನಿಗಳು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಲೆಖ್ತಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೀ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ದುಡ್ಡು ಬಂದದ್ದು ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಮನೆ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಹುಲ್ಲು, ಹಣ್ಣು, ಪಲ್ಲೆಕಾಯಿ, ಮುಂತಾದ ವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಅಜಮಾಸಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲೇ ಬೇಕು ಅದರಂತೆ ಸ್ವತಃ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೂ ಮನೆಯವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಗುಣಿಸಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು ಹೀಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೊಲದ ಇಲ್ಲವೆ ತೋಟದ ಲೆಖ್ತಪತ್ರವನ್ನು ಇಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೊಲಮನೆಯ ಉದ್ಯೋಗವು ಒಂದು ಧಂದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಮನೆಯ

ನರೆಲ್ಲ ಇಡೀ ವರ್ಷಕಾಲ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಬಂದಷ್ಟರಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದು ಸಾಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಲ ತರುತ್ತಾರೆ! ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಜೀವನ ಕ್ರಮವು ನಡೆರುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲತನದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದೂ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉರ್ಜಿತಗೊಳಿಸುವುದೂ ಬಹು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಲಂಡಿಗರಾಗಿ ಹೊಲಮನೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಾಕಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ !!

ಗಿರಾಕಿಗಳು :—ಗಿಡಗಳು ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದು ಹ್ಯಾಗೆ ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ತೋಟವನ್ನೇ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ದಲಾಲನಿಗೆ ಆಗಲಿ ಕಂತ್ರಾಟಿದಾರನಿಗೆ ಆಗಲಿ ಒಂದು ಬೆಳೆಯ ಪೂರ್ತೆಗೆ ಮಾರುವ ವದ್ಧತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಊರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೋಟಗಳಿದ್ದರೆ, ಗಿರಾಕಿಗಳು ತಾವಾಗಿ ಬಂದು ತೋಟವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೋಟಗನು ಸ್ವತಃ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹರಿದು ತುಂಬಿ ವೇರೆಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾರಿಬಿಡುವುದರಿಂದ ಕಾಯುವುದು, ಹರಿಯುವುದು, ತುಂಬಿ ಕಳಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಕಂತ್ರಾಟಿದಾರನಿಂದ ದುಡ್ಡು ಒಂದೇ ಗಂಟಿನಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಮಾರಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯು ಬರುತ್ತದೆಂಬುದು ಸಹಜ.

ಎಷ್ಟೋ ಕಂತ್ರಾಟಿದಾರರು ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಅಡಚನೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು, ಅವನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕಂತ್ರಾಟಿದಾರನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳದಂತೆ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾರಬೇಕು.

ಮಾರಾಟದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು :—ತೋಟದಿಂದ ವೇರೆಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳು ಕೆದದಂತೆ ಕಳಿಸುವುದು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ದೇಕೇ ಬೇಕು. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹರಿದ ಕೂಡಲೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ನೋವಾಗದಂತೆ ಮತ್ತು ಅಗಲಾದದಂತೆ ತುಂಬಿ ಬಂದು ಮಾಡಿ ವೋಟಾರುಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಹೊರ ಕಳಿಸಬೇಕು. ರೀಲ್ಯೆ ಸ್ಪೀಶನ್ನುಗಳಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಮೊದಲು ಬಿಡುವ ಗಾಡಿಗೆ ಸರಿ

ಯಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳು ಮುದ್ದಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂಬಯಿ, ವ್ರಣಿ, ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ಬಾಜಾರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಳಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಹಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ ಮಾರುವಾಗ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯುವದರಿಂದ ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಗುವದು. ಆದಷ್ಟು ಸಮೀಪದ ಪೇರೇಗೆ ಕಳಿಸಿ ಮಾರುವದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಉತ್ತಮ. ಆದರೆ ಮುಂಬಯಿಯಂಥ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಬರುವುದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವದೂ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಿನದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬೇಕು

ಬಾಜಾರ :-ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಣ್ಣು ಮಾರಾಟವಾಗ ಬಹುದಾದ ಬಾಜಾರವು ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ ಮುಂತಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಣ್ಣುಗಳು ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಮುಂಬಯಿ ವ್ರಣಿ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ಬಾಜಾರಗಳಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಳು ಉಂಟಾದರೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗ ಬಹುದು. ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹುದು ತುಂಬಿದರೆ ಮುಂಬಯಿಗೆ ರೈಲ್ವೆಯಿಂದ ಕಳಿಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಸುಲಭ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ದಲಾಲರ ಹೆಸರಿಗೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುವದು ಅವರು ಬಾಜಾರದಿಂದ ತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಹಣವನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ

ಮುಂಬಯಿಯ ದಲಾಲರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಆದಷ್ಟು ತಮ್ಮ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮೇಲಿಂದ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಬುಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲವ್ಯಾಣಿಯಂತೆ ಕಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಹಮಾಲಿ, ಧರ್ಮದಾಯ, ಕಾರ್ಖಾನಾ ಭಾಡಿಗೆ, ಜಾಗದ ಭಾಡಿಗೆ, ಮುನಿಸಿವಾಲಿಟಿ ಆಕ್ಟ್ರಿಯ ಟೋಲು, ವೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಮಿರ್ಚು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ತರದ ಖರ್ಚನ್ನು ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಬರುವ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವಾಗ ವೆಸ್ಟ್ನಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿ ಸೆನ್ನೆಯಿಂದ ಇಂತಿಷ್ಟು ರಕಮು ಎಂತ ತಿಳಿಸಿ ಗುತ್ತವಾಗಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದಲಾಲರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾಲು ಮಾರುವುದು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆಂಬ ನೆನಪಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ವೆಟ್ಟಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಡುತ್ತವಾದ್ದರಿಂದ ದಲಾಲರ ಈ ತರದ ನಡತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವವನಿಗೆ ಪೇರೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೧೦-೧೫ ರಂತೆ ಸಹ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ತೋಟದ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಯು ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾದ ದಲಾಲರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಠಿಣ. ಸರಕಾರದವರು ಈ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಯೋಗ್ಯ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ದಲಾಲರ ಲೆಖ್ಯವತ್ರಗಳನ್ನೂ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ಮೊಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೊಳಪಡಿಸಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಅನುಬುದ್ಧಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ ಹೊರ್ತು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸಲಾರದು.

ನಂಬರವಾರಿ :—ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬುವಾಗ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ದರ್ಜನೀ ಧರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೊಡ್ಡ ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ತುಂಬುವುದುಂಟು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣು ಕಳಿಸುವವನು ಮೇರೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಮೇಲಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮನನೋತು ಇಡೀ ಬುಟ್ಟಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಾನದಿಂದ ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಮೋಸ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಕೊಳ್ಳುವ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಮೊದಲು ಬುಟ್ಟಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸುರುವಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಾನದಿಂದ ಬುಟ್ಟಿಯ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬೆಲೆಯು ಬಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು, ಹಣ್ಣು ಕಳಿಸುವವನಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿಯ ದಲಾಲರಿಗೆ ಹಣ್ಣಿನ ದರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ದೊಡ್ಡ, ಸಣ್ಣ, ಮಧ್ಯಮ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ, ಮೇರೆಯ ಅಂದಾಜು ನೋಡಿ ದೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಬರಬಹುದಾದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ನಂಬರು ಹಾಕಿ, ಮೇರಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಲಾಭಕರವೆಂದು ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲಾದ ನಂಬರು ಹಾಕುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವದೇ ಒಂದು ನಂಬರದ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಒಂದೇ ನಮೂನೆಯವಿರಬೇಕು. ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಇರಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತುಂಬುವಾಗ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬದೆ ವೆಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದರೆ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇರುವಾಗಲೂ, ಇಳಿಸುವಾಗಲೂ, ಬಂದರಗಳ ಮೇಲೂ, ಮೇರೆಯಲ್ಲೂ, ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ವೆಟ್ಟಾಗಿ ಹಾನಿಯಾಗುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಒಂದರಮೇಲೆ ಲೊಂದು ಹೇರುವದರಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಬಿದ್ದು

ಅವು ಕೆಡುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಕಳವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಆಗದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯೊಗಬೇಕು. ಆಗಗಾಡಿಯ ದರವೂ ಇಳಿಯಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತೋಟಗರ ಸಂಘಗಳೂಟಾಗಿ, ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೂ, ಆಗಗಾಡಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಮೇಲೂ ಅವುಗಳ ಜೋರು ಬೀಳುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು.

ಕಾದಿದೋಷ :-ಹಣ್ಣುಗಳು ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ ಮಾರಾಟವಾಗದೆ ಇದ್ದಾಗ, ಮತ್ತು ಅನೇಕ ತೋಟಗಳಿಂದ ಒಂಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ವೇರೆಗೆ ಬಂದು ಬೆಲೆಯು ಕಟಮೆಯಾದಾಗ, ಅವುಗಳನ್ನು ತರತರದ ವಾಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲವೆ ಅವುಗಳ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಾಕ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ದಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ತುಂಬಿ ಮುಂಗ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಕಾದಿವಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಉದ್ಯೋಗವು ಅಮೇರಿಕ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ ಮುಂತಾದ ಗೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕಳಿಸಿದ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದಾದ ವದಾರ್ಥಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ವೇರೆಗೆಲ್ಲೂ ಮಾರಲಿಕ್ಕು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅವು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಕೆಡುವಿಲ್ಲ. ಮಾರುವ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ದಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಡುವದೂ, ವೇರಲ ಹಣ್ಣಿನ ಬೀರಿ ಮುದಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರುವದೂ, ನೇರಲ. ಪಾಳಿಂಬ, ನಿಂಬೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ರಸವನ್ನು ಬಾಟಲಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮಾರುವದೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದು ಅವಶ್ಯವು. ಇದರಿಂದ ತೋಟಗರ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಯು ಬಂದು ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದೊಬದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ವಿಷಯವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು ಬೆಳೆದು ಊರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮುಟ್ಟಲು ಎಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂಬದು ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದಿತು. ಇನ್ನು ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ರೀತಿಗಳನ್ನೂ, ಸಾಗುವಳಿಯ ವದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವೆವು.

ಪ್ರಕರಣ ೩

ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು

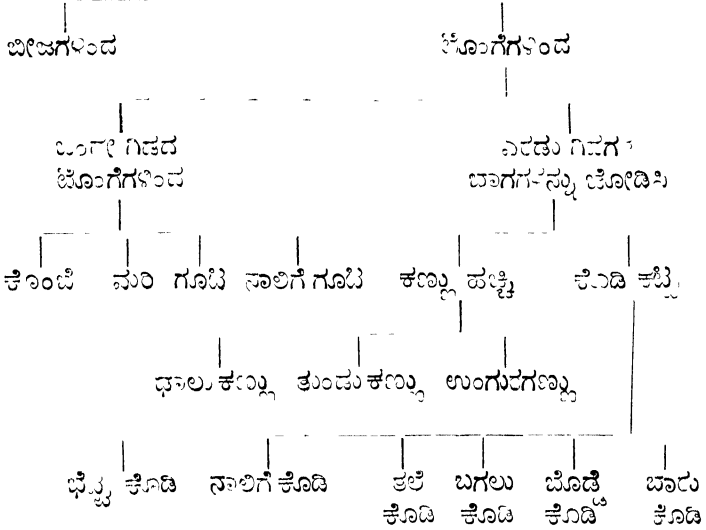
“ಜೀವಿ ಮಾತ್ರದ ಆಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಇರುವದರಿಂದ ಅದರ ಆಯುಷ್ಯವು ತೀರುವದರ ಮೊದಲು ಸಂತತಿಯ ರೂಪದಿಂದ ತನ್ನ ಅಂಶವನ್ನು ತನ್ನ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅದು ತನ್ನ ವಂಶವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಂಶವೃದ್ಧಿಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೀಜದಿಂದ ಆಗುತ್ತದಾದರೂ, ಮನುಷ್ಯನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಘಟಿಸಿರುವನು. ಈ ಸುಧಾರಣೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದರೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಬೀಜವು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳೆರಡೂ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವಿದ್ದರೂ, ಅವು ಒಂದೇ ವನಸ್ಪತಿಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದೇ ಹೂವಿನವಾಗಲಿ, ಒಂದೇ ವನಸ್ಪತಿಯ ಮೇಲಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೂವಿನವಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮರಗಳ ಹೂವಿನವಾಗಲಿ ಇರಬಹುದು. ಮೊದಲನೇ ತರದವುಗಳ ಸಂಯೋಗವು ಕೃತೃತ್ವಾತ್ಮಕ ಆಗುವದು. ಎರಡನೇ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ತರದವುಗಳ ಸಂಯೋಗವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುವದು. ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿಗಳಿದ್ದಷ್ಟೇ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಿರುತ್ತವೆಂಬ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವನಸ್ಪತಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ವಿಶೇಷವಿದ್ದೇ ಇರುವದು. ಇಂಥ ವಿಶೇಷವು ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಆಗದೇ ಆಗಲಿ ಇರಬಹುದು ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಶೇಷ ಗುಣವು ಕಂಡು ಬರುವದು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಶೇಷವು ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿರುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಬಹಳ ಕಾಲವು ತಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಶೇಷವು ಇಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಂದೂಟಾಗುವ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ, ಮನುಷ್ಯನು ಅಂಥ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಲನೇ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿಜವಾದ ವಂಶವರ್ಧನವು ಆಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಬರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೃದ್ಧಿಯೊಂದೇ ಆಗುತ್ತದೆ.....ಹೀಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ವಂಶವರ್ಧನವೂ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಸ್ತಾರವೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವವು.”

ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಎರಡು ವಿಧವೆಂಬದು ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಒಂದು ಬೀಜಗಳಿಂದ, ಇನ್ನೊಂದು ಗಿಡಗಳ ಭಾಗಗಳಿಂದ. ಬೀಜಗಳಿಂದಾಗುವ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಸಕಲ ವ್ರಾಣಿನಾತ್ರಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಅನ್ವಯಿಸುವದು. ಬಾಗಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋದ ತಮ್ಮ ಬಾಗವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಗಿಡಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸವರಿದರೆ, ಟೊಂಗೆ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕಡಿದರೆ, ಹೊಸ ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಟೊಂಗೆ ಬೇರುಗಳನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಕಡಿಮೆ ಹೋದ ಬೆರಳಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬೆರಳು ಎಂದೂ ಮೂಡುವದಿಲ್ಲ. ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ಈ ವಿಶೇಷ ಗುಣದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವದು ಶಕ್ಯವಾಗಿದೆ. ಎಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಟೊಂಗೆಗಳಿಂದಲೂ, ಬೇರುಗಳಿಂದಲೂ, ಮರಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಸ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಗಿಡಗಳ ಮುಯ್ಯಿ ಬಾಗಗಳು ಎಲೆ, ಟೊಂಗೆ, ಬೇರುಗಳೆಂದು ಮೂರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಬಾಗವನ್ನು ಸಟ್ಟರೂ ಉಳಿದ ಎರಡು ಭಾಗಗಳು ಮೂಡಿ ಇಡೀ ಗಿಡವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು ಎಲ್ಲ ತರದ ಗಿಡಗಳಲ್ಲೂ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ವೆಂಬದು ನಿಜವು. ಅಂಥವು ಅವಸಾದಗಳೆನ್ನಬಹುದು.

ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೀಜಗಳಿಂದಲೂ, ಟೊಂಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನಬಹುದು. ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಬೆ, ಮರಿ, ಗೂಟೆ, ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟೆ, ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದು, ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದು ಎಂಬವು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಒಳಭೇದಗಳು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ, ಧಾಲು ಕಣ್ಣು, ತುಂಡು ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಉಂಗುರಗಣ್ಣು. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಒಳಭೇದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವೆಂದರೆ, ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡಿ, ನಾಲಿಗೆ ಕೊಡಿ, ತಲೆ ಕೊಡಿ, ಬಗಲು ಕೊಡಿ, ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿ, ಮತ್ತು ಬಾರು ಕೊಡಿ ಎಂಬವು. ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದು, ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದು ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಬೆ, ಮರಿ, ಗೂಟೆ ಇವುಗಳಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದರಲ್ಲೂ, ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲೂ ಎರಡು ಗಿಡಗಳ ಬಾಗಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಜೋಡಿಸಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಗಿಡವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಂಬೆ, ಮರಿ, ಗೂಟೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಗಿಡದ ಭಾಗದಿಂದ ಹೊಸ ಗಿಡ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಕೋಷ್ಟಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವದು ಹಾಗೆಂದರೆ :—

ಹಳ್ಳಿನ ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಧಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ವಿವರಿಸುವೆವು.

ಬೀಜ :- ಹಳ್ಳಿನ ಗಿಡಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಚೋರೀಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಆಗಸನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅಗೆಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ಜಿವಾಮಿತ ಬೆಳೆಗಳ ಬೀಜಗಳಂತೆ ಮೊದಲೇ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವು ಎಕರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ತುಸು ಗಿಡಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೂ ಕುಣಿ ತೆಗೆದು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕು ನೆರಳು ಮಾಡಬೇಕು ನೀರು ಕೊಡುವುದೂ ಹಾಗೇ. ಗಿಡಗಳು ಸಣ್ಣವಿರುವಾಗ ಅವುಗಳ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ. ವೆಚ್ಚವೂ ಶ್ರಮವೂ ಕಡಿಮೆ. ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವು ಸಶಕ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ ತೋಟದ ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆ, ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆರೈಕೆಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಬೀಜವನ್ನು ಆರಿಸುವುದು :- ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೇಕು ಮತ್ತು ಬಂದು ವಾಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲುವ ಬೀಜಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವಲ್ಲ ಮುಂಗುಸು ಬೀಜಗಳು ಜೀವನದ ಭಾರವಾದವು ಇರುತ್ತವೆ ಇಂಥ ಬೀಜಗಳನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂದಾಗಿಯೇ ಬೀಜಗಳ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಅಶಕ್ತ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ

ಬೀಜವನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಇಡಬಹುದು? :- ಹತ್ತಿರದ ಬೀಜಗಳು ಬಹಳ ದಿನ ಇಟ್ಟರೆ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮೃತ್ಯೋತ್ಪಾದನ ಶಕ್ತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತುಸು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಬಿತ್ತಿ ಅಗಿಗಳನ್ನು ತನುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ದೂವ ಯಾವ ಹತ್ತಿರದ ಬೀಜಗಳು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಕಡುವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವೆ.

ಹೆಸರು.	ಅವಧಿ.
೧. ಮಾವು ...	೨ ತಿಂಗಳು
೨. ಕಿತ್ತಳೆ ವರ್ಗ	೩ ತಿಂಗಳು
೩ ನಿಂಬೆಕಾಯಿ ...	೩ ತಿಂಗಳು
೪. ಚಿಕ್ಕಂಡಿ ..	೧ ವರ್ಷ
೫. ವವ್ವಾಯಿ ..	೧ ವರ್ಷ
೬. ಮೆರಲ .	೧ ವರ್ಷ
೭. ಪಾಳೆಂಬ .	೧ ವರ್ಷ
೮. ಗೋವೆ ಹಣ್ಣು .	೧ ವರ್ಷ
೯. ಬೂಕಿ .	೧ ವರ್ಷ
೧೦. ನೇರಲ ...	೧ ೨೦ಗಳು
೧೧. ಹಲಸು ...	೧ ತಿಂಗಳು

ಬೀಜಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಾರದು. ಅವು ಕಡದಂತೆ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿ, ಡಬ್ಬಿಂಗುಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಒಳ್ಳೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು ಹಳೆಯನಾದಂತೆ ಅವು ಹುಟ್ಟುವುದು ಕಡಿಮೆ.

ಬೀಜವು ಹುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಎನ್ನೇನು ಬೇಕು? :- ಬೀಜಗಳು ಅಂಕುರ ಸಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು, ಹವೆ, ಮತ್ತು ಉಷ್ಣತೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ನೀರಿನಿಂದ ಬೀಜವು

ಉಬ್ಬಿ ಅದರೊಳಗಿನ ಅಂಕುರಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಆಹಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹವೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಕ್ಸಿಜನ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಣವಾಯುವು ಬೇಕು ಪ್ರಾಣವಾಯುವು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬೀಜವು ಅಂಕುರಿಸುವಾಗ ಆಗಬೇಕಾದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆಗಲಾರವು. ಬೀಜವು ಕೊಳೆತು ಹೋಗುವದು. ಮತ್ತು ಉಷ್ಣತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉಷ್ಣತೆಯ ವಾನವು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಡೆಯುವದೇ ಇಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವಾಗ ಮಡಿಯಲ್ಲೂ, ಚೋರಿಯಲ್ಲೂ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಮೂರೂ ಸಂಗತಿಗಳು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಣ್ಣು ನೀರಿನಿಂದ ಒದ್ದೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲಸಿರಬಾರದು. ನೀರು ನೆಲಸಿದರೆ ಹವೆಯಾಡುವದು ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಬೀಜವು ಕೊಳೆಯುವದು ಮಣ್ಣು ಸೈಲಾಗಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹವೆಯಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯಿರಬೇಕು. ಕರ್ತಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಷ್ಣತೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೇನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೀಜವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬಿತ್ತಬೇಕು ? :- ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಕಯ್ಯಿಂದ ನೀರು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ, ಅವನ್ನು ಅನುಕೂಲತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಯಾವಾಗ ಬಿತ್ತಿದರೂ ಬರುತ್ತದೆ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೀಜವು ಹುಟ್ಟಲು ತುಸು ತಡವಾಗುತ್ತದೆ ಬೀಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬೇಗನೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ನೀರು ಹಾಕುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದು ಸುಲಭ.

ಬೀಜವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿತ್ತಬೇಕು ? :- ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮರದಿಂದ ಬಿದ್ದ ಬೀಜವು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ ಅದರ ಕಣ್ಣು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಳಮುಖವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಒದಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಅದು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ನಾನಾದರೂ ಇದನ್ನೇ ಅನುಕರಿಸುವದು ಉತ್ತಮ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಬೀಜವನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ನಾಡಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ, ಅಂಕುರದ ಬೇರಿನ ಭಾಗವು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು, ಬಗ್ಗಿ, ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಅಂಕುರದ ಟೊಂಗೆಯ ಭಾಗವು ಹೊರಬಿದ್ದು ತಿರುಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ

ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡೂ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕುರದ ಶಕ್ತಿಯು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ವೃದ್ಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಹೀಗೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ.

ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು ? :-ಬೀಜವನ್ನು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ, ಅದು ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಮುಗ್ಧನ ಮೇಲೆ ಬರುವದರೊಳಗೆ ಅದರ ಅಂಕುರವು ಮುರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ತೀರ ಮುಗ್ಧನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು, ಉಷ್ಣತೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹಾರಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಮಳೆಯಿಂದ ತೊಳೆದು ಹೋಗಬಹುದು. ಹಕ್ಕಿ ವಕ್ಷಿಗಳು ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದು. ಇರಿವೆಗಳು ಹೊರುವಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೀಜವನ್ನು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಇಂಚಿನಿಂದ ಒಂದು ಇಂಚು ಆಳವಾಗಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು.

ಮತ್ತು ಬಿತ್ತುವಾಗ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕದರುವದೂ, ಹುಲ್ಲು ಕಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವದೂ, ಹಣ್ಣಾದ ಅಗೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಬಿಡುವದೂ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗೆಗಳು ಜೋರಿಸಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಮಡಿಗಳು :-ಮಡಿಗಳನ್ನು ತುಸು ಎತ್ತರವಾದ ಮತ್ತು ಬೈಲಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವು ಮೂರು ಘೂಟೆ ಅಗಲಾಗಿರಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಅಗಲಾದರೆ ಅವನ್ನು ತುಳಿಯದೆ ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತು ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದೂ, ನೀರು ಹಾಕುವದೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ ಉದ್ದದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಮಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿರುವ ನೆಲವನ್ನು ಆರೆಂಟು ಇಂಚು ಆಳವಾಗಿ ಅಗೆದು ಹೆಂಟೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಡೆದು ಹಸನ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಒಂದು ಘೂಟೆ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬುಟ್ಟಿ ತುಂಬ ರೇವೆ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಳೆತ ಗೊಬ್ಬರ ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಇವೆರಡನ್ನೂ ಮುಗ್ಧನಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುವಂತೆ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಮಡಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಸರಿಸಿ ನಸಾಟಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಸುತ್ತಲಿನ ನೆಲಕ್ಕಿಂತ ಅದು ಆರು ಇಂಚು ಎತ್ತರವಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ತಯಾರಾದ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರಾರು ಇಂಚಿಗೊಂದರಂತೆ ಅಡ್ಡ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ತುಸು ಮಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಒತ್ತಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ತುಂತುರು ಬೀಳುವ ಜಾಳಿಗೆಯುಳ್ಳ ರುೂರಿಯಿಂದ ಮಡಿಯು ಕೆಳತನಕ ಒದ್ದೆಯಾಗುವಷ್ಟು ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಬಿಸಿಲಿನ ತಾವವು ಹೆಚ್ಚು

ದರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರೆ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕಾಗುವದು. ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಡಿ ಮಳೆಯ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ಬೀಜಗಳು ಹರಿದು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಅವು ಹುಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಬರುವ ವರೆಗೆ ಮಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಗೋಣಿ ಚೀಲದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಪಸರಿಸಿ ಮುಚ್ಚುವದುಂಟು

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೀಜಗಳು ಹುಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ೧೫—೨೦ ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾವವು ಉಪವಾದರೆ ಎಳೆ ಅಗೆಗಳು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾತಂದಾದರೂ ನೆರಳು ಮಾಡಬೇಕು. ತುಸು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ನೆರಳು ಬೇರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಗೆಗಳ ಸಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಣ್ಣು ಕೆದಕಿ, ತುಸು ಸೆಗಣೆ ನೀರನ್ನಾಗಲಿ, ಗೋಮೂತ್ರವನ್ನಾಗಲಿ, ನಲ್ಲೇಟಿ ಆಫ ಎಮೋಸಿಯಾ ನೀರನ್ನು ಆಗಲಿ ಸಾಲಿಗೆಂದು ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ದರೆ ಅಗೆಗಳಿಗೆ ಹುರುವು ಬಂದು ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಐವಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಾದ ಬಳಿಕ, ಅಗೆಗಳನ್ನು ಮಡುಗಳಿಂದ ಕಿತ್ತು ಒಂಗೊಂದು ಫೊಟು ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಬೇರೊಂದೆದೆಗೆ ನೆಡುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ಅವು ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವು ಸೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬಿತ್ತಿಗೆ ಯಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಗೆಗಳು ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೆಡುವವಕ್ಕಾಗಲಿ, ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕಾಗಲಿ ರಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

ಚೋರಿಗಳು :—ಮಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಮಣ್ಣಿನ ಸಣ್ಣ ಚೋರಿಗಳನ್ನು ಬೀಜವನ್ನು ಬುತ್ತವದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಈ ಚೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲಸೆಬಾರದಂದು, ಬುಡಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಇಂಚು ವ್ಯಾಸದ ತೂತು ಕೆದವುಳಿಕು ಆ ತೂತು ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಾತ್ರೆಯ ತುಂಡು ಗನ್ನು ತಿರುಸಿ ಹಾಕಿ, ಮೇಲಿಂದ ಒಂದು ತಗರಿಗೆ ಕಟ್ಟಾಗಲಿ, ಕತ್ತವನ್ನಾಗಲಿ, ಹಳೆ ಅರಿವೆಯ ತುಂಡುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಒಂಗಡು ಇಂಚು ದಪ್ಪದ ಧರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬೇಕು ಇದರ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು, ರೇವೆ, ಮತ್ತು ಗೆಂಬ್ಬರ ಇವನ್ನು ಸಮವಾಲಿ ನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ, ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತುಂಬುಳಿಕು ಇದರಲ್ಲಿ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಉಳಿದ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಮಡುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು

ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು :—ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ದೇವದಾರಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಚೋರಿಗಳಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತೂತು ತೆಗೆಯುವದರ ಬದಲು, ಬುಡದ ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ನಡುವೆ ಅಂತರವಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವದು ಮೇಲು. ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲ ಚೋರಿಗಳಲ್ಲಿಯಂತೆ.

ಚೋರಗಳಲ್ಲೂ, ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಣ್ಣು ತುಂಬ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ದಿನಾಲು ನೀರು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಣ್ಣು ನೀರಿನ ಕೂಡ ತುಸು ತುಸು ಹಂದು ಹೋಗಿ ಅಗೆಗಳ ಬೇರು ಮೇಲೆ ಕಾಣ ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಗೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಗೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಕಿತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಡುವಾಗ ಅವುಗಳ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಅವಾಯವಾಗದಂತೆ ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನಗೂಡ ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹರಿಯುವದೂ, ಗಂಟು ಹಾಕುವದೂ ತೀರ ತಪ್ಪು.

ಇದೀಗ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಅಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನೆಡುವ ಬಗೆಯು. ಕೊಂಬೆ, ಮರಿ, ಗೊಬ್ಬೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾ.

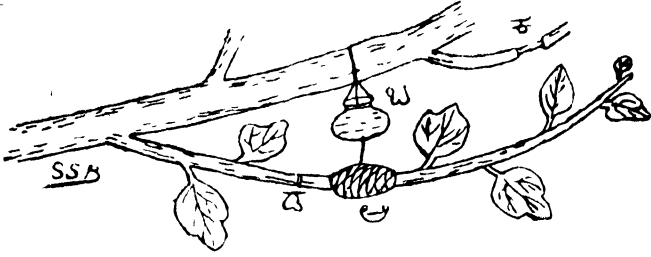
ಮರಿಗಳು :—ಎಷ್ಟೋ ಗಿಡಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬೇರುಳ್ಳ ಪಿಸಿಲುಗಳು ಒಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇವು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಗಿಡದಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇರು, ಟೊಂಗಿ, ಎಲೆಗಳಿದ್ದು ಇವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಿಡಗಳೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೇ ಮರಿಗಳೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬಾಳೆ, ಪರಂಭಾಳೆ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಮರಿಗಳು ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಮರಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಹೊಸ ಗಿಡಗಳ ತೋಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಪರಂಭಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗಿನ ದಂಟಿನಲ್ಲೂ, ತುದಿಯಿಲ್ಲೂ ಮರಿಗಳು ಒಡೆಯುತ್ತವೆ. ಪರಂಭಾಳೆಯ ಹಣ್ಣು “ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಹಣ್ಣು, ಹಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಗಿಡ” ಎಂಬಂತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಡೆಯುವ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಬೇರು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟರೆ ಬೇರು ಒಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕೊಂಬೆಗಳು :—ಗಿಡಗಳ ಎಳೆ ಟೊಂಗಿಗಳು ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಬಲಿತು ತುಸು ಕೆಂದು ವರ್ಣದವಾದ ಬಳಿಕ, ಅವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನೆಟ್ಟರೆ ಅವು ಬೇರು ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸುವದು ಅವರೂವವಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆ ಟೊಂಗಿಗಳನ್ನೇ ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಟೊಂಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಅನ್ನ ನೀರುಗಳ ಸಂಚಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲ ವರಿಸ್ಥಿತಿ ಯೊಂದಿಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಚಯವು ಕಡಿಮೆ

ಯಾದ ಬಳಿಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನ್ಯ ನೀರುಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ಗಿಡಗಳು ಬದುಕಿ ಬಾಳುತ್ತವೆ.

ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನೆಡುವದು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ. ಬೀಜ ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ೮—೧೦ ಇಂಚು ಉದ್ದವಿಡಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಐದಾರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರಬೇಕು. ಕೊಂಬೆಯ ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಓರಿಯಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ತುದಿಯನ್ನು ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳ ನಡುವೆ ಸವಾಟಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೊಂಬೆಗಳ ತುದಿಯು ಒಣಗಿ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣು ಹಾಳಾಗುವದಿಲ್ಲ ಬೇರು ಬೇಗನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಯಾರಾದ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಹುಗಿದು ನೆಡಬೇಕು. ನೆಡುವಾಗ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿರಬೇಕು. ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣು ಒತ್ತಿ ನೀರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು. ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ತುಸು ಓರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ತುದಿ ಮಾಡಿ ನೆಟ್ಟರೆ ಬಿಸಿಲಿನ ಜೋರಿಸಿಂದ ಅವು ಗಳಿಗಾಗುವ ಬಾಧೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು ಉತ್ತಮ. ಇದು ಅನುಕೂಲವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗಿಡಗಳು ಚಿಗಿಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಾಗ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ನೆಡಬಹುದು. ನೆಟ್ಟು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಬೆಗಳು ಚಿಗಿತು ಬೇರೊಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು. ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ವೇರಲ, ಡಾಳಿಂಬ, ಅಂಜಿರ, ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಂಬೆ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ.

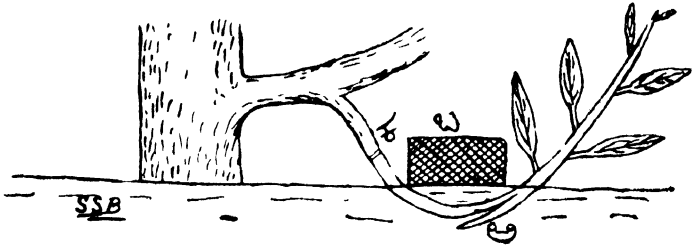
ಗೂಟೆ :—ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಗಿಡದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೊಡಲೇ ಕತ್ತರಿಸಿ ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜಾತಿಯ ಗಿಡಗಳ ಕೊಂಬೆಗಳು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ ಬೇರೊಡೆಯುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಬೆಗೆ ಆರಿಸಬೇಕಾದಂಥ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನೇ ಆರಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸದೆ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ಸುತ್ತಲು ತೋಗಟಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಒಳಗಿನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋವಾಗಗೊಡಬಾರದು. ಮತ್ತು ತುಸು ಜಿಗಟು ಮಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಸಗಣಿಯನ್ನು ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಕಲೆಸಿ, ತೋಗಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದವ್ವವಾಗಿ ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ಮೇಲಿಂದ ಗೋಣಿ ಚೀಲದ ತುಂಡನ್ನಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಅರಿವೆಯ ತುಂಡನ್ನಾಗಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ದಿನಾಲು ಒಂದೆರಡಾವರ್ತಿ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಒಳಗಿಂದ ಬೇರುಗಳು ಅರಿವೆಯ ಹೊರಬದಿಗೆ ಬಡೆದು ಬರುವದು ಕಾಣುವದು. ಮತ್ತು ಆಗ ಆ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಅರಿ

ಆಕೃತಿ ೧. ಗೂಟೆ ಕಟ್ಟುವುದು.

- ಅ. ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು ಬರೆಸಿ ಅರಿವೆಯ ತುಂಡಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿದೆ.
- ಬ. 'ಅ'ದ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳು ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಂದು ನೀರು ತುಂಬಿದ ಮಡಿಕೆಯನ್ನು ತೂಗಬಿಟ್ಟಿದೆ.
- ಕ. ಗೂಟೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಲೂ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದಿದೆ.
- ಛ. ಗೂಟೆಯಿಂದ ಜೀರುಗಳು ಮೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಸ್ಥಳವು.

[ಪಾನು ೩೪.

ಆಕೃತಿ ೨. ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟೆ.

- ಅ. ಟೊಂಗೆಯ ಕೆಳಗಿಡಿಗೆ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಏಳಿಸಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೂಳಿದೆ.
- ಬಿ. ಟೊಂಗೆಯು ಮೆಲಕ್ಕೆ ಏಳಬಾರದೆಂದು ಇಟ್ಟಿರುವ ಕಲ್ಲು.
- ಕ. ಜೀರೋಡೆದ ಬಳಿಕ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಸ್ಥಳ.

[ಪಾನು ೩೫.

ವೆಯ ಕೆಳಬದಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಅರಿವೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೆಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಅದು ಕೊಳೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮಣ್ಣು ಸಗಣೆಗಳ ಮಿಶ್ರಣದ ಬದಲಾಗಿ ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಹಾಂಸವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ತೋಗಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಭಾಗವು ಒಣಗಗೊಡಬಾರದೆಂಬುದು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಈ ಭಾಗದ ಮೇಲ್ಮಡೆಗೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಮಡಿಕೆಯನ್ನು ತೂಗ ಹಾಕಿ, ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ತೂತು ಕೆಡವಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ, ಆ ನೀರು ತೂತಿನೊಳಗಿಂದ ಹಸಿ ಹಸಿ ಬಸಿದು ಅರಿವೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅರಿವೆಯೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣಾಗಲಿ, ಹಾಂಸವಾಗಲಿ ಎಂದೂ ಒಣಗುವದಿಲ್ಲ ವೇರಲ, ಚಿಕ್ಕೂ, ಅಂಜೀರ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಗೂಟಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಬಹುದು

ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟೆ :—ಇದು ಗೂಟೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ವಿಧವು. ಗಿಡಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬಗ್ಗಿ ಸಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಗೂಟೆಗೆ ಆರಿಸುವಂತೆ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಚೂರಿಯಿಂದ ಟೊಂಗೆಯ ಕೆಳಬದಿಗೆ ಗೆಣ್ಣಿನೊಳಗಿಂದ ಹಾಯುವಂತೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ಸೀಳಬೇಕು. ಸೀಳಿದ ಮುಖವು ಗಿಡದ ಬುಡದ ಕಡೆಗೆ ತೆರೆದಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸೀಳಿದ ಭಾಗವು ಟೊಂಗೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ದಪ್ಪವಿರಬೇಕು. ಸೀಳಿದ ಭಾಗಗಳು ಕೂಡಿ ಒಂದಾಗದಂತೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಹಾಕಿ, ಈ ಭಾಗವನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಕೆದರಿ ಹುಗಿಯಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಕಲ್ಲು ಹೇರಿದರೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಬಾರದಿಂದ ಟೊಂಗೆಯು ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿದಾಡುವದಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ದಿನಾಲು ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಳಿನ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಜೀರೊಡೆಯುತ್ತದೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬೇರುಗಳು ಒಡೆದವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಗೊಡದೆ ಮಣ್ಣು ಕೆದರಿ ನೋಡಿ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಬೇರು ಮೂಡಿದ ಮೇಲೆ, ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ತಾಯಿ ಗಿಡದಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹುಗಿದ ಭಾಗದ ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಅಂದರೆ ತಾಯಿ ಗಿಡದ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಇಂಚು ಬಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅರ್ಧ ಕತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಕಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕಚ್ಚನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಪೂರಾ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕಿತ್ತು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು. ಟೊಂಗೆಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬಗ್ಗಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಚೋರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ಬಿಗುವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಳಿದ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಗಿಯುವಂತೆ ಹುಗಿದು ಬೇರು ತರಿಸಬಹುದು. ನಿಂಬೆ, ಚಿಕ್ಕೂಟ, ವೇರಲ, ಕಂಚಿ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಗೂಟೆ, ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ತಾಯಿ ಗಿಡದಿಂದ ಆಹಾರವು ಕಡೆಯವರೆಗೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ಗಿಡದಿಂದ ಸಿಗುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೊಡೆದು ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಶಕ್ತವಾದ ಬಳಿಕ, ತಾಯಿ ಗಿಡದಿಂದ ಅವು ಪೂರಾ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಂಬೆಗಳು ಬದುಕದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗೂಟೆ ಮತ್ತು ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟೆಗಳು ಬದುಕುತ್ತವೆ.

ಇವಿಷ್ಟು ಒಂದೇ ಗಿಡದ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಗಿಡಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಿಧಗಳು. ಇನ್ನು ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗಿಡಗಳ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಜೋಡಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಹ್ಯಾಗೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವ.

ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವುದು:—ಒಂದು ಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿ ಅದು ಆ ಬುಡದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಅಥವಾ ಕಸೀ ಕಟ್ಟುವುದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಯೂ ಎರಡನೇ ಗಿಡದ ಬುಡವೂ ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ, ಮುಂದೆ ಒಂದೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಿಡವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೇ ಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂತಲೂ, ಅದು ಬೆಳೆಯುವ ಬುಡಕ್ಕೆ ಬೊಡ್ಡೆ ಎಂತಲೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಆಡವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿ ತಿಕ್ಕಾಡಿ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಹೋದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಮಾನವನಿಗೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಮವು ಸೂಚಿಸಿರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮರಗಳನ್ನು ಈಗಾದರೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೋಡಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಅನುಭವದಿಂದ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅವನು ಮನಗಂಡಿರುವನು. ಎಷ್ಟೋ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿರುವನು. ಹೊಸ ವರ್ಧಕಗಳನ್ನೂ ಔಕಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ತತ್ವಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ:—

೧. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಕೆಂಬಿಯಮ್ ಆಥವಾ ಕಾಷ್ಠ ಜನಕ ಧರವು ಇರುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವು.

ಬೆಳವಲ ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ನೋಲೆ ಕಿತ್ತಲೆಯ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದೆ.
(Courtesy: Bom. Dept. Agri.) (To face page No. 37)

ದ್ವಿದಲ ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಧರವು ಸರಿಯಾದ ವರ್ತುಳಾಕಾರ ದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

೧. ಬೊಡ್ಡೆಗೂ ಕೊಡಿಗೂ ಆದಷ್ಟು ಸಮೀಪ ಬಂಧುತ್ವ ನಿರತಕ್ಕದ್ದು.

- (ಅ) ಒಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಪಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ಜೋ ಡಿಸುವದು ಬಹು ಸುಲಭ.
- (ಬ) ಒಂದೇ ವರ್ಗದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಜೋಡಿಸ ಬಹುದು.
- (ಕ) ಒಂದೇ ಜನಾಂಗದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗ ಬಹುದಾದರೂ ಬಹು ಕಷ್ಟ.
- (ಡ) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಜೋಡಿಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಉದಾ:—(ಅ) ದೊಡ್ಡ ನಿಂಬೆ, ಸಣ್ಣ ನಿಂಬೆ ಮುಂತಾದವು. (ಬ) ನಿಂಬೆ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಮೋಸಂಬಿ, ಮಾದಲ ಮುಂತಾದವು. (ಕ) ಕಿತ್ತಳೆ, ಬೆಳವಲ; ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕೂ, ಬಕುಳ ಮುಂತಾದವು. (ಡ) ಮಾವು, ಡಾಳಿಂಬ, ನೇರಲ, ಚಿಕ್ಕೂ ಮುಂತಾದವು

೨. ಬೊಡ್ಡೆ ಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಯೋ ಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಇವೆರಡೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರ ಬೇಕು. ತೀರ ಎಳೆಯವೂ ತೀರ ಬೆಳೆದವೂ ಇರಬಾರದು. ಎರಡರಲ್ಲೂ ತೋಗ ಟಿಯು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸುಲಿಯುವಂತಿದ್ದು, ಎರಡೂ ರಸವತ್ತಾಗಿರಬೇಕು. ಕೊಡಿ ಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣು ಚಿಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿ ಉಬ್ಬಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಚಿಗಿ ತಿರಬಾರದು.

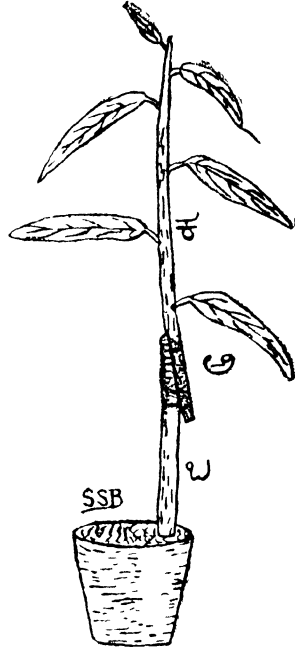
ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಸಾಧಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾ ದವುಗಳೆಂದರೆ:—

ಭೆಟ್ಟೆ ಕೊಡಿ :—ಬೊಡ್ಡೆ ಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಮೀಪ ತರಲ್ಪಟ್ಟು, ಎರಡು ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಡುವದ ರಿಂದ ಈ ವೃದ್ಧಿಗೆ “ಭೆಟ್ಟೆ ಕೊಡಿ” ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಯೂ ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಗೆರೆಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಒಂದ

ರೋಳಗೊಂದು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜವನ್ನು ಚೋರಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತದೆ, ಒಂದು ಅಂಚಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಿಯನ್ನೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂಟಿಸುವದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೊಡ್ಡೆಯು ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಒಂದು ವರ್ಷದ್ದಾಗಲು ಅದು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಇಂಚು ಗಡುತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ತಯಾರಾದ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಚೋರಿಯಲ್ಲೇ ಕೊಡಿಯ ಮರದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು, ಬೊಡ್ಡೆಯಷ್ಟೇ ಗಡುತರವಾದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವೆರಡನ್ನೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದರ ಸಮೀಪ ತಂದು ನೆಣಬಿನಿಂದ ಸೈಲಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಒಂದು ವಾರದ ವರೆಗೆ ಹಾಗೇ ಇಡಬೇಕು. ಕೊಡಿಯ ಟೊಂಗೆಗಳು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ, ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಗೂಟವನ್ನು ಬಡಿದು, ಆ ಗೂಟಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಚೋರಿಯನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದು ಸುಲಭ. ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸುವದಾಗದಿದ್ದರೆ, ಟೊಂಗೆಯಷ್ಟೇ ಎತ್ತರವಾದ ಅಟ್ಟವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಚೋರಿಯನ್ನಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಉದ್ದೇಶವು ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಮೀಪಬರಬೇಕೆಂಬದೇ ಹೌದು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವು ಮುರಿದು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಚೋರಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಇಂಚು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಇಂಚು ಉದ್ದ ಮೂರರಿಂಟಾಂಶ ($\frac{3}{8}$) ಇಂಚು ಅಗಲ ಇರುವ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಒಳಗಿನ ಎಲುಬಿನ ಸಹಿತ ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೆತ್ತುವುದರಿಂದ ತೊಗಟೆಯೊಳಕ್ಕಿರುವ ಕಾಂಚನಕ ಧರವು ಕಾಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಧರಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಅವಾಯವಾಗಬಾರದೆಂದೂ, ಕೆತ್ತಿದ ಭಾಗವು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ಹದನಾದ ಚೋರಿಯನ್ನೇ ಕೆತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೊಡಿಯ ಮೇಲೂ ಅದು ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೆತ್ತಿಗೆಯಷ್ಟೇ ಉದ್ದ ಅಗಲ ಇರುವ ಭಾಗವನ್ನು ಕೆತ್ತಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಇವೆರಡರ ಮೇಲಿನ ಕೆತ್ತಿದ ಭಾಗಗಳೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಕೂಡುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಿ, ಬಾಳೆ ವಟ್ಟಿಯಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ನೆಣಬಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತೂ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಕೊಡಿ ಬೊಡ್ಡೆಗಳು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡುವಾಗ ಜಾರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವೆರಡರ ನಡುವೆ ಏನೂ ಸ್ಥಳ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಸೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ.

ಆಕೃತಿ ೩. ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡೆ.

- ಅ. ಬೊಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಕೊಡಿಗಳ ಸಂದು.
- ಬ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಯು.
- ಕ. ಕೊಡಿಯು.

[ಪಾನು ೩೮.

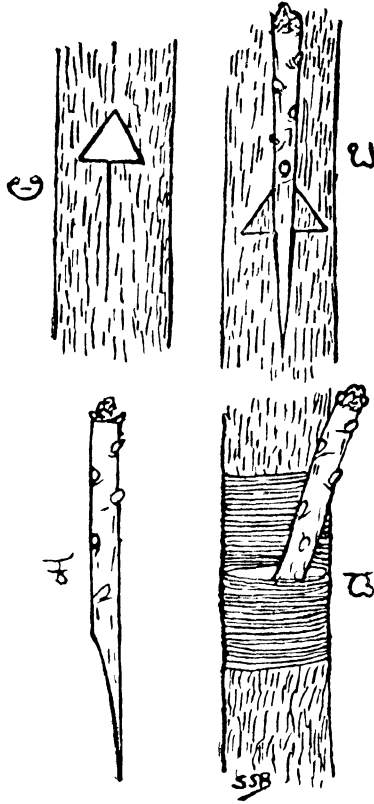
ಸೆಣಬಿನ ಮೇಲಿಂದ ಸಗಣೆ ಮಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಮಾಂಶ ಮಿಶ್ರಣಮಾಡಿ ಲೇಪಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಒಳಗೆ ಕೆತ್ತಿದ ಬಾಗವು ಒಣಗುವದಿಲ್ಲ. ಲೇಪಿಸದಿದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ,

ಮುಂದೆ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳ ತನಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಾಲು ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ ಸಂದಿಗೆ ನೀರು ಹತ್ತದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯೂ ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಒಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸುವವು. ಕೊಡಿಯನ್ನು ಅದರ ತಾಯಿಮರದಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಬೇಕು ಕೊಡಿಯನ್ನು ಸಂದಿನ ಕೆಳಬದಿಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಇಂಚು ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಕತ್ತರಿಸುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯ ವ್ಯಾಸದ ಒಂದು ಮೂರಾಂಶದಷ್ಟು ಕಚ್ಚನ್ನು ಮೊದಲನೇ ಸಾರೆ ಮಾಡಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಹತ್ತುದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ಅದೇ ಕಚ್ಚನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕತ್ತರಿಸಿ ಎರಡು ಮೂರಾಂಶದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ಮುಂದೆ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಪೂರಾ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಕೊಡಿಯು ಅದೇ ಹೊನೆತಾಗಿ ಬೊಡ್ಡೆ ಯಕೂಡ ಸಂಯೋಗ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬೇರುಗಳು ಹಿಂಕೊಂಡ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಅದರ ವೋಷಣವೆಲ್ಲ ತಾಯಿ ಮರದಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಎರಡರಿಂದಲೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಅನ್ನವು ಇನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದು ಸಾಯಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ, ತುಸು ತುಸು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅದು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ತಾಯಿ ಮರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೇ ಕಚ್ಚು ಮಾಡಿದಾಗ ತಾಯಿ ಮರದಿಂದ ಬರುವ ಅನ್ನವು ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತಷ್ಟೆ. ಇದನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಡಿಯು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬದು ಸಹಜ. ಈ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಅನ್ನವು ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಬರದಿದ್ದರೆ, ಕೊಡಿಯು ಬಾಡುವದು. ಬಾಡಿದರೆ ಎರಡನೇ ಸಾರೆ ಕಚ್ಚನ್ನು ಮಾಡುವದು ಮುಂದೆ ಹಾಕಲ್ಪಡಬೇಕು. ಕೊಡಿಯು ತಿರುಗಿ ಹಸಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಎರಡನೇ ಕಚ್ಚನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗಲೂ ಕೊಡಿಯು ಬಾಡಬಹುದು. ಬಾಡಿದರೆ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಪೂರಾ ಕತ್ತರಿಸುವದನ್ನು ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಸಿಯಾಗುವ ವರೆಗೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಕೊಡಿಯನ್ನು ಪೂರಾ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಕೊಡಿ ಸಹಿತವಾದ ಬೊಡ್ಡೆಯ

ಚೋರಿಯನ್ನು ನೆರಳುಳ್ಳ ತಂಪು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳೊವ್ವತ್ತು ಇಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯು ಬಾಡದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಮತ್ತು ಆ ಬಳಿಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಸಂದಿನ ಮೇಲ್ಬಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಚು ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಂದಿನ ಕೆಳಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡುವ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚಿವುಟಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಚಿಗುರುಗಳೂ ಟೊಂಗೆಗಳೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಯು ಬೆಳೆದು ಗಿಡವಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಬಂದ ಕೊಡಿಯು ಪುಷ್ಪವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬೇರುಗಳು ಶೋಷಿಸಿಕೊಂಡ ಅನ್ನವೆಲ್ಲ ಕೊಡಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಚಿಗುರುಗಳೂ ಟೊಂಗೆಗಳೂ ಅದಕ್ಕೆ ವಾಲು ದಾರರಾದರೆ ಅತಿಧಿಯಾದ ಕೊಡಿಯು ತುಸುಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೂರಿ ಹಾಕಲ್ಪಡುವದು. ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡಿಯ ವದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೯೦ ರ ವರೆಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯುವದು. ಎಲ್ಲ ವದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹು ಸುಲಭವಾದದರಿಂದ ಇದೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ತಯಾರಾದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ನಾಲಾರು ತಿಂಗಳು ಚೋರಿಯಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯಗೊಟ್ಟು, ಬಲಿತ ಬಳಿಕ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುತ್ತಾರೆ ನೆಡುವಾಗ ಚೋರಿಯನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಒಳಗಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಂಚೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲ ಹೆಂಟಿಯು ಒಡೆದರೆ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನೆಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಕೊಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೋಲು ನೆಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗಾಳಿಯ ಜೋರಿಗೆ ಕೊಡಿಯು ಮುರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ನೆಡುವಾಗ ಕೊಡಿಯ ಸಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಸಂದಿನ ಮೇಲಿನ ಬಾಳೇ ವಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ನೆಣಬನ್ನೂ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ನಾಲಿಗೆ ಕೊಡಿ :—ಈ ವದ್ಧತಿಯು ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡಿಯ ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿರುತ್ತದೆನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತುವಾಗ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಚೂರಿಯನ್ನು ಎಳೆದು ನಾಲಿಗೆಯಂಥ ಭಾಗವನ್ನು ಏಳಿಸಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ತುಸು ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆತ್ತಿ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಏಳಿಸಿ, ಈ ನಾಲಿಗೆಯ ಹೊರ ಬದಿಯನ್ನು ತುಸು ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೆತ್ತಿದ ಎಳಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲಿನ ನಾಲಿಗೆಯು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಡಿಯ ಮೇಲಿನ ನಾಲಿಗೆಯು ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಡಿಯನ್ನೂ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಒಂದನ್ನೊಂದರ

ಆಕೃತಿ ೪. ಬಗಲ ಕೊಡಿ.

- ಅ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ತ್ರಿಕೋಣಾಕೃತಿ ತೋಗಟೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಸೀಳಿದೆ.
- ಬ. ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದೆ.
- ಕ. ಕೊಡಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆತ್ತಿ ಸಿದ್ಧವಾಡಿದೆ.
- ಡ. ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕತ್ತದಿಂದ ಬಿಗಿದಿದೆ.

ವಾಣು ೪೧.

ಸವಿಂಪ ತಂದು ಬೊಡ್ಡೆಯ ನಾಲಿಗೆಯೊಳಗೆ ಕೊಡಿಯ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಸಿಗಿಸಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಬಾಳೇ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ನೆಣಬಿನ್ನಂದಲೂ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆತ್ತಿದ ಬಾಗಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಅಳತೆಯವಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕಾಷ್ಠ ಜನಕ ಧರಗಳು ಕೂಡುವವಿಲ್ಲ. ಕೊಡಿಯು ಬದುಕುವವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಒಂದೂ ವರೆ ತಿಂಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಕೊಡಿಯ ಬುದವನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ವಾಡುವಂತೆ ತುನು ತುನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತ ಅದರ ತಾಯಿ ಮರದಿಂದ ಬೇರೆ ವಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ತರುವಾಯ ಕೊಡಿಯು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಲಿತ ಬಳಿಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಲಿಗೆ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ವಿಸ್ತರ ಗಳೆಲ್ಲ ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಸರಿ.

ಈ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕೊಡಿಗಳು ಗೂರಕ್ಕೆ ೯೫ ರ ತನಕ ಬದುಕುತ್ತವಾದರೂ, ಕೊಡಿಯ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪದರುಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಸುಖಿಯಾಗಿಯೂ ಅಶಕ್ತವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಕೊಡಿಯು ಗಾಳಿಯ ತೋರಿಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವವಿಲ್ಲ.

ಬಗಲ ಕೊಡಿ :—ಹೊಲದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುವ ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಗಿಡದ ಬಗಲಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯ ಮರದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ನೇರಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವವಕ್ಕೆ ಬಗಲ ಕೊಡಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಯ ಮರದ ಸವಿಂಪ ಒಯ್ಯುವವಿಲ್ಲ. ಕೊಡಿಯನ್ನು ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗಿಸಿ ಕಟ್ಟುವ ಮೊದಲೇ ತಾಯಿ ಮರದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಿಯ ಮರವು ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ಊರಿಂದ ಬಹು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೊಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನೆಟ್ಟ ಗಿದ್ದರೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೧೦—೧೫ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕುವವಿಲ್ಲ. ಆದ್ರ್ಫ ಹವೆಯುಳ್ಳ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಗೋವೆಯಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಚಿಗುರಿ ಬೆಳೆದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು, ಬೊಡ್ಡೆಯ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲದಿಂದ ಎರಡು ಮೊಳೆ ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ಅಡ್ಡ ಗೆರೆಯನ್ನು ಚೂರಿಯಿಂದ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಚೂರಿಯು ಒಳಗಿನ ಎಲುಬಿಗೆ ಹತ್ತಬಾರದು. ಈ ಗೆರೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಚು ಎತ್ತರವಾದ ತ್ರಿಕೋಣಾಕೃತಿಯ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಾಗದ ಎಲುಬು ಕಾಣ ಹತ್ತುವದು. ಬಳಿಕ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಗೆರೆಯು

ನಡುವಿಂದ ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಎರಡು ಇಂಚು ಉದ್ದವಾದ ನೆಟ್ಟನ್ನು ಗೆರೆಯೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದು, ಈ ಗೆರೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳನ್ನು ಏಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಬದಿಗಳ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಏಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಿನ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡುರಿನ ಮೊದಾಗಿಯೂ ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಬೆಣೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚೂರಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ತೊಗಟೆಗೂ ಒಳಗಿನ ಎಲುಬಿಗೂ ನೋವಾಗಿ ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ. ಕೊಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲೇ ಕತ್ತರಿಸಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬುಡವನ್ನು ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದ ನೆಟ್ಟನ್ನು ಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ತೊಗಟೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಒಳ ಮುಖವಾಗಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ತ್ರಿಕೋಣಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ನಡುವೆ ಎರಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕೊಡಿಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಿಂದ ಅವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಕೂಡಿಸಿ ತೆರೆದ ಎಲುಬನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ನೆಣಬಿನ್ನಂದಲೂ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿದಲೂ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬೊಡ್ಡೆಯು ಗಡುತರವಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ನಹ ಒಂದೇ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು.

ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಗಳು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಲಗದಂತೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಂಡು ಮಡಿಕೆಯನ್ನು ತರುವ ಹಾಕಿ ಆಗಲಿ, ತೆಂಗಿನ ಮೆವಲ ತಪ್ಪಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಆಗಲಿ ನೆರಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯು ಒಣಗದಿದ್ದರೆ ಅದು ಬದುಕಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದನವರೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಅವು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಒಂದೆರಡು ಫೂಟು ಉದ್ದವಾದ ಬಳಿಕ ನಂದಿನ ಮೇಲ್ಕುದಿಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಿ, ಕೊಡಿಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಲಿತ ಬಳಿಕ ಕತ್ತವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಈ ವದ್ಧತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯರನ್ನು ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಒಮ್ಮೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಅದೇ ಗಡಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು.

ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿ :—ಈ ವದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳನ್ನು ನಹ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಬದಲು ಮಾಡಬಹುದು. ಹುಳಿ ಹಣ್ಣಿನ ಹಳೇ ಮಾಡಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯ ಮಾಡಿನ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸುಧಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಈ ವದ್ಧತಿಯು ಬಹು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಲದಿಂದ ೩—೪ ಫೂಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಮೊದಲು ಕಡಿದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ

ಉಳಿದ ಮೋಟಿಗೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ “ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿ” ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದ ಗಿಡದಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೊಡ್ಡೆ ಮರವಿದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ನೆಲದಿಂದ ೩—೪ ಫೂಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮರದ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕತ್ತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಕೊಡ್ಡಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಕಡಿದು ಉಳಿದ ಮೋಟಿವ ತುದಿಯನ್ನು ಕರಗಸೆಂದ ಸವಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ತೋಗಟಿಯನ್ನು ಮೂರು ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ನೆಟ್ಟನೆ ಸೀಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸೀಳಿನಗುಂಟೆ ಬಗಲ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತೆ ತೋಗಟಿಯನ್ನು ಏಳಿಸಿ, ಲೆಕ್ಕಾಣಿಯಂತೆ ಕತ್ತಿ ತಯಾರಾದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮೇಲಿಂದ ಕತ್ತದಿಂದ ಬಿಗಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮೋಟಿವು ಗಡುತರವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಇಂಚಿಗೊಂದರಂತೆ ಆರೆಂಟು ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಂದೇ ಸಾರೆ ಒಂದೇ ಮೋಟಿಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಕಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಕತ್ತದ ಮೇಲೂ ಮೋಟಿದ ತುದಿಗೆ ಗಾಯವಾದ ಭಾಗದ ಮೇಲೂ ಸಗಣೇ ಮಣ್ಣುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಲೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮೋಟಿದೊಳಗಿನ ಹಸಿಯು ಆರಿ ಮೋಟಿವು ಒಣಗುವದಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಿದ ಆರೆಂಟು ಕೊಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಬದುಕಿದರೂ ಸಾಕು. ಬಗಲ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಯಲ್ಲೂ ಕೊಡಿಗಳು ಒಣಗದಂತೆ ನೆರಳು ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವು. ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಹತ್ತರಂತೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೂ ಈ ವದ್ಧತಿಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಬಗಲ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯು ಬದುಕುವ ಮೊದಲೇ ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ, ಅನೇಕ ಸಾರೆ ಕೊಡಿಗಳು ಸತ್ತರೂ ಮತ್ತೂ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದು ಬಿಡುವದರಿಂದ ಮೋಟಿದ ತುದಿಯು ಒಣಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾಗೆ ಒಂದು ಸಾರೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕದಿದ್ದರೆ, ಮೋಟಿವನ್ನು ತುದಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಫೂಟು ಕೆಳಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಡಿದು, ಎರಡನೇ ಸಾರೆ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಬದುಕದಿದ್ದರೆ ಮೋಟಿವನ್ನು ಮೂರನೇ ಸಾರೆ ಕಡಿದು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಇವು ಬದುಕದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಯತ್ನ ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು.

ಬಾರು ಕೊಡಿ :—ಬೊಡ್ಡೆಯು ಚೋರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಕೊಡಿಯ ಮರವು ಬಹು ದೂರ ಇದ್ದದ್ದಾದರೆ, ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಅವರ ಸಮೀಪ ಒಯ್ಯುವದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಿಯನ್ನೇ ಆರಿಸಿ ಕೊಯ್ಯತಂದು, ಅದರಷ್ಟೇ ಗಡುತರವಾದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಬೊಡ್ಡೆಗೆ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟು

ತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಚೋರಿಯಿಂದ ಆ ಇಂಚು ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಹದನಾದ ಚೂರಿಯಿಂದ ಅದರ ತುದಿಯನ್ನು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕನಿಯಂತೆ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಕೂಡಲೆ ಕೊಡಿಯ ಬುಡವನ್ನು ಹಾಗೇ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಕೆತ್ತಿ, ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತಿದಲ್ಲೇ ಕೊಡಿಯ ಬುಡವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಬಾಳೆ ವಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೆಣಬಿನಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಕಟ್ಟುವಾಗ ಕೊಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕತ್ತರಿಸದಿದ್ದರೆ ಕೊಡಿಯು ಬೇಗ ಒಣಗುತ್ತದೆ. ಕೊಡಿಯೂ ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಒಣಗಬಾರದೆಂದು ಅವನ್ನು ಒದ್ದೆ ಅರಿವೆಯಿಂದ ಸುತ್ತಿ, ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡ ವಾತ್ರೆಯನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ವಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ಎದಲಿಸುವ ಡಕ್ಕಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡಾವರ್ತಿ ವಾತ್ರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತಿರುಗಿ ಹಾಗೇ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಕಯ್ಲಿಗಳು ಉಬ್ಬಿ, ಒಂದೂ ವರೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಗಿಯುತ್ತವೆ ಮುಂದೆ ಕೊಡಿಯು ಬಲಿತು ಬೆಳೆಯುವ ವರೆಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಾದ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯು ಬಾರುಕೋಲಿನ ಕೋಲಿನಂತೆಯೂ, ಕೊಡಿಯು ಬಾಂನಂತೆಯೂ ಇರುವದ ರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಬಾರು ಕೊಡಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರೈದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ.

ತಲೆ ಕೊಡಿ :—ಹಳೇ ಮರಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದು, ಅವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಹೊಸ ಚಿಗುರುಗಳು ಬಲಿತ ಬಳಿಕ, ಚೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಫಿಟ್ಟಿ ಕೊಡಿಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸಮೀಪ ಒಯ್ದು ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ತೂಗ ಹಾಕಿ, ಆ ಚಿಗುರುಗಳಿಗೆ ಚೋರಿಯ ಗಿಡಗಳ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಫಿಟ್ಟಿ ಕೊಡಿಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಬೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಚಿಗುರಿನ ತುದಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಿಯ ಬುಡವನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಚಿಗುರಿನ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಮರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಅವು ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಹಳೇ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನೂ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನೂ ಆಗಾಗ ಕಡಿದು ಹಾಕಿ, ಕೊಡಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮರಗಳು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹೊಂದಿ ದೊಡ್ಡ ಮರ ಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಫಲವೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಗೆ ತಲೆ ಕೊಡಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಇದರಿಂದ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿದ ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ಮರ

ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪದೆಯಬಹುದು ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು ಚೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಕೊಡಿಯ ಗಿಡಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ತೂಗ ಹಾಕುವುದೂ, ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕುವ ವರೆಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನೀರು ಹಾಕುವುದೂ ಬಹಳ ಖರ್ಚಿನದು. ಒಂದು ಮರವನ್ನು ಹೀಗೆ ತಯಾರಿಸಲು ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು. ಇದರ ಬದಲು ಚೋರಿಯ ಗಿಡವನ್ನೇ ತಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹಳೇ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದರೆ ಇವಾರತಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯೂ ಉರುವಲವೂ ದೊರೆತು ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವಿಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವ ವಿಧಗಳು. ಇವಲ್ಲದೆ ಬೇನು ಕೊಡಿ, ಸೀಳು ಕೊಡಿ, ಬೆಣೆ ಕೊಡಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಿಂಟು ಅವನ್ನು ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಜಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವುದು :—ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ದೂರ ಪಡಿಸಿ, ಕೆಲಸವು ಸುಲಭವೂ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನದೂ ಶ್ರಮದೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲಿ ಆನನವಬೇಕಾದ ಮುಯ್ಯ ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಾದರೂ ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗಿಡಗಳ ಅಧಿಕ ಮರಗಳ ಬಾಗಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಜೋಡಿಸಿ ಹೊಸದೊಂದು ಗಿಡವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದುಂಟು. ಎರಡೂ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧುತ್ವವಿರಬೇಕು ಕಾಷ್ಟಜನಕ ಧರವು ವರ್ತುಳಾಕಾರದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅವೆರಡೂ ರಸವತ್ತಾಗಿರಬೇಕು.

(೧) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದರಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಜೋಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಯ ಇಡೀ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಉವಯೋಗಿಸುವ ಬದಲು, ಆ ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಬ್ಬಿದ ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು (ಮೊಗ್ಗಿಯನ್ನು) ಮಾತ್ರ ಉವಯೋಗಿಸಿದ ರಾಯಿತು. ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಕಣ್ಣುಗಳು ಇರುತ್ತವೋ ಅಷ್ಟು ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

(೨) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಚೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ, ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಯ ಮರವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ಯಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

(೨) ಕೊಡಿಯ ನುರವು ಬಹು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ ಟೊಂಗೆಗೆ ನ್ನು ಸ್ಪೋಷ್ಟಿಸಿ ನಿಂದ ತರಿಸಿ ಎಳ್ಳೋ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

(೪) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದನ್ನು ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಪ ಶ್ರಮದಿಂದ ಮಾಡ ಬಹುದು. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವೂ ಶ್ರಮವೂ ಬೇಕು.

(೫) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ ಅನು ಚಿಗಿತು ಬೆಳೆಯುವ ವರೆಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಗಳಿ ಗಾಗಲಿ, ಕಣ್ಣಿನ ಭಾಗಕ್ಕಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(೬) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಗಿಡಗಳು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಇವೇ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದರಿಂದಾಗುವ ಮುಖ್ಯ ಲಾಭಗಳು.

ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದನ್ನು ಬೊಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಕೊಡಿಯ ಗಿಡಗಳು ರಸವತ್ತಾಗಿ ರುವಾಗ ವರ್ಷದ ಯಾವ ಯತುವಿನಲ್ಲಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಗಿಡಗಳು ಚಿಗುರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಚಿಗುರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಅದು ಬೇಗ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಚಿಗುರುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಮಳೆಯಾ ಗುವಾಗ ಕಣ್ಣು ಸೇರಿಸಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತೊಗಟೆಯೊಳಗೆ ನೀರು ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣು ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವಾಗಲೂ, ಹಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ವರೆಗೂ ಮಳೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇದು. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಗಿಡ ಮರಗಳೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಯತುವಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ ಚಳಿಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯದೆ ಹಾಗೇ ಇದ್ದು ಮುಂದಿನ ವಸಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿಗಿತು ಬರುವದುಂಟು.

ಬೊಡ್ಡೆಯ ಗಿಡಗಳೂ ಕಣ್ಣಿನ ಟೊಂಗೆಗಳೂ ರಸವತ್ತಾಗಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭವಾದ ಒಂದು ರೀತಿಯುಂಟು, ಅದು ಯಾವದೆಂದರೆ, ಟೊಂಗೆಯ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಉಗುರಿನಿಂದ ಚಿವುಟಿ ಏಳಿಸಿ ಎಳಿದರೆ ರಸವತ್ತಾಗಿರುವ ಗಿಡದ ತೊಗಟೆಯು ಹರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಏಳುವದು. ಒಳಗಿನ ಎಲೆಯು ಒಗ್ಗಿಯಾಗಿರುವದು. ರಸವತ್ತಾಗಿರದ ಗಿಡದ ತೊಗಟೆಯು ಏಳುವದಿಲ್ಲ. ಹರಿಯುವದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಸ ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಗಿಡಗಳು ರಸವತ್ತಾಗಿರುತ್ತವೆ. ರಸ

ವಿಲ್ಲದ ಬೊಡ್ಡೆಗಳ ಬುಡವನ್ನು ಕಿಡು ತುಸು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ, ನೀರು ಹಾಯಿಸಿದರೆ, ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಚಿಗುರ ಹತ್ತುವವು. ರಸವತ್ತಾಗುವವು. ಆಗ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಬಹುದು.

ಬೊಡ್ಡೆಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಸಸಿಗಳು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಸಸಿಗಳು ಆದಷ್ಟು ಒಂದಕ್ಕೊಂದರ ಸವಿಂಪವಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗಳು ಬಹಳ ಮೂಡಿ, ನಡುವಿನ ಬೊಡ್ಡೆಯು ನೀಟಾದದ್ದೂ ಬಲಿಷ್ಠವಾದದ್ದೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂದುವ ಅಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣವಿದುವಾಗಲೇ ಚಿವುಟಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಭಾಗವು ಹಚ್ಚಿಗಿರಬೇಕು ಸಾಧಾರಣ ಬಲಿತಿರಬೇಕು. ಬಹಳ ಬಲಿ ತಿದ್ದರೆ, ತೊಗಟೆಯು ಏಳುವದಿಲ್ಲ. ತೀರ ಎಳೆತಿದ್ದರೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವು ಎಲೆಗಳ ಒಗಲಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಟೊಂಗೆಗಳು ಒಂದೆರಡು ಋತುಗಳ ಹಿಂದೆ ಚಿಗಿತವಿರಬೇಕು. ಅವು ಹಚ್ಚಿಗಿರಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೂದಿ ಅಥವಾ ಕೆಂಡು ಬಣ್ಣದ ಗೆರೆಗಳು ಮೂಡಿರಬೇಕು. ಈ ಗೆರೆಗಳಿಂದ ಟೊಂಗೆಯು ಮಧ್ಯಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯದಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಈ ಗೆರೆಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಟೊಂಗೆಯು ಬಹಳ ಎಳೆತೆಂದೂ, ಗೆರೆಗಳು ಟೊಂಗೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಬೆಳೆದದ್ದೆಂದೂ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಇವೆರಡೂ ತರದ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮಧ್ಯಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಟೊಂಗೆಯು ಉರುಟಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವು ಅವು ಉಬ್ಬಿರುತ್ತವೆ. ಒಡೆದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಒಡೆದ ಅಥವಾ ಚಿಗಿತ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಉಬ್ಬದಿದ್ದರೆ, ಟೊಂಗೆಯ ತುದಿಯ ಎಳೆ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಚಲ್ಲಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೋಟು ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಉಬ್ಬಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಆಗ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೊಡ್ಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು.

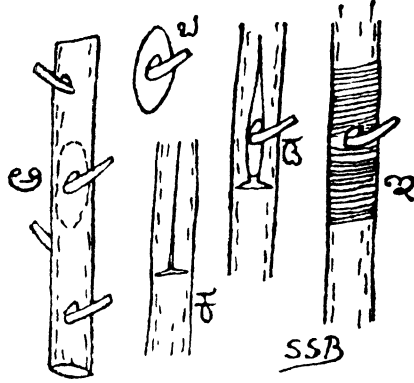
ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದದ್ದೊಂದು ಚೂರಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಚೂರಿ ಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಎಲೆಯು ಸ್ವರೂಪ ಗಿದ್ದು ಧಾರಿಯು ಬಹಳ ಹದನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಡಿಕೆಯು ಕೋಡಿನದಾಗಲಿ, ಎಲುಜಿನದಾಗಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಿಡಿಕೆಯ ಬುಡವು ಚಪ್ಪೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ

ಚವ್ವಟಿಯಾದ ಬುವದಿಂದ ಗಿಡಗಳ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ನೋವಾಗದಂತೆ ಏಳಿಸುವದು ಸುಲಭ. ಎಲೆಯು ಧಾರಿಯು ಹದವಾದ್ದರಿಂದ, ಟೂಂಗಿಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಏಳಿಸುವದೂ, ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಸೀಳುವದೂ ನೆಯ್ಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವಾಗ ಈ ತರದ ಚೂರಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಉತ್ತಮ

ಹೀಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಗಳನ್ನೂ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ನೋಡುವ.

(೧) ಧಾಲು ಕಣ್ಣು :—ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಈ ಮೊದಲೇ ದೇಳಿದ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಮೂರು ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದನ್ನೇ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಟೂಂಗಿಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣನ್ನು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಏಳಿಸಿ ತೆಗೆದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಆಕಾರವು ಧಾಲಿನಂತೆ ಕಾಣುವದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಧಾಲು ಕಣ್ಣಿನ ಪದ್ಧತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು

ಒಳ್ಳೇ ಚಾತಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ಟೂಂಗಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಂದು ಅದರ ಮೇಲಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಇಂಚು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಚೂರಿಯಿಂದ ಟೂಂಗಿಯ ಮೇಲಿನ ಉಬ್ಬಿದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಏಳಿಸಿ ತೆಗೆಯ ಬೇಕು. ಕಣ್ಣಿನ ನೆಂಗದ ಮೇಲ್ವಿಧಿಗೆ ಅರ್ಧ ಇಂಚು, ಕಳಬಿದಿಗೆ ಅರ್ಧ ಇಂಚು, ಎದಬಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಇಂಚು ಹೀಗೆ ತೊಗಟೆಯಿರಬೇಕು ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಚೂರಿಯಿಂದ ಕತ್ತಿ ತೆಗೆದರೆ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ತುಸು ಎಲುಬಿನ ಭಾಗವೂ ಬರುವದು. ಇದನ್ನು ಉಗುರಿಸಿದ ಸಾವಕಾರವಾಗಿ ತೊಗಟೆಯಿಂದ ಏಳಿಸಿ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು ಹೀಗೆ ಏಳಿಸುವಾಗ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ತೂತು ಬೀಳಬಾರದು ತೂತು ಬಿದ್ದರೆ ಅದ ರಲ್ಲಿದ್ದ ಕಣ್ಣು ಹಾಳಾಗಿ ಅದು ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಮಹತ್ವವು. ಕಣ್ಣು ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಎಲುಬನ್ನು ಏಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕಣ್ಣನ್ನು ಒಣಗಬಾರದೆಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಬಾಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಏಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೆಲದಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಫೂಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಆರೆಂಟು ಇಂಚುಗಳ ವರೆಗೆ ಎಲೆ ಮುಳ್ಳು, ಅದ್ದು ಟೂಂಗಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನಡುವಿನ ಬೊಡ್ಡೆಗೆ ವೆಟ್ಟಾಗದಂತೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಎರಡು ಇಂಚು

ಆಕೃತಿ ೫. ಧಾಲು ಕಾಣ್ಕಿನ ಪದ್ಧತಿ.

- ಅ. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೊಂದು ತಂದ ಕಡ್ಡಿಯು ಕಡ್ಡಿಯು ದುಂಡಗಿದ್ದದ್ದನ್ನೂ ಕಣ್ಣುಗಳು ಉಬ್ಬಿದ್ದದ್ದನ್ನೂ ನೋಡಿರಿ.
- ಬ. ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾದ ಕಣ್ಣು
- ಕ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ "1" ಹೀಗೆ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಸೀಳಿದೆ.
- ಡ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ತೊಗಟೆಯ ಸೀಳಿನ ಒಳಗೆ ಕಣ್ಣು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- ಇ. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ.

[ವಾನ್ ೯೮.

ಉದ್ಭವಾಗಿ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಚೂರಿಯಿಂದ ಸೀಳುತ್ತಾರೆ. ಸೀಳಿನ ಕೆಳ ತುದಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಅರ್ಧ ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ಅಡ್ಡ ಸೀಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಸೀಳುಗಳೆರಡೂ ಕೂಡಿ “ 1 ” ಹೀಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಬಳಿಕ ಈ ಸೀಳುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೂಡುವಲ್ಲಿ ಚೂರಿಯ ಹಿಡಿಕೆಯ ಬುಡವನ್ನು ಹಾಕಿ ತೋಗಟಿಯ ಎರಡೂ ವದರುಗಳನ್ನು ಏಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಮೊದಲೇ ತೆಗೆದು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖ ಮಾಡಿ ಈ ವದರುಗಳೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಣ್ಣು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಎಲುಬಿನ ಮೇಲೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಕೂಡುವಂತೆ ಎಚ್ಚರವಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕೂತ ಬಳಿಕ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತೋಗಟಿಯ ವದರುಗಳೆರಡೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣಿನ ಮುಖವು ಮಾತ್ರ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಎಲೆಯ ದಂಟಿನ ಸಹಿತ ಹೊರಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರಬೇಕು ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಸವೂರಾದ ಬಾಳೆ ವಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಖದ ಮೇಲ್ಬದಿಗೂ ಕೆಳಬದಿಗೂ ಸುತ್ತಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಕು ಕಣ್ಣು ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಒಣಗಬಾರದೆಂದು ಅದನ್ನು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖವಾಗಿ ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮೇಲಿಂದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೆರಳು ಮಾಡಬೇಕು.

ಬೊಡ್ಡೆಯ ತೋಗಟಿಯನ್ನು ಸೀಳುವಾಗ ಅಡ್ಡ ಸೀಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಾಡದೆ ನೆಟ್ಟನ್ನು ಸೀಳಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ “ T ” ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೇರಿಸುವಾಗ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಒತ್ತಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ವೆಟ್ಟು ಹತ್ತುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ.

ತೋಗಟಿಯನ್ನು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಸೀಳದೆ ಬರೀ ನೆಟ್ಟಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಳಿ ಕಣ್ಣು ಸೇರಿಸಿ ಬಿಡುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವು. ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಳಿದ ಮೇಲೆ ಸೀಳಿನ ಕಡೆಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ತುಸು ಬಗ್ಗಿಸಿದರೆ ತೋಗಟಿಯು ತಾನಾಗಿ ತೆರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಸೇರಿಸಿ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದು ನೆಟ್ಟಿಗೆ ನಿಂತ ಬಳಿಕ ಕಣ್ಣು ತನ್ನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲಿಂದ ಬಾಳೆ ವಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡಬೇಕು.

ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದಂದಿನಿಂದ ಮೂರು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಗಿತು ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಚಿಗುರು ಆರಂಟು ಇಂಚುಗಳು ಉದ್ದವಾದ ಬಳಿಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಇಂಚು ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬುಡದ ಸಮೀಪ ಒಂದು ಕೋಲನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಚಿಗುರು ಅಡ್ಡ ಬೆಳೆಯದೆ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಚಿಗುರು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಫೂಟು ಬೆಳೆದ ಬಳಿಕ

ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಕಣ್ಣಿನ ಚಿಗುರು ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳದ ಕೆಳಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಚಿಗುರುಗಳು ಮೂಡಿದರೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಚಿವುಟಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಭಿಟ್ಟಿ ಕೊಡಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಕಣ್ಣಿನ ಚಿಗುರು ಒಂದೂವರೆ ಘಂಟು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬಳಿಕ, ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ ಗಿಡವನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತು ನೆಡುಹುದು ಕೀಳುವಾಗ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ದೆಚ್ಚಿನ ಸೋವಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಡಬೇಕು. ನೆಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಗಿಡಗಳು ಬದುಕುವ ವರೆಗೆ ಅಗ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ತುಸು ನೆರಳು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕಿತ್ತಳೆ, ಮೋಸಂಬಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು, ಸೇರಲ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ.

(೨) ತುಂಡು ಕಣ್ಣು :—ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಣ್ಣಿನ ಟೊಂಗಿಯನ್ನು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಮೀಪ ತಂದು, ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅರ್ಧ ಇಂಚು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಬದಿಗೆ ಅರ್ಧ ಇಂಚು, ಎಡಬಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಇಂಚು ಇರುವ ತೊಗಟೆಯ ಭಾಗದ ಕೂಡ ಕಣ್ಣನ್ನು ಏಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಳಿಸುವಾಗ ಬರೇ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚೂರಿಯ ಎಲೆಯಿಂದ ಸೀಳಿ, ಅದರ ಹಿಡಿಕೆಯ ಬುಡದಿಂದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಸೋವಾಗದಂತೆ ಏಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ತೊಗಟೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ತೊಯಿಸಿ, ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಂಟಿಸಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ಅದರಿಂದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಣ್ಡಿಯಾದ ಭಾಗದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಬಳಗಿನ ಎಲುಬಿಗೆ ಸೋವಾಗದಂತೆ ಏಳಿಸಿ ತೆಗೆದು, ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಬಾಳೆ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಧಾಲು ಕಣ್ಣಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಏಳದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ತುಂಡು ಕಣ್ಣಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸ ಬಹುದು

(೩) ಉಂಗುರ ಗಣ್ಣು :—ತುಂಡು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನ ಕೂಡ ತೊಗಟೆಯ ಸಣ್ಣ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟು ಕಣ್ಣನ್ನು ಏಳಿಸುತ್ತಾರಷ್ಟೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಬದಿಗೂ ಕಳ ಬದಿಗೂ ಅರ್ಧ ಇಂಚು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಟೊಂಗಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕಣ್ಣಿನ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆ

ಅದನ್ನು ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಳಿ, ತುಂಡು ಕಣ್ಣಿನ ತೋಗಟಿಯನ್ನು ಏಳುಸುವಂತೆ ಚೂರಿಯ ಬುಸದಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ತೋಗಟಿಯನ್ನು ಏಳಿಸಿ, ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೇ ಭಾಗದ ತೋಗಟಿಯನ್ನು ಏಳಿಸಿ, ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೂ ತುಂಡು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ. ಕಣ್ಣಿನ ತೋಗಟಿಯನ್ನು ಏಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅದು ಸಣ್ಣ ನಳಿಗೆಯಂತೆ ನಡುವೆ ಹೊಳ್ಳಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಮುಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಉಂಗುರದಲ್ಲಿ ಹರಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಉಂಗುರಗಣ್ಣು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಇದಿಷ್ಟು ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಾಗಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದಾಗಲಿ, ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದಾಗಲಿ ಇದರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಗುಣವನ್ನೂ ಗಣಗನ್ನೂ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಂದು ಯಾವ ಪದ್ಧತಿಯು ಅನುಕೂಲವೋ ಸಾಧ್ಯವೋ ಆಗಿರುವದೋ ಅದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳೂ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳೂ ಇರುತ್ತವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರುವದು ಲೇಸು.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ:—

ಹೆಸರು	ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಪದ್ಧತಿ	ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಧತಿ
೧. ಮಾವು	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ (ಇ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡಿ, ಬಗಲ ಕೊಡಿ, ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿ
೨. ಬಾಳೆ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಮರಿಗಳಿಂದ	(ಅ) ಮರಿಗಳಿಂದ [ಳಿಂದ
೩. ದ್ರಾಕ್ಷೆ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ (ಇ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ	(ಆ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ

ಹೆಸರು	ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ವದ್ಧತಿ	ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ವದ್ಧತಿ
೪. ಕಿತ್ತಳೆ ವರ್ಗ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಗೂಟೆಯಿಂದ (ಇ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ (ಈ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ	(ಅ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ (ಆ) ಬೀಜಗಳಿಂದ
೫. ಪೇರಲ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ (ಇ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ (ಈ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡಿ ಯಿಂದ
೬. ಡಾಳಿಂಬ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ (ಇ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ
೭. ಚಿಕ್ಕೂ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ (ಇ) ಗೂಟೆಯಿಂದ	(ಅ) ಗೂಟೆಯಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ
೮. ಅಂಜೀರ	(ಅ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ (ಆ) ಗೂಟೆಯಿಂದ	(ಅ) ಗೂಟೆಯಿಂದ (ಆ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ
೯. ಹಲಸು	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ
೧೦. ನೇರಲ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ (ಇ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ
೧೧. ವರಂಭಾಳಿ	(ಅ) ಮರಿಗಳಿಂದ	(ಅ) ಮರಿಗಳಿಂದ
೧೨. ಗೋವೆ ಹಣ್ಣು	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ (ಇ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ
೧೩. ಸೀತಾ ಫಲ ದ ವರ್ಗ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ

ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಧನಗಳು :— ಸಣ್ಣ

ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿ ಸ್ವಂತದ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಧನಗಳು ಬೇಕಾಗ ಬಹುದು. ಅವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವು ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ, ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಅಂದಾಜಿ ನಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ದೇಶ ಕಾಲಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು. ಅವು ಯಾವನೆಂದರೆ :—

ಬೆಲೆ ರೂ.

(೧) ೨ ಗುದ್ದಲಿಗಳು ಆಧವಾ ಪಿಕಾಸುಗಳು—ನೆಲವನ್ನು ಅಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಇವು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವಾಗಲೂ ಇವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸವಾಗಲಾರದು ೩-೦-೦

(೨) ೨ ಸಲಿಕೆಗಳು—ನೆಲವನ್ನು ಅಗೆದ ಬಳಿಕ ಮಣ್ಣು ಎಳೆಯಲಿಕ್ಕೂ, ತುಂಬಲಿಕ್ಕೂ, ಹೆಂಟಿಗಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಲಿಕ್ಕೂ ಇವು ಬೇಕು ೩-೦-೦

(೩) ೧ ಕೈ ಹಲಕಿ—ಇದರಿಂದ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಸಸಾಟ ಮಾಡುವದೂ, ಸಣ್ಣ ಹರಳುಗಳನ್ನೂ ಹೆಂಟಿಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಚೆಲ್ಲುವದೂ ಆಗುತ್ತವೆ ೧-೮-೦

(೪) ೨ ಮುರ್ಫಿಗಳು—ಇವು ಕಳೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೂ, ಮಣ್ಣು ಕೆದರಲಿಕ್ಕೂ ಇನ್ನೂ ಆಸೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಬಹು ಉಪಯುಕ್ತವಾದವುಗಳು. ತೋಟಗನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಇವು ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕು ೦-೪-೦

(೫) ೧ ಸಣ್ಣ ಎಡೆಗುಂಟೆ—ಇದರಿಂದ ಗಿಡಗಳ್ಳ ಸಾಲುಗಳ ನಡುವಿನ ಹುಲ್ಲು ಕಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವದೂ, ಮಣ್ಣು ಸೈಲು ಮಾಡುವದೂ ಆಗುತ್ತವೆ ೧-೦-೦

(೬) ೨ ಬುಟ್ಟಿಗಳು—ಮಣ್ಣು ಎತ್ತುವಾಗಲೂ ಗೊಬ್ಬರ, ರೇವೆಗಳನ್ನು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವಾಗಲೂ, ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆ

ಯುವಾಗಲೂ ಇವು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಬಿದುರಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳಿ
ಗಿಂತ ಕಬ್ಬಿಣ ಬುಟ್ಟಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ತಡೆಯವದರಿಂದ
ಅವನ್ನೇ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಲೇಸು ೨-೦-೦

(೭) ೨ ಬಾಲದಿಗಳು—ಇವು ನೀರು ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.
ಮಧ್ಯಮ ಆಕಾರದವು, ಅಂದರೆ ಒಂದು ಕೊಡ ನೀರು
ಹಿಡಿಯುವವು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ೩-೦-೦

(೮) ೨ ರ್ಪುರಿಗಳು—ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಾಲದಿಗಳಂತೆ ಅ ಗ ಲಾ ದ
ಬಾಯಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಬಾಯಿಯು ಅರ್ಧ ಮು
ಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಗಿಂಡಿಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಕೊಂಬು ಇರು
ತ್ತದೆ. ಕೊಂಬಿನ ತುದಿಗೆ ತುಂತುರು ಬೀಳುವ ಜಾಳಿಗೆ
ಯಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಗ
ಳೂ, ಸಣ್ಣ ಅಗೆಗಳೂ ಕಿತ್ತು ಹೋಗದಂತೆ ನೀರು ಚಿಮ್ಮಿ
ಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಮಧ್ಯಮ ಆಕಾರದ
ವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ೪-೦-೦

(೯) ೧ ಕೈ ಪಿಚಕಾರಿ— ಇದು ಹಿತ್ತಾಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇದು.
ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೂ, ಅಗೆಗಳ ಮೇಲೂ ರೋ
ಗನಾದಾಗ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ ... ೧೦-೦-೦

(೧೦) ೧ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಚೂರಿ—ಇದು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವಾಗ
ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದು ೫-೦-೦

(೧೧) ೧ ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವ ಚೂರಿ—ಇದು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಚೂರಿ
ಗಿಂತ ಬಲವಾದದ್ದು. ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯ
ವಾದದ್ದು ೩-೦-೦

(೧೨) ೧ ಕತ್ತರಿ (ಸಿಕ್ಕೇಟೆರ)—ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಟೊಂಗೆ
ಗಳನ್ನೂ, ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಗಳನ್ನೂ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಾಗ
ದಂತೆ ಕತ್ತರಿಸ ಬಹುದು ೫-೦-೦

(೧೩) ೧ ಸಣ್ಣ ಕೊಡ್ಡಿ—ಮರಗಳ ಇಲ್ಲವೆ ಗಿಡಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳ
ನ್ನು ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ... ೧-೦-೦

(೧೪) ೧ ಕತ್ತಿ- } ಇವೆರಡೂ ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಯಲ್ಲೂ,
 (೧೫) ೧ ಕೈ ಕರಗಸ- } ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೂ ಬೇಕಾ
 ಗುತ್ತವೆ ೧-೮-೦

(೧೬) ೧ ೫೦ ಫೂಟು ಉದ್ದದ ಟೇಪು ಪಟ್ಟಿ-ಮಡಿಗಳನ್ನು
 ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಕುರೆಗಳನ್ನು ಅಗೆಯುವಾಗಲೂ, ಗಿಡಗ
 ಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗಲೂ ಅಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ೫-೦-೦

ಒಟ್ಟು ರೂ. ೪೮-೪-೦

ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳ ಸಾಗುವಳಿ
 ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಧ್ಯಂತವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ.

ಪ್ರಕರಣ ೪

ಮಾವು

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುವುದು ! ಇದು ಆಬಾಲವೃದ್ಧರಿಗೂ ಸೇರುವುದು. ಇದನ್ನು ಮಿಡಿ, ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಮಾವಿನಿಂದ ಆಯಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನುಸಂಪಾದಿಸಿ ಅನೇಕ ರುಚಿಕರ ವದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಲೋಕಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. “ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸದ ದೇಶದ ಜನರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೈವಹೀನರು” ಎಂಬ ಉದ್ಧಾರವು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕವು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗೃವಗೇಡಿಯಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಆನಂದದ ಸಂಗತಿಯು !! ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವವು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಾವಿನ ತೋಪುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವುದು ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಊರ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಗಿಡಗಳ ತೋಟಗಳು ವಸರಿಸುತ್ತಿರುವವಾದರೂ, ಅವು ಇನ್ನೂ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ. ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಅವು ಸಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹುರುಪು ಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಾನವು ಇಂಥದೇ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ, ಅದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ-ಮಲಯಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿದ್ದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶಗಳ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ತಾವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. “ಪೂರ್ವ ಹಿಮಾಲಯದ ಬುಡದಲ್ಲೂ, ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ ಮಲಯಾಳಗಳಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಾದರೊಂದು ಕಡೆ ಮಾವಿನ ಮರದ ಮೂಲ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಡಿ ಕೆಂಡೋಲರ ಮತವಿರುತ್ತದೆ.” ಈ ದೇಶಗಳ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಬ್ದಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮಾವು ಎಂಬದೇ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡ ಶಬ್ದವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಲಯಾಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘ಮಾಂಗಾ’ ಎಂತಲೂ, ಚಿನೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘ಮ್ಯಾಕ್ವೋ’ ಎಂತಲೂ, ತಾಲೀಮು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘ಮಾಗಾಜ’ ಎಂತಲೂ ಹೆಸರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾವಿಗೆ ಆಮ್ರ, ಚೂತ, ರಸಾಲ, ಸಹಕಾರ, ಅತಿಸಾರಭ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಮರಕೋಶದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಮ್ರ ಶಬ್ದದ ಅವಭ್ರಂಶವಾಗಿ ಆಂಬ, ಆಂಬಾ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ, ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಬಂಗಾಲೀ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಆಮೃತ ಶ್ರುಕ್ಕೂ ಅದರಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಆಂಬ, ಆಂಬಾ ಶಬ್ದಗಳಿಗೂ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಾವು, ಮಾಂಗಾ, ಮ್ಯಾಕ್ರೋ, ಮಾಗಾಜ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಆರ್ಯರು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ನಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೂ, ಅನಾರ್ಯರು ದ್ರಾವಿಡರೂ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ನ್ಯಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದು ತರ್ಕಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ವಾಘ್ಮಿಮಾತೃ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಇಂಗ್ರಜಿ, ಫ್ರೆಂಚ್, ಡಚ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಮ್ಯಾಂಗೋ, ಮ್ಯಾಂಗ್ರೂ, ಮ್ಯಾಂಗಾ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ವಾಘ್ಮಿಮಾತೃಕು ಪೂರ್ವದ ದೇಶಗಳ ಕೂಡ ವೆಂದಲು ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದಾಗ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮಲಾಯೂಗಳ ನೆಮುದ್ರದಂಡುಗುಂಟೆ ಮಾತ್ರ ಅನರ ವ್ಯವಹಾರವಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮಾವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ನೆಮುದ್ರ ದಂಡುಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮಲಾಯೂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾಂಗಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಮ್ಯಾಂಗೋ, ಮ್ಯಾಂಗ್ರೂ, ಮ್ಯಾಂಗಾ ಎಂಬ ಅಪಭ್ರಂಶಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳನ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅರಬರಿಂದಲೂ ಇತರರಿಂದಲೂ ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾ, ಇಜಿಪ್ಟ್ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಿಗೂ, ಮಲಾಯೂದಿಂದ ಫಿಲಿಪಾಯಿನ, ಕ್ಯೂಬಾ, ಜಮೀಕಾ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಅಮೇರಿಕೆಗೂ ಮಾವಿನ ಬಾತಿಗಳು ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಸಾರವು ನೆಮುದ್ರ ಪ್ರಯಾಣವು ಬೆಳೆದು ಬಂದಂತೆ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕುಂಟು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪುರಾಣಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಹಿಂದುಗಳಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವೆಂಬದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವುಂಟು. ಬೃಹದಾರಣ್ಯ ಕೋವನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲೂ, ರಾಮಾಯಣದ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡದಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವುಂಟು. ಕಾಲಿದಾನದು ಶಾಕುಂತಲ, ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನೂ, ಚಿಗುರುಗಳನ್ನೂ, ಹೂವುಗಳನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಚೂತಮುಜರಿ, ಚೂತಕಲಿಕಾ, ರಸಾಲಕು ಸುಮ, ಸ್ನಿಗ್ಧವಲ್ಲವಃ ನಹಕಾರಃ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಉಪಮೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಮುಲ ಫಜಲನ ಐನ-ಇ-ಅಕುಬಿಯಲ್ಲಿ ಅಕುಬರನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾವಿನ ತೋವುಗಳಿದ್ದವೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ಆರ್ಯರ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಸ್ಥಾನವು ದೊರಕಿದೆ. “ಜಂಬೂನಿಂಬಾಮ್ರವಲ್ಲವೇ” ಮುಂತಾದ ಉಪಯುಕ್ತ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಅದರಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಮಾವಿನ ಎಲೆಯಿಂದ ಹಲ್ಲು ತಿಕ್ಕಬಹುದೆಂದೂ, ತಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಬಹುದಿನ ತಡೆಯುವವೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಇಂದಿಗಾದರೂ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಧರ್ಮಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ವಲ್ಲವಗಳನ್ನೂ, ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಕಲಶಗಳಲ್ಲದಲಿಕ್ಕೂ ತೋರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವದ್ಧತಿಯು ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ್ದು. ಇವುಗಳಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಮಾವಿನ ಮರದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಜನರು ಯುಗಾಂತರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅದರ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ತರ್ಕಿಸದಿರಲಾಗದು.

ಹವೆ :—ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತವೆನ್ನಬಹುದು. ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತಮ ನೀರಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹನಿಗಳನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಬೀಸುವ ಸಮೀಪತೋಷ್ಣವಾದ ಗಾಳಿಯು ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಪರಮ ಮಿತ್ರನಂತಿರುವದು. ಮಣ್ಣು ನೀರುಗಳೂ, ಸಾಗುವಳಿಯ ಕ್ರಮವೂ ಒಂದೇ ಆದರೂ, ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಗೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ ಅವು ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವಾದರೂ ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣ, ರುಚಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದಲೇ ರತ್ನಾಗಿರಿ, ಗೋವೆ, ಕಾರವಾರ, ಅಂಕೋಲೆಗಳ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಹೆಸರಾಗಿರುತ್ತವೆ. ರತ್ನಾಗಿರಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಶಹಾಜ ಹಾನ ಬಾದಶಹನಿಗೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ! ಮಾವಿಗೆ ಬಿಸಿಲು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಚಳಿಯು ಬಹಳವಾದರೆ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂದುತ್ತದೆ. ಭರ್ಫವೂ, ಹಿಮವೂ ಬೀಳುವಷ್ಟು ಚಳಿಯಾದರೆ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಹಳಳ ಅವಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಠಿಕದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಚಳಿಯು ಎಂದೂ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ.

ಮಣ್ಣು :—ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಂಥ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಾದರೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಎರಡು ಮೂರು ಘೂಟು ಆಳವಾದ ಮಣ್ಣು ಇದ್ದು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ನೀರು ಒಸೆದು ಹೋಗುವಂಥ ಮುರಮ್ಮವಾಗಲಿ ಉಸುಕಾಗಲಿ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆದು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ, ಗುಡ್ಡಗಳ ಮರು ಕಲಿನಲ್ಲೂ, ಬೆಳಗಾವಿ ಧಾರವಾಡಗಳ ವೃಷ್ಟಿಮ ಭಾಗದ ಮಲ್ಲಾಡದಲ್ಲೂ ಇರುವ

ಸೈಲಾದ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವಾದರೂ, ಆಳವಾದ ಎರೆ ಮಣ್ಣಿನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಬೀರುಗಳು ಬೆಸೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೈಲಾದ ಮಣ್ಣು ಇರುವ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲೂ, ಹಳ್ಳ ಹರಿಗಳ ಬದಿ ಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳೆದಂತೆ ಅವು ಆಳವಾದ ಎರೆ ಮಣ್ಣಿನ ನಡು ಬೈಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತೀರ ಕಸುವಿಲ್ಲದ ಉಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳ ಹಣ್ಣುಗಳು ರುಚಿಯಲ್ಲಿ ಸವಗಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ರತ್ನಾಗಿರಿ, ಗೋವೆ, ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೈಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳಿಗಿಂತ ಗುಡ್ಡಗಳ ಮರುಕಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳ ಹಣ್ಣುಗಳ ರುಚಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಗುಡ್ಡಗಳ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು ಆಳವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಕೆಳಗಿನ ಕಲ್ಲು ಮಿದುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮರಗಳ ಬೀರುಗಳು ಅದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಡಕೊಂಡು ವಸರಿ ಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕರೀ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಕರೀ ಕಲ್ಲು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಮರಗಳನ್ನು ಇಂಥ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲ.

ನೀರು :—ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೨೦ ರಿಂದ ೨೦೦ ಇಂಚುಗಳ ವರೆಗೆ ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಬಾವಿಕೆರೆಗಳ ನೀರಾಗಲಿ ಕಾಲುವೆಯ ನೀರಾಗಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ೩೦ ಇಂಚಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಾಗುವಲ್ಲೂ ಅವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೂ ಬಿಟ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳಾಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳು ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರಬೇಕು. ಹೊವಾಗುವಾಗ ಮಳೆಯಾದರೆ ಅವು ಉದುರಿ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಕಾಯಿಗಳು ವಾಡಾಗುವಾಗ ಗಾಳಿ, ಮಳೆ, ಆಣೀಕಣ್ಣು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಹೇಳಲಾರದಷ್ಟು ಅನಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಚಿಕ್ಕವಿರುವಾಗ ಇಡೀವರ್ಷ ನೀರುಕೊಟ್ಟು ಅವನ್ನು ಸಾಕಬೇಕು. ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಮಳೆಯಾದರೆ ಸಾಕು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಬೀರುಗಳು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿಯೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೂ ವಸರಿಸುವದರಿಂದ, ಬಹು ದೂರದಿಂದಲೂ ಅವು ಮಣ್ಣಿನೊಳಗಿನ ನೀರನ್ನು ಸೆಳೆಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದ ಮಾವಿನ ಗಿಡದ ಎತ್ತರವು ಮೂರು ಫೂಟು ಇದ್ದದ್ದನ್ನೂ, ಅದರ ತಾಯಿ ಬೀರು ಆರು ಫೂಟುಗಳಿಗಿಂತ ಆಳವಾಗಿ ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನೂ ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದದರಿಂದ ಮಾವಿನ ಮರ

ಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬೆಳೆಯುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ ಆದರೂ, ಕಸುವಿಲ್ಲದ ಉಸುಕು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ, ಬಹಳ ನೈಲಾಗಿ ನೀರು ಹಿಡಿಯದ ಪ್ರಾಣಿ, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ದೋಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರುವುದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳಾಗಿಲ್ಲ

ಸಸಿಗಳು :—ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಚೈತ್ರ ವೈಶಾಖ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಗೊರಟೆ (ಬೀಜ)ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನೆಪುತ್ತಾರೆ. ಸಸಿಗಳ ಬೀರುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವಸರಿಸಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಮರಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿರಬೇಕೋ, ಅಲ್ಲೇ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಮುಂಗಿ ಅವು ಗೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಬಹುಮು ಯಾಕೆಂದರೆ ಮಾವಿನ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟರೆ, ಅವುಗಳಿಂದಾಗುವ ಮರಗಳು ಅದೇ ಜಾತಿಯ ಅಷ್ಟೇ ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ, ಬೇಕಾದ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ನೆರವಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲು ಹುಳಿ (ಊರ) ಮಾವಿನ ಜಾತಿಯ ಗೊರಟೆಗಳಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೀ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಗೊರಟೆಯಿಂದಾಗುವ ಸಸಿಗಳಿಗಿಂತ ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಗೊರಟೆಯಿಂದಾಗುವ ಸಸಿಗಳು ಬಲವುಳ್ಳವೂ, ಬೋರಿಸಿಂದ ಬೆಳೆಯುವಂಥವೂ ಇರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೊಡ್ಡೆ ಗಾಂ, ಉದಯೋದಿಸಿದರೆ, ಮುಂದಾಗುವ ಮರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆ ವಾಯು ಗೊರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ ನೆದಲಿಕ್ಕೆ ಚಪ್ಪೆ ಟಿಯಾಗಿದರೆ ಉಬ್ಬಿದ ಮರು ಬಾರವಾದ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನಟ್ಟು, ಸಸಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಸಸಿಯೊಂದನ್ನೇ ಇಟ್ಟು, ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಳೆದು ಕೀಳ ಬಾರದು. ಕಿತ್ತರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಸಿಗೂ ಅವಾಯವಾಗ ಬಹುದು ಈ ಸಸಿಯನ್ನು ನೀರು, ಗೊಬ್ಬರ, ಮಣ್ಣು ಕೆಡುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಾಕಿದರೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು.

ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯು. ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಶ್ರಮದ್ದೂ ಖರ್ಚಿನದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನಣ್ಣು ಚೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು, ಅವು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ

(a) ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮಾವಿನ ಸಸಿಯು. (b) ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮಾವಿನ ಸಸಿಯು
(Courtesy: Bom. Dept. Agr.) (To face page No. 60)

ಸಾವಿರಗಟ್ಟಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಪ ಶ್ರಮದಿಂದಲೂ ಅಲ್ಪ ವ್ಯಯದಿಂದಲೂ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುವುದೂ, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವುದೂ, ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವುದೂ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗಿಡಗಳ ಬೇರುಗಳು ಚೋರಗಳ ಸಣ್ಣ ಆಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಸಸಿಗಳೂ ಕುಂದುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುವದು ಉತ್ತಮ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಚೋರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಚೋರಗಳಲ್ಲಿ ೩೨ನೇ ವಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಣ್ಣು ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತುಂಬಿ, ಒಂದೊಂದು ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡರಂತೆ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಸಸಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಬಲಿಷ್ಠವಾದದ್ದೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ಚೋರಿಯ ಆಂಚಿಗೆ ಹತ್ತಿ ನೆಡುವದು ಒಳ್ಳೇದು. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಚೋರಗಳಿಗೆ ದಿನಾಲು ಝಾರಿಯಿಂದ ನೀರು ಹನಿಸಬೇಕು. ಎಂಟು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಆದರೂ ಮಣ್ಣುಕೆದರಿ ಸೈಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದು ಬಿರುಸಾಗಿ ಸಸಿಗಳ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಹವೆಯು ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಚೋರಿಯೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ನೀರಿನ ಕೂಡ ಹರಿದು ಹೋಗಬಾರದೆಂದೂ, ಅದರೊಳಗಿನ ಹಸಿಯು ಆರಬಾರದೆಂದೂ, ಲವರ ಮೇಲೆ ತುಸು ಒಣಗಿದ ತರಗಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವದು ಒಳ್ಳೇದು. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಚೋರಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ತೊಲೆ ಗೊಬ್ಬರದ ನೀರನ್ನು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಸಸಿಗಳು ಜೋರಾದ ಬೆಳೆಯುವವು. ಗೊಬ್ಬರದ ನೀರನ್ನು ಕೇಗಿನಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. —

(೧) ಒಂದು ಬಾಲದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಂಡಿ ಸೆಪ್ರೇಟಿ ಆಫ್ ಎಮೋನಿಯಾ ಎಂಬ ಉಪ್ಪನ್ನು ಕರಗಿಸಿ,

ಅಥವಾ

(೨) ಒಂದು ಬಾಲದಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ನೀರು ಅರ್ಧ ಗೋಮೂತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ,

ಅಥವಾ

(೩) ಒಂದು ಬಾಲದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇರು ಸಗಣಿಯನ್ನು ಕಡಡಿ.

ಈ ಪ್ರವಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವೂ ಸುಲಭವೂ ಆದ ಯಾವದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರದ ನೀರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಣ್ಣದೊಂದು ಬಟ್ಟಲದಿಂದಾಗಲಿ ದಬ್ಬಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಆಳತೆಯಂತೆ ಚೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ನುರುವುತ್ತ ಹೋದರಾಯಿತು. ಗೊಬ್ಬರದ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿದ ದಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೀರು ಹನಿಸುವದು ಬೇಡ. ಮಾರನೇ ದಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆದರಿ ನೀರು ಹನಿಸಬೇಕು. ಚೋರಿಯೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ದಿಗಾಲು ನೀರು ಹಾಕುವವರಿಂದ ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ, ಗೊಬ್ಬರ ಮಣ್ಣುಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಚೋರಿಗಳನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೆಲದಿಂದ ಎತ್ತಿ ಅಲ್ಲೇ ಸವಿಸಾದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವು ಬಹಳ ಕಾಲ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಬುಡಕ್ಕಿರುವ ತೂತಿನೊಳಗಿಂದ ಬೇರುಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದು ನೆಲದೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಅವು ಅಲ್ಲೇ ಭದ್ರವಾಗಿ ಊರಿ ಬಲಿತ ಬಳಿಕ, ಚೋರಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ ಹರಿದು ಅವಾಯ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೆಂದು ಸಸಿಗಳು ಸಾಯಬಹುದು ಹೀಗಾಗಬಾರದೆಂದು ಮೊದಲೇ ಬೇರುಗಳು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಊರದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಡುವದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಸಸಿಗಳ ಬೊಡ್ಡೆಯು ಬಲವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಜೋರಿಸಿದ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೂಡುವ ಅಡ್ಡ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಚಿವುಟಿ ಹಾಕ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅಡ್ಡ ಚಿಗುರುಗಳು ಬೇರುಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡ ಅನ್ನವನ್ನು ಸೆಳೆಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದ ನಡುವಿನ ಬೊಡ್ಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚೋರು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಾರೆ ಚಿಗುರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಾರೆ ಚಿಗುರುವಾಗ ಹಳೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಚಿಗುರುಗಳು ಮೂಡಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠವಾದದ್ದೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಚಿವುಟಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಕುರಿ, ಅನೇಕಾಂಕುರಿ ಎಂಬ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಏಕಾಂಕುರಿ ಜಾತಿಗಳ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟರೆ ಒಂದೇ ಸಸಿಯು ಹುಟ್ಟುವದು ಅನೇಕಾಂಕುರಿ ಜಾತಿಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟರೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಸಿಗಳು ಒಂದೇ ಗೊರಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟುವವು. ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಜಾತಿಗಳೆಲ್ಲ ಏಕಾಂಕುರೀ ಜಾತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಒಂದೇ ಗೊರಟೆಯ ಸಸಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾದದ್ದೊಂದು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಚಿವುಟಿ ಹಾಕುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಆದರೂ ಏಕಾಂಕುರೀ ಗೊರೆಟೆಯಿಂದ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಸಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇವು ಎರಡು ಮೂರು ಬೇರಿ ಬೇರಿ ಸಸಿಗಳಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಸಸಿಯ ಟೊಂಗೆಗಳು. ಅವು ನೆಲದೊಳಕ್ಕೆ ಒಡೆದು ಮೇಲೆ ಬೇರಿ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಂಥವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಡುವಿನ ಬಲವಾದದ್ದೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಾಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಒಂದು ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಸಿಯು ನೀಟಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರಬೇಕು. ಅದು ಆದಷ್ಟು ಬಲಿಷ್ಠವಾದದ್ದೂ ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯು ವಂಧದೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಸಸಿಯ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಮರದ ಕಸುವೂ ಫಲ ಹಿಡಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಆದದರಿಂದ ಇದು ಬಲವಾದದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಧೂಟಿ ಎತ್ತರವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಬೇರುಗಳು ಚೋರಿಯೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಳವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ ಚೋರಿಯ ತೂತಿನೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬೀಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ ಹೊರಬೀಳಗೊಟ್ಟರೆ ಅವು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಊರಿ, ಮುಂದೆ ಚೋರಿಯನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ ಅವಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೊರಗೆ ಬರಗೊಡದಿದ್ದರೆ ಒಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದಿರುವದರಿಂದ ಸಸಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂದುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಸುಲಭವಾದ ಉಪಾಯವಿದೆ ಅದೇನೆಂದರೆ, ಗೊರಟೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಸಸಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ ಚೋರಿಯನ್ನು, ಇನ್ನೊಂದು ಅದಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಈ ನೊಡ್ಡ ಚೋರಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದ ತರಗಿಲೆಗಳನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ಇಂಚು ದವ್ವವಾದ ಧರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಸಿಯ ಚೋರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ತರಗಿಲೆಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಚೋರಿಯೊಳಕ್ಕೆ ತುರುಕಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟರೆ ಸಸಿಯ ಬೇರುಗಳು ಸಣ್ಣ ಚೋರಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರೂ ಬೊಡ್ಡ ಚೋರಿಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ಸಸಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಬಹಳ ಕುಂದುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಗಿಡವನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆತಂಕ ವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೂ, ನೆಲದಲ್ಲೇ ಗೊರಟೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸಿಯು ಬೆಳೆದಂತೆ ಚೋರಿಯ ಸಸಿಯು ಬೆಳೆಯಲಾರದು ಎಂಬದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

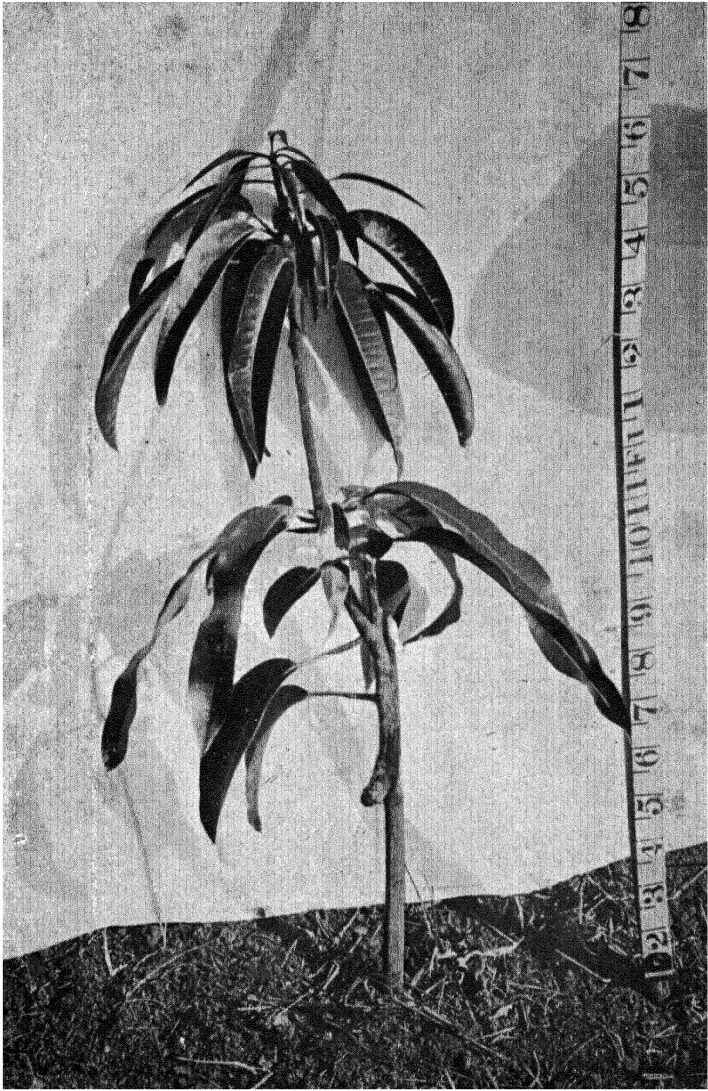
ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವುದು :—ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆ

ಜಾತಿಯ ಮರದ ಸಮೀಪ ತಂದು, ಒಳ್ಳೆ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡಿಯ ವದ್ಧತಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸವಿಸ್ತರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ೩೭-೪೦ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ರತ್ನಾಗ್ರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೇ ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಕ್ಕೊಂದರ ಸಮೀಪ ಎರಡು ಮೂರು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ಒಂದೇ ಕೊಡಿಗೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವವರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ಗಿಡವು ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಸಸಿಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡಿಯ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಕೊಡಿಯ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವದಾಗುವದಿಲ್ಲ ಕೊಡಿಯು ಮುರಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒಂಗೆ ಟೊಂಗೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವದ್ಧತಿಯು ತೀರ ತವ್ರು. ಇದರಿಂದ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮಾರುವವರಿಗೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಹೌದು. ಆದರೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿ ಹಣ್ಣು ತನ್ನೆಣೀಕೆನ್ನುವ ತೋಟಗಾರಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮೂರು ಸಸಿಗಳು ಒಂದೇ ಬೊಡ್ಡೆಯಾಗಿ ಮುಂಜ ಬೆಳೆಯಲಾರವು. ಅವುಗಳ ಜೋರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿರುವದು. ಮೂರು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಟೊಂಗೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಮೂರು ಸಂದುಗಳುಂಟಾಗಿ, ಗಿಡವು ಕೆಲ ಕಾಲದ ವರೆಗಾದರೂ ಮುಂದು ಬೀಳುವ ಸಂಭವವಿರುವದು. ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ಕೊಡಿ ಮುಂದೆ ಒಂದೇ ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ, ಒಂದೇ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಯ ಮೇಲೆ ಅದರಷ್ಟೇ ಗಡುತರವಾದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುವದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ತುಸು ಬಲಿತರಬೇಕೆಂದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಅವು ಒಂದು ವರ್ಷದವಾದರೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಿಯು ಹಸುರು ಬಣ್ಣದ್ದಿದ್ದಾಗ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಿಯನ್ನೂ ಜೋಡಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವು. ಆದರೆ ಬಹಳ ಎಳೆ ಕೊಡಿಗಳು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಮುರಿಯಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಲಿತ ಕೊಡಿಗಳನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಬಹಳ ಬಲಿತು ಬಿರುಸಾದ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ಕಿರುಬೆರಳಿನಷ್ಟು ಗಡುತರವಾದಾಗ ಅವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವದು ಉತ್ತಮ.

ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದು :—ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುವದು ಹಳೆಯದು. ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಂಬಿ,

ನೆಲದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಸಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಉತ್ತಮ ಮಾವಿನ ಗಿಡವು.
(Courtesy. Bom. Dept. Agri.) (To face page No 64)

ಮರಿ, ಗೂಟೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮಾವಿನ ಬೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ನೋವಾದರೆ ಒಂದು ತರದ ಅಂಟಿನಂಧ ದವ್ವನ್ನು ರಸವು ಹೊರಬರುತ್ತದಷ್ಟೆ. ಈ ರಸವು ಹವೆಗೆ ತಾಗಿ ಘಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಮಾವಿನ ಬೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಬೇರುಗಳು ಮೂಡಲು ಆತಂಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲೂ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದರಲ್ಲೂ ಈ ರಸವು ಹೊರಬೀಳುವದಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದ ಕೊಡದೆ ಬೊಡ್ಡೆ-ಕೊಡಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ತತ್ಕ್ಷಣ ಜೋಡಿಸುವದು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು.

ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಧಾಲು ಕಣ್ಣಿನ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕತ್ತರಷ್ಟು ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯುವವೆಂದು ಈ ಮೊದಲು ಆದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮಾವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಚೋರಿಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ವರ್ಷದವಾಗುವ ವರೆಗೆ ಬೆಳೆ ಸುತ್ತಾರೆ. ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ. ಯಾಕಂದರೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ಬೇರುಗಳು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗುವದರಿಂದ, ಮುಂದೆ ಅವನ್ನು ಕೀಳುವಾಗ ಅವು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ನಡುವಿನ ತಾಯಿ ಬೇರು ಹರಿದರೆ ಗಿಡಗಳು ಸಾಯುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಋತುಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಚಿಗಿತು ಬಲಿತ ಬೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅವು ದೊಡ್ಡವಾಗಿ ಉಬ್ಬಿರಬೇಕು. ಒಡೆದಿರಬಾರದು. ಉಬ್ಬಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಮೂಕ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಬೊಂಗೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ಅದರ ತುದಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಇಪ್ಪತ್ತು-ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಕ ಕಣ್ಣುಗಳು ಉಬ್ಬಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನ್ನು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ವುಣಿಯಲ್ಲಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಮಾವಿನ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಸ್ಯ-ಸಿಪ್ಪೆಂಬರ ತಿಂಗಳುಗಳು ಇತರ ತಿಂಗಳುಗಳಿಗಿಂತ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಝಿಯಾದಿ ಎಂಬವರು ಮಾವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆತಿದೆಯೆಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ನೆಡುವದು :—ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ತೋಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಹೊಲವನ್ನು ಮೊದಲಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಾರೆ ಹೂಡಿ ಹರಗಿ, ಸೆಣ

ಬಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಅವು ಹೂವಿಗೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೂಳುವದು ಒಳ್ಳೆದು. ಬೈಲುಸೀನೆಯ ಸಪಾಟಾದ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸುಲಭ. ಮಲ್ಲಾ 'ಡದಲ್ಲೂ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಂಥ ಗುಡ್ಡ ಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಹೂಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣೂ ಅದರ ಕೆಳಗಿನ ಕಲ್ಲೂ ಮಿದು ವಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ಒಣಗಿ ಬಿರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಹೂಡದೆ ಇರುವದರಿಂದ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲ.

ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಫೂಟು ಅಗಲ, ಮೂರು ಫೂಟು ಉದ್ದ, ಮೂರು ಫೂಟು ಅಳವಾದ ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಿನ ೧೧ ಫೂಟು ಧರದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಒಂದು ಮಗ್ಗಲಲ್ಲೂ, ಕೆಳಗಿನ ೧೧ ಫೂಟು ಧರದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗಲಲ್ಲೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಒಟ್ಟುತಾರೆ. ಇದರ ಕಾರಣವೇ ನಂದರೆ, ಮೇಲಿನ ಮಣ್ಣು ಗಾಳಿ ಬಿಸಿಲು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹೊಡತದಿಂದ ಜೀರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ಜೀರ್ಣವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗ ಕೆಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ಮೇಲೂ ಮೇಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆಳಗೂ ಆದರೆ ಹೊಸತಾಗಿ ನೆಟ್ಟ ಗಿಡಗಳ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಅನ್ನವು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆತು ಅವು ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿಗಳ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ತೆರೆದಿರಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬುಡದ ಮಣ್ಣಿನ ಧರದಲ್ಲಿರುವ ಪೋಷಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತವಲ್ಲದೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಜಿಗಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತೆರೆದಿಡುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಣಿಯಲ್ಲೂ ಒಣಗಿದ ಹುಲ್ಲು ಕಸಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಗಿಡಗಂಟೆಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ತುಂಬಿ ಸುಡಬಹುದು. ಸುಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಬೂದಿಯನ್ನು ಕುಣಿಯಲ್ಲೇ ಇಡಬೇಕು

ಮುಂದೆ ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಣಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಬುಟ್ಟಿ ನಗಣಿ ಗೊಬ್ಬರ, ಐದು ರತ್ತಲು ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟಿದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಲೆಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿಯು ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಹತ್ತು ರತ್ತಲು ಇಡೀ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ಕಟಕರಿಂದ ದೊರಕಿಸಿ ಕುಣಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಹುದು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಂಬಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ನೆಡುವಾಗ ಗಿಡವು ಇದ್ದ ಚೋರಿಯನ್ನು ಒಡೆಯಬೇಕು. ಒಳಗಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಉಂಡೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಬಾರದು. ಬೇರುಗಳು ಹರಿಯದಂತೆ ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು. ಉಂಡೆಯ ಹೊರಬದಿಗೂ ಬುಡಕ್ಕೂ ಬೇರುಗಳು

ಮುದುಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ನೋವಾಗದಂತೆ ಬಿಡಿಸಿ ಪಸಂಪಚೆಕು. ಗಿಡವು ಜೋರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಬೇರು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತೋ ಅಷ್ಟೇ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವಾಗಲೂ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಡಬೇಕು. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿದ ಸಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಹುಗಿಯ ಬಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಭಾಗವು ಸುಖಿಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ಹಸಿಯಾದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಕೊಳೆಯ ಬಹುದು. ಮಣ್ಣಿನೊಳಗಿನ ಜೀವ ಜಂತುಗಳು ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದು. ಅದ ರಿಂದ ಗಿಡವು ಸಾಯಬಹುದು.

ಮುಂಗಾರಿ ಮಳೆಯು ಭರದಿಂದ ಬೀಳುವ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಂಥ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ, ಮಳೆಯು ಜೋರು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಅಂದರೆ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು ಹಿತಕರವಾಗ ಬಹುದು.

ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದು :—ನೆಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ಕುಣಿಯೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ನ್ನು ಒತ್ತಿ ತುಳಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕುಣಿಯು ಬುಡದ ವರೆಗೆ ತೊಯ್ಯುವಷ್ಟು ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ಎರಡನೇ ಸಾರಿ, ಹತ್ತನೇ ದಿನ ಮೂರನೇ ಸಾರಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಮಳೆಯಾದರೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದು ಬೇಡ. ಆಗದಿದ್ದರೆ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸ ಬೇಕು. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆರು ದಿನಗಳಿ ಗೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು. ಮಾ ವಿನ ಗಿಡಗಳು ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷದ ವಾದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸ ಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ಇಡೀ ವರ್ಷ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಅತ್ರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಫಲ ಬಿಡುತ್ತವೆಂತಲೂ ಈಗಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳಾಗುವದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ

ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಅಂತರ :—ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ನೆಡಬೇಕೆಂಬದು ಆಯಾ ಗಿಡಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ಪಸಂಪವದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ೧೬ನೇ ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗಲೂ ಈ ತತ್ವವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಗಿಡಗಳು ಚಿಕ್ಕವಿರುವಾಗ ದೂರ ದೂರ ನೆಟ್ಟರೆ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ವ್ಯರ್ಥ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಂಗೇ ಮರಗಳ ವಿಸ್ತಾರ

ರವು ಬೆಳೆದು ಕೆಳಭಾಗದ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲೂ ಹವೆ ಯೂ ದೊರೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ನೊದಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂತರವನ್ನು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು. ಬಿಸಿಲು ಹವೆಗಳು ದೊರೆಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಟೊಂಗೆಗಳು ಫಲ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಅದ ರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಹದಿನೈದು, ಇವತ್ತು ಫೂಟುಗಳ ಅಂತರದ ನೋಲೆ ನೆಟ್ಟು ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೊ ಯರ್ನ ರಶ್ಮಿಗಳು ನೆಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾಗದಷ್ಟು ದಟ್ಟವಾಗಿ ತೋಟವನ್ನೆಲ್ಲ ಮು ಚ್ಚುವದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ವಿಸ್ತಾರವು ಬಹಳ ಆಗುವದ ರಿಂದ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಮೂವತ್ತು ಫೂಟು ಅಂತರವನ್ನಾದರೂ ಇಡಲೇ ಬೇಕೆಂ ದು ಅನುಭವದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ದಾರವಾಡದ ರಾವಬಹದ್ದೂರ ಬಿ. ಎಲ್. ವಾಖೇಲ, ಎಮ್. ಎಲ್. ಎ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಹೊಸ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಆಫೂಸ ಗಿಡ ಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕತ್ತೈದು ಫೂಟುಗಳಿಗೊಂದರಂತೆ ನೆಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು :- ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಉಪ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ಇದ ರಿಂದ ಗಿಡಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಆದರೂ ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಡೆ, ಚಾಳಿ, ಬದನೆ, ಮೆಣಸು, ನೆಲಗಡ್ಡೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಸ ಬಹುದೆಂದು ೧೯ ನೇ ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳ ಹೊರ್ತಾಗಿ ವಸ್ಪಾಯಿ, ಬಾಳೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ಮೊದಲಿನ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗ ಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸ ಬಹುದೆಂದು ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪವು ಬಹಳ. ಚೈತ್ಯ ಆಷಾಢ ವಾಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿರು ಗಾಳಿಯೂ ಬಹಳ ಜೋರಿನಿಂದ ಬೀಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಸ್ಪಾ ಯಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಎಂಟು ಫೂಟಿಗೊಂದರಂತೆ ನೆಟ್ಟರೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವದಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯವ ಶ್ಯವಾದ ನೆರಳು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ವಸ್ಪಾ ಯಿ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಬೆಳೆ ಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲೇ ಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಚೊಗಚೆ, ಶೇವರಿ, ಔಡಲ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ವಸ್ಪಾಯಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು.

ಅದರಂತೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೊದಲು ಗುಜರಾಫ ಬಾಳೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಅದರ ನಡುವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಮಾ

ವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡ ಬಹುದು. ಬಾಳೆಯಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೆರಳೂ ಮರೆಯೂ ದೊರೆತು ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷದವಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗುಜರಾಥ ಬಾಳೆಯ ತೋಟವು ಹಳಿತಾದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಪೂರಾ ತೆಗೆದು ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ತೋಟ ವನ್ನು ತೆರವು ಮಾಡಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ಕೌಜಲಗಿಯವರು ವಿಜಾಪೂರದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾಥ ಬಾಳೆಗಳ ನಡುವೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬಸರಾಯೀ ಅಥವಾ ಬಂಗಾಲೀ ಎಂಬ ಜಾತಿಯ ಬಾಳೆಯು ಬಹು ಗಿಡ್ಡ ವಾದದ್ದು. ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ತೋಟವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತು ತೆಗೆದು ತಿರುಗಿ ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಾಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಸಾರವು ಇನ್ನೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಬಹು ಯೋಗ್ಯ ವಾದದ್ದು ಅನ್ನಬಹುದು. ಖಾನದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಕೂಡಲೆ ನಡುವಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬಸರಾಯಿ ಬಾಳೆಯನ್ನು ಐದೈದು ಪುಟುಗಳಿಗೊಂದರಂತೆ ನೆಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಾಳೆ ಯಿಂದ ನೆರಳೂ ಮರೆಯೂ ದೊರೆತು ಚಿಕ್ಕ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಆ ದೇಶದ ಪ್ರಖ ರವಾದ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದಲೂ, ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಅನುಸರಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಬಾಳೆಯನ್ನು ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ನೆಡಬಹುದಾದರೂ, ನೆಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ನೋಡಿ ನೆಡಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಬಾಳೆಗೆ ನೀರು ಬಹಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಡ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲೆಸು ವಂತೆ ಇದ್ದರೆ ಬಾಳೆಯನ್ನು ನೆಡುವದು ತಪ್ಪಾಗುವದು. ಇದರಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುವದು. ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂಥ ಸೈಲಾದ ಮಸಾರಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ, ಹರಿದು ಬಂದು ನಿಂತ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ, ನದೀ ದಂಡೆಯ ಉಸುಕು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ಬಾಳೆಯನ್ನು ನೆಡಬಹುದು. ಅದೂ ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ. ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಪಲ್ಲೇಕಾಯಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೇ ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ಕರ್ಣಾಟಕದ ಇತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲೂ ಗಾಳಿಯೂ ವಿಜಾಪೂರದಷ್ಟು ಪ್ರಖರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ಪಲ್ಲೇಕಾಯಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೇ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಹಿತ

ನಾಗುವದು. ಯಾವದನ್ನು ಬಿಳಿಸಿದರೂ, ಬಹಳ ಆದರೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ತರು ನಾಯ ಇಡೀ ತೋಟವು ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೇ ತೆರೆದಿಡಲ್ಪಡಬೇಕು

ಫಲಬಿಡುವ ವಯಸ್ಸು :—ಗೊರೆಬಿಯಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬಿಳಿಸಿದರೆ ಅವು ಫಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ವರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಇದರಲ್ಲಿ ತುಸು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಬಹುದು. ಈ ಗಿಡಗಳು ಬುಡದಲ್ಲಿ ವಸರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಬಿಳಿಸಿದ ಗಿಡಗಳು ಹಾಗಲ್ಲ. ಅವು ಬುಡದಲ್ಲೇ ಟಿಸಿಲು ಬಿಟ್ಟು ವಸರಿಸುತ್ತವೆ ಮರಗಳೂ ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ಸುಮಾರು ನಾ ಲೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಬಿಟ್ಟು ಫಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ ಮೂರನೇ ವರ್ಷದೊ ಳಗೆ ಹೂಬಿಟ್ಟರೆ, ಎಲ್ಲ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಚಿವುಟಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗಿಡಗಳು ಮುಂದೆ ಅಶಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಹು ದಿನ ಬಾಳುವದಿಲ್ಲ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದರಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಬೇಗನೆ ಫಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವಾದರೂ, ಅವು ಸಸಿಗಳಿಂದಾದ ಮರಗಳಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬಾಳುವ ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಭ್ಯಂತರವಿರಲಾರದು.

ಗೊಬ್ಬರ :—ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆ ದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕು ವದು ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಬರುವಂ ತಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕ ಬಹುದೆಂದು ನೂಚಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕೊಡಿ ಹಚ್ಚಿದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗ ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಬಳಿಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ (೨೦ ರತ್ತಲು) ಸೆಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ, ೧ ರತ್ತಲು ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿಯನ್ನೂ, ೨ ರತ್ತಲು ಬೂ ದಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಹಾಕ ಬಹುದು. ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ೧೦ ರತ್ತಲು ಸೆಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ, ೧ ರತ್ತಲು ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ, ೨ ರತ್ತಲು ಬೂದಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಎರಡನೇ ವರ್ಷ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ೩೦ ರತ್ತಲು ಸೆಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ, ೨ ರತ್ತಲು ಎಲು

ಬಿನ ಹುಡಿ, ೪ ರತ್ತಲು ಬೂದಿ ಇವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು. ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೪೦ ರತ್ತಲು ಸೆಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ, ೩ ರತ್ತಲು ಎಲುದಿನ ಹುಡಿ, ೬ ರತ್ತಲು ಬೂದಿ ಇವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಏನುಸುತ್ತ ಹೋಗಿ ಒಂಭತ್ತನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರತ್ತಲು ಸೆಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ, ೯ ರತ್ತಲು ಎಲುದಿನ ಹುಡಿ, ೧೮ ರತ್ತಲು ಬೂದಿ ಇವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಏನಿಸದೆ ಇಷ್ಟೇ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತ ಹೋಗಬಹುದು.

ಸೆಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರವು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೊಳೆತ ಹಳೇ ಗೊಬ್ಬರ ವಾಗಿರಬೇಕು. ಎಲುದಿನ ಹುಡಿಯನ್ನು ಕೆಟಕರಿಂದ ಇಡೀ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಒಡೆದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸುಣ್ಣ ಮಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಗಿಲಾಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಗಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸಣ್ಣ ಹುಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸುಲಭವಾಗುವದು. ಬೂದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಖ್ಯ ಪೋಷಕ ದ್ರವ್ಯವಾದ ಪೊಟೇಶವು ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಈ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಅಥವಾ ಬೂದಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಲ್ಲವೆಂದೂ ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬೂದಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಹಾನಿಯಾಗಲಾರದು. ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ, ವ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ರತ್ತಲು ಹಿಂಡಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಕುಸುಬಿ ಹಿಂಡಿ, ಹೊನ್ನೆ ಹಿಂಡಿ, ಔಡಲ ಹಿಂಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಗಿಡಗಳು ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಹಿಂಡಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಹಿಂಡಿ ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ಟೊಂಗೆ-ಎಲೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಮಿತಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವು ಹೂಬಿಡುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಗಿಡದ ಸುತ್ತಲೂ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಗಿಡಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಹಾಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಅವುಗಳ ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ದೂರ ಹಾಕಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಿಡಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ನೆರಳು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಪಸರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸೆಲೆಕೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬುಡಕ್ಕೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಎಂದೂ ಒಟ್ಟಿಬಾರದು.

ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನುವ ಉಪ್ಪನ್ನು ಹಾಕುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ರತ್ತಲುಗಳ ವರೆಗೂ ಉಪ್ಪು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿದ ಗಿಡಗಳ ಟೊಂಗೆ ಎಲೆಗಳ ಬೆಳವಣಿ ಗೆಯು ಮಿತಿಮಾರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗದೆ, ಹೂ ಬಿಡುವದು ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಇರುವದರಿಂದ ಮಳೆಗಾಲದ ಹಸಿಯು ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಆರುವದಿಲ್ಲ. ಉಪ್ಪಿನಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಒಂದು ತರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ರುಚಿಯು ಬರುತ್ತದೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಮಳೆಯಾಗುವ ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯೇನೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗದೆ ಇದ್ದ ಬೈಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕುವದರಿಂದ ನೆಲದೊಳಗಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿದ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಬೇರುಗಳು ನೀರನ್ನು ಸೇದಿಕೊಳ್ಳುವದರ ಬದಲು, ಬೇರುಗಳೊಳಗಿನ ರಸವೇ ಹೊರಬೀಳಲಾರಂಭಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಗಿಡಗಳು ಸಾಯುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಮಳೆಯಾಗುವ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಉಪ್ಪಿನ ಅಂಶವೆಲ್ಲ ತೊಳೆದು ಹೋಗುವದರಿಂದ ಹೀಗಾಗಲಾರದು.

ಮರಗಳ ಆಕಾರ :-ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಒಂದೇ ಬೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಂದರವಾದ ನೋಡು ಚಂಡಿನ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಬೈಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಇಂಥ ಮರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗೊರಟಿಯಿಂದಾದವು. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿದವುಗಳಲ್ಲ. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದ (ಕಲಮಿ) ಮರಗಳು ನೆಲದ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಟೊಂಗೆಗಳೊಡೆದು ಪಸರಿಸಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅವು ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹರಿಯುವದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳೆಲ್ಲ ಪಸರಿಸುವದರಿಂದ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಹೂಡುವದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆಳುಗಳಿಂದಲೇ ಇವೆಲ್ಲ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರಿಂದ ಶ್ರಮವೂ ವೆಚ್ಚವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದದರಿಂದ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಗಿಡಗಳು ಸಣ್ಣವಿರುವಾಗಲೇ ನೆಲದಿಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ಪುಟಗಳ ವರೆಗಾದರೂ ಅಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗಳು ಒಡೆಯಗೊಡದೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಡ್ಡ ಚಿಗುರುಗಳು ಒಡೆದರೆ ಅವನ್ನು ಚಿವುಟಿ ಹಾಕಬೇಕು. ನಡುವಿನ ಬೊಡ್ಡೆಯು ನಾಲ್ಕೈದು ವ್ಯೂಟುಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾದ ಬಳಿಕ ಅಡ್ಡ ಬೊಂಗೆಗಳು ಒಡೆದರೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮವು. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ಬೊಂಗೆಗಳು ನೆಲದ ಸಮಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾನಿಯಾಗಲಾರದು.

ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳು :—ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳು ೫೦೦ಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಮಾವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕೇಶರಗಳ ಸಂಕ್ರಮಣವು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಹೊಸ ಜಾತಿಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಗೊರಟಿಯಿಂದಾದ ಗಿಡಗಳು ಫಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭವು ವರ್ಷಗಳು ಹತ್ತುತ್ತವೆ. ಯಾವದೊಂದು ಗಿಡವು ಇಂಥದೇ ಜಾತಿಯದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಮಾವಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿರುತ್ತವೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಪಾಯರಿ ಮಾವಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ 'ರಸೆವುರೀ' ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಆಫೂಸಿಗೆ 'ಬಾದಾಮಿ' ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಿ, ವರ್ಗಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದು ಅಶಕ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವೊಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವೇ ಆದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ತಜ್ಞರು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳ ಆಕಾರ, ಭುಜ, ಚುಂಚು, ತೊಗಟೆ, ಬಣ್ಣ, ರಸ, ಕತ್ತ, ರುಚಿ, ಗೊರಟೆ, ತಡೆಯುವಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲೂ ವರ್ಗಗಳೆಲ್ಲೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದರಿಂದ, ಇವುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಇರಲಿ.

ತೋಟಗನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ, ಮಾವಿನಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಕುರೀ, ಅನೇಕಾಂಕುರೀ ಎಂಬ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ವಿಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ

ವಿಶಾಂಕುರೀ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವ. ಈ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ: (೧) ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಜಾತಿಗಳು (ಕಲಮೀ); (೨) ಇರಸಾಲ; ಮತ್ತು (೩) ಊರ ಮಾವು.

(೧) ಯಾವದೊಂದು ಮಾವಿನ ಮರದ ಹಣ್ಣು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದೊಡನೆ, ಅದರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಅದರ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುವದೇ ಸುಲಭ ಉಪಾಯವು. ಇದರ ವರಂವರೆಯು ಮುಂದೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿಯೇ ನಡೆಯುವದು. ಇಂಥ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಜಾತಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು

(೨) ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣಿನ ಮರದಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಗೊರಟೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಸಿಗಳು ತಾಯಿ ಮರದ ಹಣ್ಣಿನಂಥದೇ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವು ಎಂಬ ನೆಮವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಹಣ್ಣುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೇಲಿನ ತರಗತಿಯವೇ ಇರುತ್ತವೆನ್ನು ಬಹುದು. ಇಂಥ ಮರಗಳಿಗೆ ಇರಸಾಲ ಅನ್ನುಬಹುದು.

(೩) ಮೇಲಿನ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಜಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳು ಈ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ

ಇದಾದರೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೂ ಸಕಾರಣವೂ ಆದ ವರ್ಗೀಕರಣವಲ್ಲವೆಂಬುದು ಹೌದು. ಯಾಕಂದರೆ, ಊರ ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಮಾವಿನಂಥ ಯಾವದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯು ದೊರೆತರೆ, ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಮೊದಲಿನ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಈ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈಗಿದ್ದ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಜಾತಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು:—

ಫಜಲೀ, ಗೋಸಾಳ ಭೋಗ, ಕೃಷ್ಣಾವರ್ತೀ, ಲಂಗಡಾ, ಮಹಾಜನ ವಸಂತ ಮುಂತಾದವು ಬಂಗಾಲದ ಕಡೆಯ ಜಾತಿಗಳು.

ಪಿಟಿರ, ಗೋವಾ, ದಿಲ್ ವಸಂತ, ನೀಲಮ್, ತೋತಾಪುರೀ, ನಾಜೂಕ ಪಸಂತ, ಸುಂದರಶಾ, ರಸವುರೀ ಮುಂತಾದವು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಜಾತಿಗಳು.

ಆಫೂಸ, ಮಾಂಕುರಾದ, ವರ್ನಾಂಡಿನ, ಮುಶರಾದ, ಮಲಗೋವಾ ಮುಂತಾದವು ಗೋವೆಯ ಜಾತಿಗಳು.

ಗೋಪ್ಪೋ, ಕಲಕತ್ತಿಯೋ, ಬನಭೋಡ, ಬಾಟ್ಟಿ, ರುಸ, ಕಾಪಸೆಜೀ ಪಟೇಲ, ಪಾಯರಿ, ಆಫೂಸ, ಖುಂಟ ಮುಂತಾದವು ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳ ಗಿನ ಜಾತಿಗಳು.

ಬಾಳೆ ಮಾವು, ಕರೇ ಮಾವು, ಕರೇ ಇಷಾಡು, ಬಿಳೇ ಇಷಾಡು ಮುಂತಾ ದವು ಕರ್ಣಾಟಕದೊಳಗಿನ ಜಾತಿಗಳು.

ಇವೆಲ್ಲವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವ ಜಾತಿಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಫೂಸ, ಫರ್ನಾಂಡಿನ, ಬಾಟ್ಟಿ, ಖುಂಟ ಮುಂತಾದ ಜಾತಿಗಳು ಉತ್ತಮವೂ, ಬಹುದಿನ ತಡೆಯುವಂಥವೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸ ಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿಜಾಪೂರದ ಶ್ರೀ ಕಾಜಲಗಿಯವರ ತೋಟ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೇದಾಣಾ, ಅಧವಾ ಖರ್ಜೂರಿಯಾ ಎಂಬ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣು ತಿಂಗಳ ಗಟ್ಟಿ ಹಾಳಾಗದೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಜಾತಿಗಳನ್ನೇ ಕರ್ಣಾ ಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಮುಂಬಯಿಯಂಥ ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವದು ಸುಲಭವಾಗುವದು.

ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದು :— ಕೊಡಿಕಟ್ಟು ತಯಾರಿಸಿದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ದೂರ ದೂರದ ಊರು ಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವದು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮೊದಲು ಗಿಡಗಳ ಚೋರಿಗಳನ್ನೇ ದೇವದಾರಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, ನೀರು ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಇದರಿಂದ ವಾರ್ಸಲಿನ ಭಾರವು ಬೆಳೆದು ಉಗೆ ಬಂಡಿ, ಉಗೆ ಹಡಗಗಳ ವೆಚ್ಚವು ಹೆಚ್ಚು ತಗಲುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಸೆಲು ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚವೂ ಬಹಳ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತಲಾಗಿ ನೋಡಗಳಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ಕಳಿಸ ಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದ ರಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ವೆಚ್ಚವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪೋಸ್ಟಿನ ಪಾರ್ಸೆಲು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ, ಉಗೆ ಬಂಡಿಯ ಸ್ವಲ್ಪನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪಾರ್ಸೆಲು ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಕೇಳಿ, ದಾರಿ ನೋಡಿ, ಪಾರ್ಸೆಲು ಬಂದ ಬಳಿಕ ಮನೆಗೆ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವೂ ಶ್ರಮವೂ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಉಗೆ ಬಂಡಿಯಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ದೂರ ದೂರದ ಊರುಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚವು ಬರುತ್ತದೆ. ಪೋಸ್ಟಿ

ನಿಂದ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವುದಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಹಾಸಲು ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದಾದರೆ, ಟೊಂಗೆಗಳಿಲ್ಲದ ಸಶಕ್ತವಾದ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ದಿನಾಲು ಒಂದೆರಡು ತಾಸು ಎಳೆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತ, ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ನೀರು ಕೊಡುವದನ್ನು ಸಾವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಬರೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವಂತೆ ಆದ ಬಳಿಕ, ಅವುಗಳನ್ನು ಚೋರೇಗಳ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು, ಮಣ್ಣಿನ ಉಂಡೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿಸಿ, ನೋವಾಗದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆದು ಬಿಡಬೇಕು. ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಧ ಇಂಚಿನಷ್ಟು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿ ಚಲ್ಲಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತಯಾರಾದ ಕೋಲಿನಂತೆ ಕಾಣುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನ ಜೊಡ್ಡೆಯೂ ಬೇರೂ ಕೂಡುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೂಲಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಗುರುತು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೂ ಒದ್ದೆಯಾದ ಅರಿವೆಯ ಚೂರಿನಿಂದ ಇಡೀ ಗಿಡವನ್ನು ಸುತ್ತಬೇಕು ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಹಸಿಯಾದ ಹಾಂಸವನ್ನು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಇಂಚು ದಪ್ಪವಾಗಿ ಸುತ್ತಬೇಕು. ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡುವಂತೆ ನೂಲಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಇಡೀ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದಿದೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪಾರ್ಸೆಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿರುವ ಸಣ್ಣ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಲಗಿಸಿ ಇಡಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಕೆಳಗೂ ಮೇಲೂ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಹಾಕಿ ಗಿಡಗಳು ಅಲ್ಲಾಡದಂತೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಗದದ ಚೂರುಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಇನ್ನಾತರಂದಾದರೂ ಆಗಲಿ ತುಂಬಿ ಬಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಮೇಲೆ ವತ್ತೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಟಿಕೀಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಗಿಡಗಳ ಪಾರ್ಸೆಲು ಮುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ, ಅದನ್ನು ಒಡೆದು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ, ಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಬಾಲದಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ತಾಸಿನವರೆಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿಸಿ ಇಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ತೆಗೆದು ೩೨ ನೇ ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹುಗಿದು ನೆಡಬೇಕು. ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ನೀರು ಹನಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಗಿಡಗಳ ಚೋರೇಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅವುಗಳ ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಮೇಲ್ಮದಿಗೂ ದಟ್ಟವಾದ ತಟ್ಟಿಯಿಂದ ಮರೆ ಮಾಡಿ, ಬೆಳಕೂ ಗಾಳಿಯೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹತ್ತದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಟ್ಟಿಯ ಒಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಒಂದಾವರ್ತಿ

ಸಂಜೆಗೆ ತಟ್ಟಿಯನ್ನು ತುಸು ತೆರೆದು ಬದಲಿನಬೇಕು. ಚೋರಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ತಟ್ಟೆಯ ಬದಲು, ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಘಟು ಅಳವಾದ ಕುಣಿಯನ್ನು ಅಗೆದು, ಅದರ ಬುಡಕ್ಕೂ ಬದಿಗಳಿಗೂ ತುಂಬಾ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ತೊಯ್ಯಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಚೋರಿಗಳನ್ನು ಇಡಬಹುದು. ಕುಣಿಯ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡ ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಗೋಣಿ ಚೀಲವನ್ನು ತೊಯ್ಯಿ ಮುಚ್ಚಿ ನೆರಳು ಮಾಡಬಹುದು. ಕುಣಿಯ ಲ್ಲೂ, ಚೋರಿಗಳಲ್ಲೂ ತುಂಬಾ ತೇವು ಇರುವಂತೆ ತವ್ವದೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಟ್ಟರೆ, ೧೫-೨೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣು ಗಳು (ಮೊಗ್ಗುಗಳು) ಉಬ್ಬಿ ಚಿಗಿಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿಗಳು ತುಸು ತುಸು ದೊರೆಯುವಂತೆ ತಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವರೆ ಗೋಣಿ ಚೀಲವನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ತಂದು ಇಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ಗಿಡಗಳು ಬಲಿತು ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗಿಡಗಳು ಚಿಗಿತು ಬೆಳೆಯಾರಂಭಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು.

ಇದರಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ನಿಂದ ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ತುಸು ಶ್ರಮವೂ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉಗೆಬಂಡಿಯಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೂ ಪೋಷಿಸಿ ನಿಂದ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಬೇಕಾಗುವ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಂತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುಣೆಯಿಂದ ವಂಜಾಬಕ್ಕೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದಾದರೆ ಉಗೆಬಂಡಿಯ ವೆಚ್ಚವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ನಾಲ್ಕು ಪೈಸೆ ಬರುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಪೋಷಿಸಿ ನಿ ವೆಚ್ಚವು ಒರೇ ಎರಡೂವರೆ ಆಣೆ ಬರುತ್ತದೆಂತಲೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪೋಷಿಸಿ ನಿಂದ ಐವತ್ತು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕಳಿಸಬಹುದು.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಯೇನಂದರೆ: ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ (ಅಂದರೆ ೬ ಇಂಚು ಉದ್ದ, ೩ ಇಂಚು ಅಗಲ ಇರುವ) ಚೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು, ಚೋರಿಗಳ ಸಹಿತ ಇಡೀ ಗಿಡಗಳನ್ನೇ ಪೋಷಿಸಿ ನಿಂದ ಪಾಸರ್ಲಮಾಡಿ ಕಳಿಸುವದು. ಈ ವದ್ವತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮವೂ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಗಿಡಗಳೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗುರು ಸಹಿತ ಪೋಷಿಸಿ ನಿಂದ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಪಾರ್ಸರ್ಲಮಾಡಿದ ಕಳಿಸಿದ ಗಿಡಗಳು

ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಸಹ ಸಹನಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹದಿಮೂರು ಆಣೆ ವೆಚ್ಚವು ಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ವಿಲಾಯತಿ, ಅಮೇರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸದ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಊರ ಮಾವಿನ ಜಾತಿಯ ಹಳೇ ಮರಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವದು :—ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳೇ ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಹಣ್ಣು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹುಳಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು ಸುಲಭವಾದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧವಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದು, ಈ ಮರಗಳ ತುದಿಯ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ತೂಗ ಹಾಕಿ, ಕೊಡಿಯ ಟಾಗವನ್ನು ಮರದ ಅಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಡಿಯ ವದ್ಧತಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡಿಯ ಮರದ ಟೊಂಗೆಯೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಬೆಳೆಯುವ ತನಕ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮರದ ತುದಿಗೆ ತೂಗ ಹಾಕಿದ ಚೋರಿಯ ಳಿಗೆ ದಿನಾಲು ನೀರು ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ “ತಲೆಕೊಡಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನು ೪೪-೪೫ ವಾಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೇ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಲ್ಕಿಂಟು ಜಾತಿಯ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಆಗುವದನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು :— ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳ ತಾಯಿ ಬೇರು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವಾಗ ತಾಯಿ ಬೇರು ಹರಿದು ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರು ಹರಿದಂತೆ ಆದಷ್ಟು ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗಿಡಗಳನ್ನೂ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮರಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತು ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾದರೊಂದು ಕಡೆ ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗಿಡವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಗಿಡವನ್ನು ತಂದು ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯದೊಂದು ಗಿಡವು ಇವಾರತಿನ ಸವಿವ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ಇಷ್ಟವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಇರಗೊಟ್ಟರೆ ಗಿಡವು ದೊಡ್ಡ

ದಾಗಿ ಇವಾರತಿಗೆ ಅಸಾಯವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನೂ, ಸಣ್ಣ ಮರಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ವೆಟ್ಟಾಗದಂತೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವದು ಶಕ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಉಳಿದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೀಳುವಾಗ ಎರಡು ಇಂಚುಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವ್ಯಾಸದ ಎಲ್ಲ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಎಲೆಗಳ ಸಹಿತ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಎಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಎಳೆ ಟೊಂಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಗಿಡಗಳೊಳಗಿನ ನೀರು ಉಗಿಯಾಗಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹೋಗುವ ನೀರನ್ನು ಬೇರುಗಳು ನೆಲದೊಳಗಿಂದ ಸೇರಿಕೊಂಡು ತುಂಬಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಗಿಡಗಳ ನೀರಿನ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ವೆಚ್ಚವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅವು ಬಣಗುತ್ತವೆ. ಕೀಳುವಾಗ ಬೇರುಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಕಡಿಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಗಿಡಗಳ ನೀರು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಂದ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಚೆಲ್ಲಿದ ಬಳಿಕ ಉಳಿದ ಮೋಟವನ್ನು ಬುಡದಿಂದ ತುದಿಯ ವರೆಗೆ ಬಣ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಸುತ್ತು ಆದರೆ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹನಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಮೋಟವು ಬಣಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹುಲ್ಲು ಸುತ್ತು ನೀರು ಸಿಂವಡಿಸ ಹತ್ತಿದ ಬಳಿಕ ಮರದ ತೊಗಟೆಯ ಹೊರಗಿನ ಭಾಗವು ಕೊಳೆಯ ಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹುಳ ಹುಪ್ಪಡಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ನೀರು ಸಿಂವಡಿಸಬಾರದು. ಗಿಡವು ಚಿಗಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಹುಲ್ಲು ಸುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಸಣ್ಣ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರೂ ಗಿಡಗಳು ಬದುಕುತ್ತವೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಗಿಡಗಳು ಸಾಯುವದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು.

ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದಕ್ಕೆ ಮಳೆಗಾಲವು ಉತ್ತಮ ಕಾಲವು. ಅದರಲ್ಲೂ ಬಿಸಿಲು ಇಲ್ಲದೆ ಮೋಡಗಳು ಕವಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು ಉತ್ತಮ.

ಮಾವಿನ ಗಿಡವನ್ನು ಕೀಳುವಾಗ, ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಎರಡು ಮೂರು ಫೂಟುಗಳ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ವರ್ತುಳಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಅಗೆಯಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸುತ್ತಲು ೪ ಫೂಟು ವ್ಯಾಸದ ಮಣ್ಣಿನ ಉಂಡೆಯು ಉಳಿ

ಯುವರು. ಇದು ಒಡೆಯವಂತೆ ಉಂಡೆಯ ಬುಡವನ್ನು ಕಡೆವೆ ನಾಡೆ
ಬೇಕು ಮತ್ತು ಉಂಡೆಯು ಒಡೆಯಬಾರದೆಂದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಗೋಣಿಯ
ನ್ನು ಕತ್ತದಿಂದ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಗೆಯುವಾಗ ಹತ್ತಿದ ಅಡ್ಡ
ಬೀರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಘಾಟು ಅಳ
ವಾಗಿ ಅಗೆದ ಬಳಿಕ ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕಿರುವ ತಾಯಿ ಬೇರನ್ನು ಕಡಿದು, ಉಂಡೆಯ
ನ್ನು ಗೋಣಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಹಾರೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಬಲವಾದ ಕಟ್ಟಿ
ಗೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಹತ್ತೆಂಟು ಜನರು ಕೂಡಿ ಗಿಡವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮೇಲೆ ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಬಳಿಕ ಉಂಡೆಯು ಒಡೆಯವಂತೆ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇರಿ
ಕೊಂಡು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಗಿಡವನ್ನು ಒಯ್ಯ
ಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಸಿದ್ಧವಾದ ಇಟ್ಟಿ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಡವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ,
ಸುತ್ತಲೂ ಮಣ್ಣು ಒಪ್ಪು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತುಳಿಯಬೇಕು. ಗಿಡವು ಗಾಳಿಯಿಂದ
ಅಲ್ಲಾಡಿ ಕಿತ್ತು ಬೀಳಬಾರದೆಂದು ಎರಡು ಮೂರು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದನ್ನು ಗಳಗ
ಳಿಂದಾಗಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಆಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಗಿಡದ
ಬುಡದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಮುಂದೆ ದಿನಾಲು ಗಿಡಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕು
ತ್ತಿರಬೇಕು. ಅದರ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹುಲ್ಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಸಿಯಾಗಿರ
ಬೇಕೆಂದು, ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಆದರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡವು
ಚಿಗಿಯಲಾರಂಭಿಸುವದು ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಬೆಳವಣಿ
ಗೆಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಗಿಡವಂತೆ ಆಗುವದು.

ಹತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು
ಸುಲಭವಾಗಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು ಕಠಿಣವು.
ಕಿತ್ತು ನೆಟ್ಟಿ ಗಿಡಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಬದುಕುತ್ತವೆಂಬ ನೆಮ ವಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಒಂದು ಮೈಲು ದೂರ
ಒಯ್ದು ನೆಡುವದಾದರೆ ನಾಲ್ಕು ರೂವಾಯಿ ವೆಚ್ಚವು ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು
ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು ಸವಿವಾದ ಸ್ಥಳಗ
ಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧ್ಯವು.

ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯು :—ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಹೂಬಿಡುವ
ದಿಲ್ಲ ಎಂಬದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದ ಮಾತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ
ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿ

ಸಿದರಿ ಇದೂ ತಪ್ಪೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಒಳ್ಳೇ ಬೆಳೆಯು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾರಣವು ಇನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಹೂ ಬಿಡುವದನ್ನೂ ಫಲ ಬಿಡುವದನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಅವು ಒಂದು ವರ್ಷ ಹೂ ಬಿಟ್ಟವೆಂದರೆ ಎಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಹೂ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೪-೫ ರಂತೆ ಹೆಣ್ಣು, ೯೫-೯೬ ರಂತೆ ಗಂಡು, ಹೂವುಗಳಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಹೂವುಗಳಲ್ಲೂ ನೂರಕ್ಕೆ ೫೦ ರಂತೆ ಮಿಡಿಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಮಿಡಿಗಳು ಉದುರಿ ಹೋಗಿ, ಒಂದೊಂದು ಹೂವಿನ ಗುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಕಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಲಿತು ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ. ಊರ ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಗುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಂಟು ಕಾಯಿಗಳು ಆಗುವದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವಾಗುವದೂ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು. ಹೂ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರದ ಸತ್ವವೆಲ್ಲ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಫಲ ಹಿಡಿದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮರವು ಅಶಕ್ತ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಶಕ್ತತೆಯಿಂದ ಅದರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಫಲ ಹಿಡಿಯುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ತಿರುಗಿ ಸಶಕ್ತವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮರಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬರುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಉಪಾಯವು ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ನೀರುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಫಲ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹರಿಯುವದು :- ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕಿಯಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೊಕ್ಕಿಯು ಸಪೂರಾದ ಉದ್ದನ್ನು ಬಿಡುರಿನ ಕೋಲು. ಅದರ ತುದಿಗೆ ಬಿಡುರಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ದುಂಡಗೆ ಮಣಿಸಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಫೂಟು ವ್ಯಾಸದ ಉಂಗುರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಕೋಲಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಉಂಗುರದ ನಡುವೆ ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಛೇದಿಸುವಂತೆ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೋಲಿನ ತುದಿಗೆ ಎರಡು ಸಪೂರಾದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಅವುಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಉಂಗುರದ ಪಟ್ಟಿಗೂ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸೆಣಬಿನಿಂದ ನೆಯ್ತು ಆಗಲಿ ಅರಿವೆಯನ್ನು ಹೊದ್ದಾಗಲಿ ಮಾಡಿ

ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೀಲವನ್ನು ಉಂಗುರದ ವಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೆಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಎತ್ತರದ ಮೇಲಿದ್ದ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉದುರಗೊಡದೆ ಹರಿಯಬಹುದು. ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಚೀಲದೊಳಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊಕ್ಕೆಯ ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ತೊಟ್ಟನ್ನು ಸಿಗಿಸಿ ಎಳೆದರೆ, ಅವು ಹರಿದು ಚೀಲದೊಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಚೀಲವು ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಕೊಕ್ಕೆಯನ್ನು ಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರೊಳಗಿನ ಫಲಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವದು ಸುಲಭ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವಾಗ ಫಲಗಳಿಗೆ ನೋವಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂಬದು ಹೌದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ತೊಟ್ಟು ಮೈಗೆ ಹತ್ತಿ ಹರಿಯುವದರಿಂದ ಅದರ ಸೊನೆಯು ಸೋರಿ ಫಲಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲೆಯಾದರೆ ಬಾಜಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವು ಬಹುದಿನ ತಡೆಯುವದೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ಇಂಚು ತೊಟ್ಟು ಉಳಿದರೆ ಹೀಗಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೆಯಿಂದ ತೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಫಲಗಳನ್ನು ಹರಿಯುವದು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗುವದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವದು. ಇದರಲ್ಲೇ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಮೆರಿಕನ್ ಫ್ರೂಟ್ ಹಾರ್ವೆಸ್ಟರ್ ಎಂಬದೇ ಹೀಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕೊಕ್ಕೆಯು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೆಯ ಬುಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಪ್ರಿಂಗಿನ ಹಿಡಿಕೆಯೂ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕತ್ತರಿಯೂ ಇದ್ದು, ಅವೆರಡನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದ ತೆಳ್ಳನ್ನು ಸರಿಗೆಯಿಂದ ಜೋಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಡಿಕೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿದ ಕೂಡಲೆ ಕತ್ತರಿಯಿಂದ ಹಣ್ಣಿನ ತೊಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಹರಿಯುವಾಗ ಹಣ್ಣನ್ನು ಎಳೆಯುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೆಲ್ಲ ಕಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೆಯಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಲು ಗಿಜ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು. ಇದು ಬಹು ಸಾಧಾ ತರದ್ದಿರುವದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ರೂಪಾಯಿ ಎಂಟು ಆಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುವದು:—ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳು ಹೊಬಿಟ್ಟಿಂದಿರುವ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ. ಹರಿಯುವಾಗ ಚನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಹರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮರದ ಮೇಲೆ ಹಣ್ಣಾಗ ಗೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಸಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಯಿಗಳು ಬಲಿತು ಬಿರುಸಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಭುಜಗಳು ಉಬ್ಬಿ, ತೊಟ್ಟಿನ ಬುಡದ ಪಾತಳಿಯ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಾಯಿಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಯು ಹುರುಕು ಬರಕು ಆಗಿ ಒಳಗಿನ ಗುಳವು ತುಂಬಿ ತೊಗಟೆಯು ಬಿರಿಯುವದೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲೆ ತಿಳು

ವಾದ ಬೂದಿಯನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿದಂತೆ ಬಣ್ಣವು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ವುಟ್ಟು ಅರಿ ಶಿಣ ಬಣ್ಣದ ಚಿಕ್ಕೈಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕೈಗೆ ನಿಲು ಕುವ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಷ್ಟೇ ನೋಡಿ ಹರಿಯುವದು ಸಾಧ್ಯವು. ಎತ್ತರದ ಮೇಲಿದ್ದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಹರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮರದಿಂದ ತಾವಾಗಿ ನಾಲಾರು ಕಾಯಿಗಳು ಹಣ್ಣಾಗಿ ಉದುರಿದ ಬಳಿಕ, ಉಳಿದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೇ ಮುಖ್ಯ ವಾದ ಸೂಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಕಾಗಿ, ಗಿಳಿ ಮುಂತಾದ ಹಕ್ಕಿ ಗಳು ಹಂಪಾದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಧಮರ್ಧ ತಿಂದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮುಂದೆ ಹತ್ತಂತೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಳಿಸ ಬಹುದು.

ಎಲ್ಲ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಇಳಿಸಬಾರದು. ಅವು ವಾಡಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಆರಿಸಿ ಹರಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವದಾದರೆ ತುಸು ಕಸಕ ಕಾಯಿಗಳನ್ನೇ ಹರಿಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಜಾರದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿಯಬೇಕು. ಹರಿದಿಟ್ಟ ಕಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಮರದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಕಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ತಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿದ ಬಳಿಕ ದೊಡ್ಡ, ಮಧ್ಯಮ, ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ತುಂಬಿ ವಾರ್ಸೆಲಿನಿಂದ ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಅವು ಎಷ್ಟೋ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ. ಸಮೀ ವದ ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದಾದರೆ. ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಚನ್ನಾಗಿ ಬಣ್ಣವು ತಿರುಗಿದ ಬಳಿಕ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ತಲೆ ಹೊರೆಯಿಂ ದಾಗಲಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ತೇವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಗಾಳಿ ಆಡುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೆತ್ತನ್ನ ಹುಲ್ಲು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂಟಿ ಧರದಲ್ಲಿ ಒಂದ ಕೊಂದು ಹತ್ತಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲು ಮುಚ್ಚು ತ್ತಾರೆ. ಅವು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಹಣ್ಣಾಗ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೋಣೆಯ ಕಿಡಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ, ಗಾಳಿಯಾಡದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿನ ಉಷ್ಣತೆಯು ಏರಿ ಕಾಯಿಗಳು ಬೇಗ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳೊಳಗಿನ ಪಿಷ್ಟ ಪದಾರ್ಥವು ರಸಾಯನ ಕ್ರಿಯೆ ಯಿಂದ ಬದಲಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಳವು ಮಿದುವಾಗುತ್ತದೆ. ತೋಗ

ಟಿಯು ತಿಳುವೂ ಮಿದುವೂ ಆಗಿ ಅದರ ಬಣ್ಣವು ಹಚ್ಚೆಗಿದ್ದದ್ದು ಅರಿಶಿನವಾಗು ತ್ತದೆ. ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಬೇಗನೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಎಳೆ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವು ಬೇಕು.

ಇದು ಮೇಲ್ಕಾತಿಯ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುವ ರೀತಿಯು. ಊರ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಥರ ಹುಲ್ಲು ಒಂದು ಥರ ಕಾಯಿ ಹೀಗೆ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ನಾಲ್ಕೈದು ಥರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿದ ಬಳಿಕ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಗಾಳಿಗೆ ಹರಡಿ ಹಾಕುವದೂ ಉಂಟು. ಇದರಿಂದ ಅವು ಆರಿ ಹಣ್ಣಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹಣ್ಣು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಹಣ್ಣಾದ ಬಳಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವು ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯ ಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಕರೀ ಇಷ್ಟಾಡು ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳು ಒಂದೇ ಒಂದು ದಿನ ಚನ್ನಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಎರಡನೇ ದಿನ ಕೆಡಲಾರಂ ಭಿಸಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಪಾಯರಿ ಹಣ್ಣು ಗಳು ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳು ಕೆಡುವದಿಲ್ಲ. ಆವೂಸೆ ಹಣ್ಣುಗಳು ಹದಿನೈದು- ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿನಗಳಾದರೂ ಗಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ದಿನಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಅವು ಒಣಗುತ್ತವೆ, ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ನೆರಿಗೆಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಕೊಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಹಣ್ಣುಗ ಳನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ ?

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದು :-

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿದ ಕೂಡಲೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ತುಂಬಿ ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಕಳಿಸುವಾಗ ಬುಟ್ಟಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಹುಲ್ಲನ್ನಾಗಲಿ ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೊಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಥರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಹುಲ್ಲು ಹಾಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಥರ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಬುಟ್ಟಿ ಯು ತುಂಬುವ ವರೆಗೆ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಥರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಬುಡದ ಥರಗಳು ಸಣ್ಣ ಕಾಯಿಗಳವು. ಮೇಲಿನ ಥರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ದರ್ಶನೀ ಕಾಯಿಗ ಳನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಹುಲ್ಲು ಮುಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬುಟ್ಟಿಯ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ನಿಳಾಸವನ್ನು ಬರೆದು, ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಪಾರ್ಸೆಲಿನಿಂದ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವೇಶನವು

ದೂರ ಇದ್ದರೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಒಯ್ಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲೂ ಉಗೆ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲೂ ಏರಿಸುವಾಗಲೂ ಇಳಿಸುವಾಗಲೂ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಒಗೆದಾಡುವದರಿಂದ ಅವು ಮುರಿಯುತ್ತವೆ. ಒಡೆಯುತ್ತವೆ. ಒಳಗಿನ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ವೆಟ್ಟಾಗಿ ಅವು ಕೆಡುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದಂಡೆಯ ಊರುಗಳಿಂದ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವಾಗಂತೂ, ಬಂದರದ ಮೇಲೂ ಡೋಣೆ ಬೋಟಿಗಳಲ್ಲೂ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಹು ಎತ್ತರದಿಂದ ಒಗೆದಾಡುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕನಿಕರವುಂಟಾಗದೆ ಇರದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತ ಪೇಲೆಗೆ (ಮುಂಬಯಿಗೆ) ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಯಿಗಳು ನಿರುವೆಯೋಗವಾಗಿ ಕಳಿಸಿದ ತೋಟಗನಿಗೆ ಅಪಾರ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಿ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡಗಳಿಗೆ ಮಾರಲಿಕ್ಕೊಂದು ತರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಐದಾರು ದಿನಗಳ ಗಾಡಿಯ ಹಾದಿಯು. ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳು ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವು ಹಾಳಾಗಿ ಗಾಡಿಯ ಭಾಡಿಗಿಯು ಕೂಡ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದು, ಬುಟ್ಟಿಗಳ ಬದಲು ದೇವದಾರಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ಟ್ರಂಕುಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರತ್ನಾಗಿರಿಯಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕರವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದಾದರೆ ತೋಟಗನು ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಬೋಟಿಯ ಆಳುಗಳು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಗೆದರೂ ಒಳಗಿನ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಾಗುವಷ್ಟು ಪೆಟ್ಟಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಕಳಿಸಿದ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ, ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ನೂರಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂವಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯು ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳ ಹಣ್ಣು ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಕಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳವಾದರೂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಆದ ಕಾರಣ, ವಾಹನದ ಏರ್ವಾಡು ಬದಲಾಗುವ ವರೆಗೆ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳಿಗಿಂತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಹಿತಕರವು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಮರದ ಪೆಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಒಳಗೆ ಗಾಳಿಯಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ೭೫ ರಿಂದ ೧೦೦ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಬಹುದಾದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ರತ್ನಾಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಆಣೆಗಳ ಬೆಲೆಯಿರುತ್ತದೆ.

ನಂಬರವಾರಿ :—ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಆಕಾರ, ಬಣ್ಣ, ತೂಕ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಆರಿಸಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದೇ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಧರಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಮೇಲಿನ ಧರಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಇಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಇಡೀ ಬುಟ್ಟಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯು ಬರುತ್ತದೆಂದು ತೋಟಗನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ವೇರೆಯ ಗಿರಾಕಿಗಳು “ನರಿಗಿಂತಲೂ ನರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವನು ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ಕನು” ಎಂಬ ನ್ಯಾಯದಂತೆ, ಮೇಲಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಕೆಳಗಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ದರದಂತೆ ಬೆಲೆಕಟ್ಟಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸುರುವಿದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳು ರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನೇ ಕೆಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ.

ತುಂಬುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಎಳೆ ಕಾಯಿಗಳೂ, ಕೆಲವು ಬಹಳ ಬೆಳೆದ ಕಾಯಿಗಳೂ ತುಂಬಲ್ಪಡುವವರಿಂದ, ಅವೆಲ್ಲ ವೇರೆಗೆ ಮುಟ್ಟುವದರೊಳಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ್ಣಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಆರಿಸಿ ಮಾರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ದಲಾಲನು ಆದಷ್ಟು ತನ್ನ ಲಾಭವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ತೋಟಗನಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ರತ್ನಾಗಿರಿಯಿಂದ ಆಫೂಸ ಜಾತಿಯ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬುಟ್ಟಿಗಳಿಂದಾಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅರಿತು, ಈಗ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲರೂ ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲೇ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ನಂಬರವಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆರಿಸಿ ತುಂಬುವ ವದ್ಧತಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸಾಧಾರಣ ೧೦೦೦ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಗದ ಅಂದರೆ ೨೮ ತೊಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೂಕದ ಕಾಯಿಗಳೂ, ೪೫೦ ಎರಡನೇ ವರ್ಗದ ಅಂದರೆ ೨೪ ರಿಂದ ೨೮ ತೊಲೆಗಳ ವರೆಗಿನ ತೂಕದ ಕಾಯಿಗಳೂ, ೪೦೦ ಮೂರನೇ ವರ್ಗದ ಅಂದರೆ ೧೮ ರಿಂದ ೨೪ ತೊಲೆಗಳ ವರೆಗಿನ ತೂಕದ ಕಾಯಿಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇಡೀ ರಾಶಿಯ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸದೆ ಗುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಮಾರಿದರೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೦೬ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಂದವು. ಮೊದಲನೇ ಎರಡನೇ ಮೂರನೇ ವರ್ಗದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಮಾರಲಾಗಿ ೧೨೭ ರೂಪಾಯಿ

೧೩ ಆಣೆಗಳು ಬಂದವು. ಅಂದರೆ ೨೧ ರೂವಾಯಿ ೧೩ ಆಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬಂದವು. ಇದರಿಂದ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರುವದರಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಗೆ ಆಗುವ ಲಾಭವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ದಲಾಲರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮೋಸವು ತಪ್ಪುವದು.

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಾರಾಟ :—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೈದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೋಟಗಾರ ಸ್ವತಃ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವೇರೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಮಾರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮರಗಳನ್ನು ಬಾಗವಾನರೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸೆಣ್ಣು ದೊಡ್ಡ ಕಂತ್ರಾಟಿದಾರರಿಗೆ ಕಾಯಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಪಾಡಿಗೆ ಬರುವದರೊಳಗೇ ಇಂತಿಷ್ಟಿಕ್ಕೊಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಮಾರಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಡುಗರಿಂದ ಕಾದುಕೊಳ್ಳುವದೂ, ಹರಿಯುವದೂ, ತುಂಬಿ ವೇರೆಗೆ ಕಳಿಸುವದೂ ಬಾಗವಾನರ ಕೆಲಸವು. ನಡುವೆ ಗಾಳಿ ಮಳೆಗಳಾಗಿ ಹಾನಿಯಾದರೆ ಅದೂ ಬಾಗವಾನರಿಗೇ. ಅವರು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೂ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಶಹರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ದಲಾಲರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಬಂದ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವೇರೆಯ ದರದಂತೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಮಾರುವಾಗ ಒಲ್ಲಿಯ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿ ದರವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದಲಾಲರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ದರದಿಂದ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾರಬಹುದು. ಸುತ್ತಲೂ ನಿಂತಿದ್ದ ಇತರ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಿದ ದರವು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಿದ್ದರೂ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗುವದೂ ಉಂಟು. ಒಂದೇ ದಿನ ಒಂದೇ ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತರದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮಾರಾಟವಾದ ದರಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ವತ್ತರ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗ ಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ದಲಾಲರಿಗೆ ಹಾನಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ದಲಾಲಿಯೂ ಇತರ ಲಾಭಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವೇರೆಗೆ ಕಳಿಸಿದವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಾಭವೆಲ್ಲ ನೊನ್ನೆ. ದಲಾಲನು ಕಳಿಸಿದಷ್ಟು ಅವನು ತಕ್ಕೊಂಡಷ್ಟು. ಅದರಲ್ಲೂ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಕಡುತ್ತವೆಂಬುದು ದಲಾಲನಿಗೇ ಅನುಕೂಲ.

ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವೇರೆಗೆ ಕಳಿಸುವವರು ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ತುಂಬುವದಕ್ಕೆ—ಬುಟ್ಟಿ, ಅಥವಾ ವೆಟ್ಟಿಗೆ, ಹುಲ್ಲು, ಕತ್ತ, ಮೊಳೆಗಳು, ವಿಳಾಸದ ಕಾಗದ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬೆಲೆ, ರೂ. ೧-೪-೦ ಇಂದ ೧-೦-೦

ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಸ್ವೇಶನ್ನಿಗೆ ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೆ—ತಲೆಹೊರೆಯ ಮೇಲಾ
ಗಲಿ, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಅಥವಾ ಮೊಟಾರುಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಮೈಲಿಗೆ
ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ ರೂ. ೦-೨-೦

ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಸ್ವೇಶನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ, ಮುಂ.— ಸ್ವೇಶನ್ನಿನೊಳಗೆ
ಒಯ್ದು ತೂಕ ಮಾಡಿ, ಉಗೆಬಂಡಿಯಲ್ಲಿಡಲಿಕ್ಕೆ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ
ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ ರೂ. ೦-೧-೦

ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಸ್ವೇಶನ್ನಿನಲ್ಲಿ ವಾರ್ಸೆಲ ಕಾರಕೂನರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ರೂ. ೦-೧-೦
ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಚಾರ್ಜು—ಒಂದು ಮಣಕ್ಕೆ (ಒಂ ರತ್ತಲು) ೧೦೦
ಮೈಲುಗಳಿಗೆ ರೂ. ೧-೦-೦

ಶಹರದಲ್ಲಿ ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಸ್ವೇಶನ್ನಿನಿಂದ ಮಾರ್ಕೀಟಿಗೆ ಒಯ್ಯುವ
ಕೂಲಿ—ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ ರೂ. ೦-೧-೦

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ಪೋರ್ಟ್ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಮುಂ. ಸುಂಕ ರೂ. ೦-೧-೦

ಮಾರ್ಕೀಟಿನಲ್ಲಿ :— ರೂ.ಆ.ವೈ.

ಜಾಗದ ಭಾಡಿಗೆ ... ೦-೧-೦

ತೂಕದ ಭಾಡಿಗೆ ... ೦-೦-೬

(ಕಾಟಾ ಭಾಡಿಗೆ)

ದಲಾಲಿ ... ೦-೪-೦

ಹಮಾಲಿ ... ೦-೧-೦

ಧರ್ಮಾದಾಯಿ ... ೦-೧-೦

೦-೨-೬ ರೂ. ೦-೨-೬

ದಲಾಲನು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಿದ ಬಳಿಕ ಕಳಿಸಿದವನಿಗೆ ಬರೆದ

ವತ್ರಕ್ಕೆ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ರೂ. ೦-೧-೩

ಒಟ್ಟು ರೂ. ೨-೧೪-೯

ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ
ಗಳು ವೆಚ್ಚವಾಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಲೆಖ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟದಿಂದ ಉಗೆ ಬಂಡಿಯ
ಸ್ವೇಶನ್ನವು ಎರಡು ಮೈಲು, ಶಹರವು ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಮೈಲು, ಶಹರದ ಸ್ವೇಶ
ನ್ನಿನಿಂದ ಮಾರ್ಕೀಟು ಒಂದು ಮೈಲು, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಟ್ಟು ಭಾರವು ಒಂದು
ಮಣ (ಒಂ ರತ್ತಲು) ಇರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ

ಯಾದಂತೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಸಹಜ. ಪೇರಿಯಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚಿಗೆಯು ಮಾರುವ ದರವು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಬರುವ ದರವೂ, ಸಮೀಪದ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಬರುವ ದರವೂ ಒಂದೇ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಒಂದೇ ದರದಿಂದ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟರೂ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಯವನಿಗೆ ಆಗುವ ವೆಚ್ಚವು ಹೆಚ್ಚು. ಉಳಿತಾಯವು ಕಡಿಮೆ. ಇದನ್ನುಳಿದು ದಲಾಲರು ಮಾಡುವ ಮರೆ ನೋಸಗಳೂ ಹಣ್ಣು ಕೆಟ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗುವದೂ ಜೇರಿ. ವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ದರದಲ್ಲಿ ಈ ವೆಚ್ಚವೂ, ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೂಲ ಬೆಲೆಯೂ ಬಂದು ಲಾಭವಾಗಬೇಕು ಈ ಲಾಭವು ತಿರುಕನ ಕನಸಿನಂತೆ ಎಂದೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರುವ ದರವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

೧೦೦ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ಲೋಕ ದರವು :

ಜಾತಿಯ ಹೆಸರು	ಸರಾಸರಿ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ದರ	ಹಂಗಾಮು ಆರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಹಂಗಾಮು ತೀರಿದ ಬಳಿಕ ಬರುವ ದರ	ನಡು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ದರ
ಆಫೂಸ ...	ರೂ.ಆ.ಪೈ. ೧೦-೦-೦	ರೂ.ಆ.ಪೈ. ೨೦-೦-೦ ರಿಂದ ೨೫-೦-೦	ರೂ.ಆ.ಪೈ. ೬-೦-೦
ಪಾಯರಿ ...	೬-೦-೦	೧೦-೦-೦ ರಿಂದ ೧೨-೦-೦	೪-೦-೦
ಊರ ಮಾವು ...	೩-೦-೦	೪-೦-೦	೧-೮-೦

ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಐದರಿಂದ ಹತ್ತರ ವರೆಗೆ ಹಂಗಾಮಿನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲೂ, ಮೂವತ್ತರಿಂದ ನಾಲ್ಕತ್ತರ ವರೆಗೆ ನಡು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲೂ, ಉಳಿದ ಭಾಗವು ಸರಾಸರಿ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲೂ ವೇರೆಗೆ ಬಂದು ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಾರಾಟದ ಲ್ಲಾಗುವ ಲಾಭಹಾನಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು. ವೇಲ್ಪಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೂರದ ಶಹರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದು.

ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದು :-

ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಉಷ್ಣ ಕಟಿ ಬಂಧದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ವಿಲಾಯತಿ ಯಂಥ ತಂಪುದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನದಂಥ ದೂರ ದೇಶದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಠಿಣ ವಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ೧೫-೨೦ ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಇದಿಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಣ್ಣುಗಳು ಕೆಡದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳೆಂದರೆ ವಿಲಾಯತಿಯವರಿಗೂ ಇತರ ಯುರೋಪದ ದೇಶದವರಿಗೂ ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಮಾರಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯು ಬರಬಹುದೆಂದು ಈಗ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆತಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಬರ್ಫದ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ೩೮ ರಿಂದ ೪೦ ಅಂಶ (ಫಾರೀನಹಾಯಿಟಿ)ಗಳ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕೆಡದೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಮುಂದೆ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣತೆಯ ಸ್ಥಳವು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗುವ ಉಗೆ ಹಡಗಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯವಾಗಿ, ಇದ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಷ್ಣತೆಯ ಸ್ಥಳವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಆ ಹಡಗಗಳಲ್ಲಿ “ವರ್ಸರ್ಸ್ ಕೂಲ್ ರೂಮ್” ಎಂಬ ಸ್ಥಳವು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೆಂದು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ವಿಲಾಯತಿಯಂಥ ಬಹುದೂರದ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಯಾವ ತರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ತುಂಬಿ ಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದ ಬಳಿಕ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದನ್ನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಟ್ಟು ಒಂಟಿ ಧರದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅವು ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ‘ಆಫೂಸ್’ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ ವಾಯಿತು.

ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸೇವು ಹಣ್ಣು, ಪೀಚ, ಪೇಲರ, ಕಿತ್ತಳೆ ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸಾಂದರ್ಯ ರುಚಿ ಸಾಷ್ಟಮಗಳಲ್ಲದೆ, ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ

ಪಾಸ್ಪಿಕ್ ಗುಣವೂ, ವ್ಹಿಟಾಮಿನ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಚೈತನ್ಯದಾಯಕ ವದಾರ್ಥವೂ ಸಹಾಯವಾದವು. ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಲಂಡನದ 'ಲಿಸ್ಸರ' ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಡಾಕ್ಟರ ರ್ಬಿಲ್ಯಾ ಎಂಬವರು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಆಫೂಸ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ವಿಲಾಯತಿಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಸೇವು ಹಣ್ಣಿಗಿಂತ ಅರುಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ "ಸಿ" ವ್ಹಿಟಾಮಿನ ದ್ರವ್ಯವೂ, ಸಾಕಷ್ಟು "ಎ" ವ್ಹಿಟಾಮಿನ ದ್ರವ್ಯವೂ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.* ಇದರಿಂದಂತೂ ಆ ದೇಶದ ಜನರು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಎಂದು ಕಂಡೇವೆಂದು ಹಾತೂರೆಯ ಹತ್ತಿದರು!

ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿ ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲ ಗಳ ತಜ್ಞರಾದ ಡಾಕ್ಟರ ಚೀಮಾ ಸಾಹೇಬರು ಬಹು ವರಿಶ್ರಮದಿಂದ ೧೯೩೨ ನೇ ಸಾಲಿನ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಒಂಭತ್ತು ವಾರಗಳ ತನಕ ಪ್ರತಿ ವಾರ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಆಫೂಸ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವಿಲಾಯ ತಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ "ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಕಾನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಎಗ್ರಿ ಕಲ್ಚರಲ್ ರಿಸರ್ಚ್" ಎಂಬ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಒಕ್ಕಲತನದ ಶೋಧಗಳ ಮಧ್ಯ ವರ್ತಿ ಮಂಡಲದವರು ಳಾಂ ರೂವಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೆರವಾದರು. ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೇ ಬೆಲೆ ಯು ಬರುತ್ತದೆಂತಲೂ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಈ ವರ್ಷ ಒಂದೊಂದು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ವೆಚ್ಚವು ಅವುಗಳ ಬೆಲೆ ಸಹಿತ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ಆಣೆಗಳಷ್ಟು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಇಂಚು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ನೋವಾಗ ದಂತೆ ಕಯ್ಯಿಂದಲೇ ಹರಿಯಬೇಕು. ಹರಿಯುವಾಗ ಕಾಯಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಲಿತರಬಾರದು. ಸುಮಾರು ಎಂಟು ದಿನಗಳ ಬೆಳವು ಇರುವಾಗಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಹರಿಯಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನಂಬರವಾರಿಯಾಗಿ ಆರಿಸಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವರ್ಗದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ತುಂಬಬೇಕು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯು ೧೮ ಇಂಚು ಉದ್ದ,

* "ಎ" ವ್ಹಿಟಾಮಿನದಿಂದ ಶರೀರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗು ತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ರೋಗಾದಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ತಡಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. "ಸಿ" ವ್ಹಿಟಾಮಿನದಿಂದ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾಡೆಗಳು ಬಾತು ಅವುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಭರುವಧು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

೯ ಇಂಚು ಅಗಲ, ೩೫ ಇಂಚು ಎತ್ತರ ಇರಬೇಕು. ಇದರ ನಡುವೆ ಉದ್ದನ್ನು ಒಂದು ಹಲಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿ ಇಡಬೇಕು. ವೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಹಲಿಗೆಗಳೂ ಮೇಲಿನ ಹಲಿಗೆಗಳೂ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಇಟ್ಟು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಳಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಗಾಳಿಯಾಡುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡುವಾಗ ಅವುಗಳ ಕೆಳಗೂ ಮೇಲೂ ಸುತ್ತಲೂ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಗದದ ಚೂರುಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ವ್ರಡ್ ವೂಲ್ ಎಂಬ ಕಪ್ಪಿಗೆಯ ಮಿದುವಾದ ಚೂರುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ತುಂಬಬೇಕು. ತುಂಬದಿದ್ದರೆ ವೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ ಕಾಯಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬಡಿದಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೋವಾಗಬಹುದು. ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಮೇಲಿನ ಹಲಿಗೆಗಳನ್ನು ಮೊಳೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಮೇಲೆ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧವಾದ ಐದೈದು ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ಇಟ್ಟು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಿಗೆಯಿಂದ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿ ಒಂದು ಗಂಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಗಂಟುಗಳನ್ನು ಉಗೆ ಹಡಗದ ಕಂಪನಿಯ ಎಜಂಟರ ಸ್ವಾಧೀನವಡಿಸಿ, ಅವರು ಹಡಗದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಕಾಯಿಗಳು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ೧೮ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಪ್ರಯೋಗವು ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ನಡೆಯುವದು ಅನಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಕಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾವಿನ ತೋಟಗಳ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚ :-ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ತೋಟವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಎರಡು ರೀತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದು ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧವಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಎರಡನೆಯದು ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೊರೆಟಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಸಸಿಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುವದು. ಇವೆರಡು ರೀತಿಗಳಲ್ಲೂ ಗುಣಾವಗುಣಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಹಳ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗಿಡಗಳು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಫಲ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಬೆಳೆಸಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ವೆಚ್ಚವು ತುಸು ಕಡಿಮೆ

ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸೆಸಿಗಳ ಆರೈಕೆ, ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಗಿಡಗಳು ಫಲ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕು ಆದದರಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸವೂ ಶ್ರಮವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬೇಗನೆ ಹಣ್ಣುಗಳು ದೊರೆಯಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯೇ ಮೇಲು ಅನಿಸಬಹುದು. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ದುಡ್ಡು ಸಿಗದ್ದರಿಂದ ಫಲ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ತಡವಾದರೂ ಎರಡನೆಯ ರೀತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದದರಿಂದ ಈ ಎರಡೂ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನೂ ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳು ಕೊನೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಲಾಗದು ದೇಶಕಾಲ ವರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗೇ ಆಗುವದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲ, ನೀರು, ಕೂಲಿ, ಹಣ್ಣುಗಳ ದರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ವೆಚ್ಚವೂ ಆದಾಯವೂ ಬರುವವೆಂದು ಹೇಳುವದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಲೆಖ್ಪವನ್ನು ಕೆಲವು ನಿಶ್ಚಿತ ವರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಏರುವಂತೆ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ.

(೧) ಮೊದಲನೆಯ ರೀತಿ :-

ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚ.

೧ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ .

ರೂ.ಆ.ಪೈ.

ವೆಲ್ಲೆ ಕಾಯಿ, ನೆಲಗಡ್ಡೆ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉಪ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಬರುವ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	೧೦೦-೦-೦
ಒಟ್ಟು ರೂ.	೧೦೦-೦-೦
ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ	೪೧೫-೧೦-೦

ವೆಚ್ಚ :

ನೆಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ	... ೩೦೦-೦-೦
ಗಿಡಗಂಟಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುವದು ಮುಂತಾದ್ದಕ್ಕೆ	... ೧೫-೦-೦
ಸುತ್ತಲು ಬೇಲಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ	... ೨೫-೦-೦
ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಿಕ್ಕೆ—ಮೂವತ್ತು ಘಂಟುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಉಪ ಕುಣಿಗಳನ್ನು ಅಗೆಸಲಿಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಣಿಯು	
೩ x ೩ x ೩ ಘಂಟುಗಳ ಆಕಾರದ್ದು, ೪ ಆಣೆ ಗೊಂದರಂತೆ	೧೨-೦-೦

	ರೂ. ಆ. ಪೈ.
ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸುಡುವದಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ...	೧-೮-೦
ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಗಿಡವೊಂದಕ್ಕೆ ರೂ. ೧-೮-೦ ಪ್ರಕಾರ ...	೨೨-೦-೦
ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗ ಹಾಕುವ ಗೊಬ್ಬರ.— ಸಗಣೇ ಗೊಬ್ಬರ ೪ ಗಾಡಿಗಳು ರೂ. ೧-೮-೦ ಪ್ರಕಾರ ...	೬-೦-೦
ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೨೪೦ ರತ್ತಲು ೧ ರೂ.ಗೆ ೨೪ ರತ್ತಲ ಪ್ರ. ...	೧೦-೦-೦
ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ...	೨-೦-೦
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ :— ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೮ ತಿಂಗಳು ೮ ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ, ಬಾರಿಗೆ ರೂ. ೧ ರಂತೆ ...	೩೨-೦-೦
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ. ...	೧೦-೦-೦
ಸರಕಾರ ತೆರಿಗೆ ...	೨-೦-೦
ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವಾಡಿದ ರೂ. ೪೫೦-೦-೦ ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. ೬-೪-೦ ರಂತೆ ...	೨೮-೨-೦
ಒಟ್ಟು ರಾಸು	<u>೫೧೫-೧೦-೦</u>

೨ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ಉಪಬೆಳೆಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕಿ ಲಾಭ ...	೧೦೦-೦-೦
ಒಟ್ಟು ರೂ.	<u>೧೦೦-೦-೦</u>

ವೆಚ್ಚ :

ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೇ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ ...	೧-೮-೦
ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೪೮ ರತ್ತಲು ...	೨-೦-೦
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ, ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಂತೆ ...	೩೨-೦-೦
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ. ...	೧೦-೦-೦
ಸರಕಾರ ತೆರಿಗೆ ...	೨-೦-೦
ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ, ರೂ. ೪೧೫-೧೦-೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೬-೪-೦ ಯಂತೆ ...	೨೬-೦-೦
ಒಟ್ಟು ರಾಸು	<u>೬೩-೮-೦</u>
ನಿಕಿ ಲಾಭ	<u>೩೬-೮-೦</u>

೩ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ರೂ.ಆ.ವೈ.

ಉಪಬೆಳೆಯಿಂದ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	...	೮೦-೦-೦
(ನಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ದೊಡ್ಡವಾಗಿ ಪಸರಿಸಿದಂತೆ, ಉಪಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳವು ಅಕುಂಚಿತವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವದು. ಅದರಿಂದ ಉಪಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ಪನ್ನವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.)		

ಒಟ್ಟು ರೂ. ೮೦-೦-೦

ವೆಚ್ಚ :

ಗೊಬ್ಬರ:—ಸಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ	...	೨-೪-೦
ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೯೬ ರತ್ತಲು	...	೪-೦-೦
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ	...	೩೨-೦-೦
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ.	...	೧೦-೦-೦
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	...	೨-೦-೦
ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ	...	೨೪-೫-೦
ರೂ. ೩೮೯-೨-೦ ಕ್ಕೆ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	...	
ಒಟ್ಟು ರಾಸು	...	೭೪-೯-೦
ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	...	೫-೭-೦

೪ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ಉಪಬೆಳೆಯಿಂದ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	...	೬೦-೦-೦
ಒಟ್ಟು ರೂ.	...	೬೦-೦-೦
ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ	...	೧೭-೦-೦

ವೆಚ್ಚ :

ಗೊಬ್ಬರ :—ಸಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ ೨ ಗಾಡಿಗಳು	...	೩-೦-೦
ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೧೪೪ ರತ್ತಲು	...	೬-೦-೦
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ	...	೩೨-೦-೦
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು ಮುಂ.	...	೧೦-೦-೦

ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	...	ರೂ.ಆ.ಪೈ. ೨-೦-೦
ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ		
ರೂ. ೩೮೩-೧೧-೦ ಕ್ಕೆ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	...	೨೪-೦-೦
	ಒಟ್ಟು ರಾಸು	<u>೭೭-೦-೦</u>

೫ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ಉವಚಿಳಿಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕು ಲಾಭ	...	೪೦-೦-೦
ಗಿಡಗಳು ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ದೊರೆತ ಫಲಗಳ ಬೆಲೆ—ಗಿಡಕ್ಕೆ		
೧೦ ಕಾಯಿಗಳಂತೆ ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ೪೮೦ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ		
ರೂ. ೦-೮-೦ ಗೆ ಡಜನ್ನಿನಂತೆ	...	<u>೨೦-೦-೦</u>
	ಒಟ್ಟು ರೂ.	೬೦-೦-೦
	ನಿಕು ವೆಚ್ಚ	<u>೨೨-೧೩-೦</u>

ವೆಚ್ಚ :

ಗೊಬ್ಬರ —ಸಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ ೨ ಗಾಡಿಗಳು	...	೩-೧೨-೦
ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೧೯೨ ರತ್ನಲು	...	೮-೦-೦
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ	...	೩೨-೦-೦
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು ಮುಂ.	...	೧೨-೦-೦
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	...	೨-೦-೦
ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ		
ರೂ. ೪೦೦-೧೧-೦ ಕ್ಕೆ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	...	೨೫-೧-೦
	ಒಟ್ಟು ರಾಸು	<u>೮೨-೧೩-೦</u>

೬ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ಉವಚಿಳಿಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕು ಲಾಭ	...	೨೦-೦-೦
ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ—ಗಿಡಕ್ಕೆ ೨೦ ಕಾಯಿಗಳಂತೆ ಒಂದು		
ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ೯೬೦ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ರೂ. ೦-೮-೦ ಗೆ		
ಡಜನ್ನಿನಂತೆ	...	<u>೪೦-೦-೦</u>
	ಒಟ್ಟು ರೂ.	<u>೬೦-೦-೦</u>

	ವೆಚ್ಚ :	ರೂ. ಆ. ಪೈ.
ಗೊಬ್ಬರ:—ಸಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ ೩ ಗಾಡಿಗಳು	...	೪-೮-೦
ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೨೪೦ ರತ್ನಲು	...	೧೦-೦-೦
(ಆರನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದಿಲ್ಲ)		
ನೆಲವನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ಅಥವಾ ಹೂಡುವದು ಮುಂ.	...	೧೨-೦-೦
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	...	೨-೦-೦
ಐದನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ		
ರೂ. ೪೨೩-೮-೦ ಕ್ಕೆ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	...	೨೬-೮-೦
	ಒಟ್ಟು ರಾಸು	೫೫-೦-೦
	ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	೫-೦-೦

೭ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ:

(ಎಳನೆಯ ವರ್ಷ ಉಪಚಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಾರದು.)

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ—ಗಿಡಕ್ಕೆ ೫ ಕಾಯಿಗಳಂತೆ ಒಂದು		
ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ೨೪೦ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ರೂ. ೦-೮-೦ ಗೆ		
ಡಜನ್ನಿನಂತೆ	...	೧೦-೦-೦
	ಒಟ್ಟು ರೂ.	೧೦-೦-೦
	ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ	೪೭-೬-೬

ವೆಚ್ಚ :

ಗೊಬ್ಬರ:—ಸಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ ೩ ಗಾಡಿಗಳು	...	೫-೪-೦
ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೨೮೮ ರತ್ನಲು	...	೧೨-೦-೦
ನೆಲವನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ಮುಂ.	...	೧೨-೦-೦
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	...	೨-೦-೦
ಆರನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ		
ರೂ. ೪೧೮-೮-೦ ಕ್ಕೆ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	...	೨೬-೨-೬
	ಒಟ್ಟು ರಾಸು	೫೭-೬-೬

೮ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ರೂ.ಆ.ಪೈ.

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ—ಗಿಡಕ್ಕೆ ೨೦ ಕಾಯಿಗಳಂತೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ೬೬೦ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ರೂ. ೦-೮-೦ ಗೆ ಡಜನ್ನಿನಂತೆ	...	೪೦-೦-೦
		<hr/>
ಒಟ್ಟು ರೂ.		೪೦-೦-೦
ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ		೨೩-೨-೦
		<hr/>

ವೆಚ್ಚ :

ಗೊಬ್ಬರ :—ಸಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ ೪ ಗಾಡಿಗಳು	...	೬-೦-೦
ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೩೩೬ ರತ್ತಲು	...	೧೪-೦-೦
ನೆಲವನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ಮುಂ.	...	೧೨-೦-೦
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	...	೨-೦-೦
ಎಳನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ ರೂ. ೪೬೫-೧೪-೬ ಕ್ಕೆ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	...	೨೯-೨-೦
		<hr/>
ಒಟ್ಟು ರಾಸು		೬೩-೨-೦
		<hr/>

೯ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ—ಗಿಡಕ್ಕೆ ೨೫ ಕಾಯಿಗಳಂತೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ೧೨೦೦ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ, ರೂ. ೦-೮-೦ ಗೆ ಡಜನ್ನಿನಂತೆ	...	೫೦-೦-೦
		<hr/>
ಒಟ್ಟು ರೂ.		೫೦-೦-೦
ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ		೧೨-೫-೦
		<hr/>

ವೆಚ್ಚು :

ಗೊಬ್ಬರ:—ಸಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ ೪೧ ಗಾಡಿಗಳು	...	೬-೧೨-೦
ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೩೮೪ ರತ್ನಲು	..	೧೬-೦-೦
ನೆಲವನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ಮುಂ.	...	೧೨-೦-೦
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	...	೨-೦-೦
ಎಂಟನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ		
ರೂ. ೪೮೯--೦-೬ ಕ್ಕೆ ೬-೪-೦ ವ್ಯಕ್ತಾರ	...	೩೦-೯-೦
		<hr/>
		ಒಟ್ಟು ರಾಸು ೬೭-೫-೦
		<hr/>

೯ ನೆಯ ವರ್ಷವಾದ ಬಳಿಕ ಗಿಡಗಳ ಆರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ವೆಚ್ಚವು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಷ್ಟೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆನ್ನಬಹುದು. ಉತ್ಪನ್ನವು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಗಿಡಗಳ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಇತ್ತು. ಅದರೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿವರ್ಷದ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಿತ ಲಾಭವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು.

(ಮುಂದಿನ ವಾನು ನೋಡು.)

ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಂದಿನಿಂದ ೧೮ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಭಾಂಡವೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ತೋಟವು ನಿಜವಾದ ಲಾಭವನ್ನು ಕೊಡುವ ಆಸ್ತಿಯಾಗುವದು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಿಡಗಳು ಐದನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ, ಮುಂದೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಉತ್ಪನ್ನವು ತೋಟದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೂ ಮೂಲ ಭಾಂಡವಲಿನ್ ಬಡ್ಡಿಗೂ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹದಿನೂರು ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಮೂಲ ಭಾಂಡವಲು ತಿರುಗಿ ಎರಲಾರಂಭಿಸಿ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ವರ್ಷ ತೋಟವು ನಮ್ಮದಾಗಿ ಲಾಭವಾಗಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಲೆಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗಣಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ ಇಡೀ ಲೆಖ್ಯದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು. ಈ ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ :—

(೧) ನೆಲದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ.

ಗಿಡಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ವರ್ಷ	ಒಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕಾಯಿಗಳು	ಒಂದು ಎಕರೆಯ ಉತ್ಪನ್ನ. ಡಜನ್ನಿಗೆ ರೂ. ೦-೮-೦ ಯಂತೆ	ಒಂದು ಎಕರೆಯ ವೆಚ್ಚ	ಎಕರೆ ಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ + ಅಥವಾ ಹಾನಿ -	ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ ಭಾಂಡವಲು ಕಿರುಗಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದು.
೧೦	೧೨	ರೂ. ಆ. ಪೈ. ೨೪-೦-೦	ರೂ. ಆ. ಪೈ. ೬೮-೬-೩	-	ರೂ. ಆ. ಪೈ. ೫೪೦-೧೧-೯
೧೧	೪೦	೮೦-೦-೦	೭೩-೧-೨-೯	+	೫೩೩-೧೪-೬
೧೨	೨೪	೧೨೬-೦-೦	೭೦-೧-೨-೦	+	೪೮೬-೧೦-೬
೧೩	೩೦	೬೦-೦-೦	೬೨-೨-೨-೯	-	೪೯೩-೧೩-೩
೧೪	೬೩	೧೬೬-೦-೦	೬೨-೧೦-೦	+	೩೯೫-೨-೩
೧೫	೧೦೦	೨೦೦-೦-೦	೬೧-೨-೬	+	೨೫೬-೧೪-೯
೧೬	೬೨	೧೨೪-೦-೦	೫೨-೧೩-೦	+	೧೮೫-೧೧-೯
೧೭	೮೨	೧೨೪-೦-೦	೪೮-೫-೯	+	೬೦-೧-೬
೧೮	೧೦೮	೨೧೬-೦-೦	೪೦-೮-೦	+	ಈ ವರ್ಷ ಭಾಂಡವಲಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದ ರೂ. ೬೦-೧-೬ ವಜಾ ತೆಗೆದು ಉಳಿದ ಲಾಭ ರೂ. ೧೧೫-೬-೬.
೧೯	೫೫	೧೧೦-೦-೦	೨೫-೧೨-೬	+	

- (೨) ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ರೂ. ೧-೮-೦ ಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಕೊಂಡು ತಂದಿರುತ್ತೇನೆ.
- (೩) ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ಗೊಬ್ಬರವು ಕಂಪನಿಯಿಂದ ರೂ. ೧೫-೦-೦ ಕ್ಕೆ ಟಿನ್ನಿನಂತೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- (೪) ವಲ್ಲೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಬಾಜಾರಗಳ ಸಮೀಪದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.
- (೫) ಮೂಲ ಭಾಂಡವಲಿನ ಮೇಲೆ ನೂರಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. ೬-೪-೦ ರಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮೂಲ ಭಾಂಡವಲಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬಡ್ಡಿಯ ದರವು ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.
- (೬) ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೋಟದಲ್ಲೇ ರೂ. ೦-೮-೦ ಗೆ ಡಜನ್ನಿನಂತೆ ಮಾರಿರುತ್ತದೆ. ಇವೇ ಮುಂತಾದವು.

(೨) ಎರಡನೆಯ ರೀತಿ :-

ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚ.

೧ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ .

ರೂ.ಆ.ಪೈ.

ವಲ್ಲೆ ಕಾಯಿ, ನೆಲಗಡ್ಡೆ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಉಪ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಬರುವ ಸಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ ...	೧೦೦-೦-೦
ಒಟ್ಟು ರೂ.	೧೦೦-೦-೦
ಸಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ	೩೨೩-೬-೦

ವೆಚ್ಚ :

ನೆಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ...	೩೦೦-೦-೦
ಗಿಡಗಂಟಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುವದು ಮುಂತಾದದ್ದಕ್ಕೆ ...	೧೫-೦-೦
ಸುತ್ತಲು ಬೇಲಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ...	೨೫-೦-೦
ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಿಕ್ಕೆ ...	೧೨-೦-೦
ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸುಡಲಿಕ್ಕೆ ...	೧-೮-೦
ಮಾವಿನ ಗೊರಟಿಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕರಂತೆ ನೆಡಲಿಕ್ಕೆ	೨-೦-೦

		ರೂ.ಆ.ಪೈ.
ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ *	...	೨-೦-೦
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ	...	೩೨-೦-೦
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ.	...	೧೦-೦-೦
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	..	೨-೦-೦
ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವಾಡಿದ ರೂ. ೩೫೦-೦-೦ ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ		
೧೦೦ ಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. ೬-೪-೦ ರಂತೆ	...	೨೧-೧೪-೦
	ಒಟ್ಟು ರಾಸು	<u>೪೨೩-೬-೦</u>

೨ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ಉಪಬಿಳಿಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕಿ ಲಾಭ	...	<u>೧೦೦-೦-೦</u>
	ಒಟ್ಟು ರೂ.	<u>೧೦೦-೦-೦</u>

ವೆಚ್ಚ :

ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೆ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ	...	೧-೮-೦
ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೪೮ ರತ್ತಲು	...	೨-೦-೦
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ, ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಂತೆ	...	೩೨-೦-೦
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ.	...	೧೦-೦-೦
ಸರಕಾರ ತೆರಿಗೆ	...	೨-೦-೦
ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ,		
ರೂ. ೩೨೩-೬-೦ ಕ್ಕೆ ರೂ. ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	...	<u>೨೦-೩-೬</u>
	ಒಟ್ಟು ರಾಸು	೬೨-೧೧-೬
	ನಿಕಿ ಲಾಭ	<u>೩೭-೪-೬</u>

* ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷ ಗೊರಟಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗ ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ವನ್ನು ಹಾಕುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಗಿಡಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಬಿಳಿಯಾರಂಭಿಸುವ ವರೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಅನ್ನವು ಗೊರಟಿಯಲ್ಲೂ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕು.

೩ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ಉಪಬಿಳಿಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ

ರೂ.ಆ.ಪೈ.
... ೮೦-೦-೦

ಒಟ್ಟು ರೂ. ೮೦-೦-೦

ವೆಚ್ಚ :

ಗೊಬ್ಬರ :—ಸಗಣೆಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ೧|| ಗಾಡಿ

... ೨-೪-೦

ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೯೬ ರತ್ತಲು

... ೪-೦-೦

ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ

... ೩೨-೦-೦

ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು ಮುಂ.

... ೧೦-೦-೦

ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ

... ೨-೦-೦

ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ

ರೂ. ೨೯೧-೧-೬ ಕ್ಕೆ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ

... ೧೮-೩-೦

ಒಟ್ಟು ರಾಸು ೬೮-೭-೦

ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ ೧೧-೯-೦

೪ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ಉಪಬಿಳಿಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ

... ೬೦-೦-೦

ಒಟ್ಟು ರೂ. ೬೦-೦-೦

ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ ೨೪-೭-೬

ವೆಚ್ಚ .

ಗೊಬ್ಬರ .—ಸಗಣೆಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ೨ ಗಾಡಿಗಳು

... ೩-೦-೦

ಎಲುವಿನ ಹುಡಿ ೧೪೪ ರತ್ತಲು

... ೬-೦-೦

ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ

... ೩೨-೦-೦

ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ

... ೨-೦-೦

ಕೊಡಕಟ್ಟುವ ವೆಚ್ಚ

... ೨೪-೦-೦

ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ

ರೂ. ೨೭೯-೮-೬ ಕ್ಕೆ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ

... ೧೭-೭-೬

ಒಟ್ಟು ರಾಸು ೮೪-೭-೬

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ ಗಿಡಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಐದನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದು ಬೇಕಾಗಲಾರದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದ ಕೂಡಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲೇ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಉತ್ತಮ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬೇರುಗಳು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿ ದೂರದಿಂದಲೂ ಅನ್ನ ನೀರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಳಗಿನ ಧರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಹಸಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಗೊರಟೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸಿಗಳು ಈ ಹಸಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಚೋರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಗಿಡಗಳ ಬೇರುಗಳು ಕುರಿತವಾಗುವದರಿಂದ ನೆಲದೊಳಗಿನ ಹಸಿಯ ಲಾಭವು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕೊಡಿಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಲಿಯುವ ವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿದರೆ ಗಿಡಗಳು ಚೋರಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯಬಹುದೆಂಬದು ಸಹಜ

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗೆ ಒಟ್ಟು ೩೦೪ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಒಂದು ಎಕರೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತವೆಂಬದನ್ನು ಮೇಲೆ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನೆಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಸ್ವಂತದ ನೆಲವು ಇದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಬರೇ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗಳು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತವೆನ್ನಬಹುದು. ಐದನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವದು, ನೆಲವನ್ನು ಹೂಡಿಕಳೆ ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಡುವದು ಎಂಬವಿಷ್ಟೇ ಕೆಲಸಗಳು. ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಉಪ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಎಂಟನೆಯ ಅಥವಾ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆನ್ನ ಬಹುದು ಮುಂದೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವು ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನೂ ವೆಚ್ಚವು ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನೂ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಅರಿಯಬಹುದು.

ಗಿಡಗಳ ವರ್ಷದ ವರ್ಷ	ತೋಟದ ವೆಚ್ಚ	ತೋಟದ ಆದಾಯ			ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ + ಅಧವಾ ಹಾನಿ -	ನಿಕ್ಕಿ ಭಾಂಡವಲು ರಾಸು	
		ಒಟ್ಟು	ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳಿಂದ				
			ಸಂಖ್ಯೆ	ಬೆಲೆ			
೫	ರೂ. ಆ. ವೈ. ೪೪-೧೨-೦	ರೂ. ೧೦೦*	+	ರೂ. ಆ. ವೈ. ೫೪-೪-೦	ರೂ. ಆ. ವೈ. ೨೪೮-೧೨-೦
೬	೪೪-೦-೯	೮೦	+	೫೫-೧೫-೩	೨೧೨-೧೨-೯
೭	೪೪-೮-೯	೬೦	+	೧೫-೭-೩	೧೯೭-೦೫-೬
೮	೪೬-೫-೬	೪೦	-	೬-೫-೬	೨೦೩-೧೧-೦
೯	೪೯-೭-೯	೨೦	೪೮೦	೨೦	-	೯-೭-೯	೨೧೩-೪-೯
೧೦	೫೦-೧-೩	...	೧೨೦೦	೫೦	-	೦-೧-೩	೨೧೩-೬-೦
೧೧	೫೦-೧-೩	...	೬೪೦	೧೦	-	೪೦-೧-೩	೨೫೩-೭-೩
೧೨	೫೨-೯-೬	...	೮೬೪	೩೬	-	೧೬-೯-೬	೨೩೦-೦-೯
೧೩	೫೩-೧೦-೦	...	೧೧೦೪	೪೬	-	೭-೧೦-೦	೨೩೭-೧೦-೯
೧೪	೫೪-೧-೯	...	೭೬೮	೩೨	-	೨೨-೧-೯	೨೯೯-೧೨-೬
೧೫	೫೫-೭-೯	...	೧೯೨೦	೮೦	+	೨೪-೮-೩	೨೭೫-೪-೩
೧೬	೫೬-೧೫-೩	...	೩೦೭೨	೧೨೮	+	೭೪-೦-೯	೨೦೧-೩-೬
೧೭	೪೯-೫-೦	...	೧೪೪೦	೬೦	+	೧೦-೧೧-೦	೧೯೦-೮-೬
೧೮	೪೮-೧೦-೩	...	೩೯೮೪	೧೬೬	+	೧೧೭-೫-೯	೭೩-೨-೯
೧೯	೪೧-೫-೦	...	೪೮೦೦	೨೦೦	+	೧೫೮-೧೧-೦	೮೫-೮-೩

ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಒಂಭತ್ತನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಮುಂದೆ ಹದಿನೈದನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದು ಉಳಿ ತಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಭಾಂಡವಲು ಸುರಾ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ತೋಟವು ನಮ್ಮದಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವು

*ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಬೊದ್ದೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಡುವುದರಿಂದ ಗಿಡದ ವಿಸ್ತಾರವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉವಚೆಗೆ ತುಂಬಾ ಸ್ಥಳವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮುಂದೆ ಕೊಡಿಯು ಬೆಳೆದಂತೆ ಗಿಡಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಉವಚೆಗೆ ಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸ್ಥಳವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಬರಲಾರಂಭಿಸುವದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಂತರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಂಡವಲು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗುವದು. ಗಿಡಗಳು ಬೇಗನೆ ಫಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ರೋಗಾದಿಗಳು :—ನಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಸಣ್ಣವಿರುವಾಗ ಎಳೆ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನೂ, ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ತಿನ್ನುವ ಅನೇಕ ತರದ ಹುಳಗಳು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂದು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಎಲೆಗಳ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ತಿ ಇಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಫೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕಂಬಳಿ ಹುಳದಂತೆ ರೋಣೆಗಳುಳ್ಳವಿರುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಎಲೆಯ ಬಣ್ಣದಂತೆ ಹಚ್ಚುಗಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವದು ತುಸು ಕಠಿಣ. ಈ ಹುಳಗಳೆಲ್ಲ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನೂ ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ತಿಂದು ಗಿಡವನ್ನು ಬರಲು ಮಾಡಿ ಅವಾಯವಡಿಸುತ್ತವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೂತು ಬಿದ್ದು ಹರಿದು ತಿಂದಂತೆ ಕಾಣುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹುಳ ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಹುಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಯ್ಯಿಂದ ಅರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಹಿಚಿಕಿ ಕೊಲ್ಲಬೇಕು. ಗಿಡಗಳಿಗೆ 'ಬೋರ್ಡೋ' ಮಿಶ್ರಣ* ಇಲ್ಲವೆ 'ಲೆಡ್ ಆರ್ಸನೇಟ್' ಎಂಬ ಔಷಧಗಳ ನೀರನ್ನು ಪಿಚಕಾರಿಯಿಂದ ಸಿಂವಡಿಸಬೇಕು. ಇವು ವಿಷಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಿಂವಡಿಸಿದ ಎಲೆಯ ಚೂರುಗಳನ್ನು ತಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಹುಳಗಳೆಲ್ಲ ನಾಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಫೀಳಿಗೆಯು ಮುಂದೆ ಬಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಹುಳಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಕೆಂದು ವರ್ಣದ ಹುಳಗಳು ಟಿಸಿಲುಗಳ ತುದಿಗೆ ನಾಲಾರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಜಾಳಿಗೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಗೂಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಈ ಗೂಡುಗಳು ದೂರದಿಂದ ಕೆಂಪು ಇರಿವೆಗಳ ಗೂಡಿನಂತೆ ಕಂಡರೂ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಒಣಗಿಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇರಿವೆಗಳು ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಹುಳಗಳು ಗೂಡನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಕೂಡಲೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದದರಿಂದ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸದೆ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಚೀಲದಲ್ಲಾಗಲಿ ಹಿಡಿದು ಟಿಸಿಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಿಗೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಾಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

* 'ಬೋರ್ಡೋ' ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಿಗೆ ಅನಾಯನಾಡುವ ಹುಳಗಳೂ ರೋಗಗಳೂ ಬೇರೆ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಯಾವವೆಂದರೆ:—

೧. “ಭಿರೂಡ” ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಹುಳವು ತುಂಬೆಯ ಜಾತಿಯದು. ಗೊಬ್ಬರದ ಹುಳದಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ಹುಳಗಳು ಬಿಳೇ ವರ್ಣದವು. ಕೆಂದು ತಲೆಯುಳ್ಳವು. ಇವುಗಳ ತತ್ವಗಳು ಮರದ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮರಿಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದೊಡನೆ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಮರದ ಎಲುಬಿನಲ್ಲಿ ತೂತು ಕೆಡವಿ ಒಳಕ್ಕೆ ತಿನ್ನುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಮರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಫೂಟು ಉದ್ದನ್ನು ತೂತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೆಡುವುತ್ತವೆ. ಇವು ಒಳಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗ ತೂತಿನ ಬಾಯಿಂದ ಮರದ ಹೊಸ ವೃದ್ಧಿಯ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹುಳಗಳ ಮಲದ ಜಾಳಿಗೆಗಳೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಚಿನ್ನಗಳಿಂದ ಇಂಥಲ್ಲೇ ಹುಳವು ಕೆದರುತ್ತಿರುವನೆಂಬದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಳೇ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹುಳಗಳು ಬಹಳ. ಇವುಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಮಾವಿನ ಮರಗಳೇ ನಾಶವೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಅವು ಇರುವ ತೂತುಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸವೂರಾದ ಸರಿಗೆಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಲ್ಲಬೇಕು. ಸರಿಗೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ಕೊಂಡಿಯಂತೆ ಮಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹುಳಗಳನ್ನು ತೆಗೆದ ಬಳಿಕ ತೂತಿನ ಬಾಯನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಗಾಯವೆಲ್ಲ ಮರದ ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಚಾಂಬರವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಹುಳಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವದಾಗಿದ್ದರೆ, ಮೂರು ಭಾಗ ‘ಕ್ಲೋರೋಫಾರ್ಮ್’ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ‘ಕ್ರಿಟೋಟಿನ್’ವನ್ನು ಬೆರಿಸಿ, ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಅರ್ಧ ಚಮಚಿಯಷ್ಟು ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಸುರವಬೇಕು. ಕೂಡಲೆ ತೂತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು. ಈ ಔಷಧದಿಂದ ಹುಳಗಳು ಒಳಗೆ ಉಸುರುಗಟ್ಟಿ ಸಾಯುತ್ತವೆ ಕ್ಲೋರೋಫಾರ್ಮ್, ಕ್ರಿಟೋಟಿನ್ ಗಳು ಸಿಗದಿದ್ದರೆ, ‘ಪೆಟ್ರೋಲ’ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಔನ್ಸು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಒಂದೇ ಮರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿವತ್ತು ಹುಳಗಳು ಸಹ ಇರುವುದು. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಶಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ಉಳಿದ ಹುಳಗಳು ಮತ್ತೆ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಹಾನಿಯಾಗಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಮರಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಳಗಳನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಲೆ ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವು ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕೆ ಪಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಬಹು ಎತ್ತರದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹುಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಶ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವು ಪಸರಿಸದಂತೆ ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರವಡಬೇಕು.

೨. “ಜಿಗಿ ಹುಳಗಳು” ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹುಳಗಳು ಮಾವಿನ ಹೂವುಗಳಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮರದ ಮೇಲೆ ಜಿಗಿದಾಡುತ್ತ ಹೂವುಗಳನ್ನೂ ಮಿಡುಕುಗಳನ್ನೂ ಉದುರಿಸಿ ಬಹಳ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳಗಳು ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುವ ಕಾಡಿಗೆ (ಭೂಸರ) ರೋಗವನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಇವೆರಡೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಕಾಯಿಗಳ ಅವಾರ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದರಿಂದ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಉಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯ ಸನ್ ೧೯೩೦ ನೇ ಇಸವಿಯ ಹಸ್ತವತ್ರಕ್ಕೆ ನಂಬರು ೬ ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯು ಬಹು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮುಖ್ಯಾಂಶವನ್ನೇ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು ಎರಡು. ಒಂದು ಜಿಗಿ ಹುಳ, ಇನ್ನೊಂದು ಭೂಸರ ಅಥವಾ ಭುರೀ ರೋಗ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮೋಡಗಳಿಂದ ಹೂಕಾಯಿಗಳು ಉದುರುತ್ತವೆಂದು ಜನರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಂಟು. ಆದರೆ ಜಿಗಿಹುಳ-ಭೂಸರ ರೋಗಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮೋಡದಿಂದ ಇವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಮೂರು ಸಾರೆ ಹೂ ಬಿಡುತ್ತವೆ ಮೊದಲನೇ ಸಾರೆ ಕಾರ್ತಿಕ-ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಎರಡನೇ ಸಾರೆ ವೃಷ್ಯಮಾಸದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಸಾರೆ ಮಾಘದಲ್ಲಿ; ಮೊದಲನೇ ಸಾರೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೂವುಗಳಿಗೆ ಹುಳವಾಗಲಿ ರೋಗವಾಗಲಿ ಆಗುವದಿಲ್ಲ ಎರಡನೇ ಸಾರೆಯ ಹೂವುಗಳಿಗೆ ಜಿಗಿ ಹುಳಗಳಿಂದಲೂ ಮೂರನೇ ಸಾರೆಯ ಹೂವುಗಳಿಗೆ ಭೂಸರ ರೋಗದಿಂದಲೂ ಅವಾರ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಿಗಿ ಹುಳವು ತಗಣೀ ಜಾತಿಯದು. ಬೆಣೆಯಂಥ ಆಕಾರವುಳ್ಳದ್ದು. ಮರಗಳು ಹೂ ಬಿಡುವಾಗ ಈ ಹುಳಗಳು ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗುಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ತಿ ಇಡುತ್ತವೆ. ತತ್ತಿಗಳು ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒದೆದು ಸಣ್ಣ ಮರಿಗಳು ಹೊರಬೀಳುತ್ತವೆ. ಮರಿಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ಮುಂದೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾರೆ ವರೆಯನ್ನುಚ್ಚಿ ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಈ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಹುಳುಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಹೂವು ಮಿಡುಕುಗಳಿಗಿಂತ ರಸವನ್ನು ಸೇದಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಅವು ಬಾಡಿ ಉದುರುತ್ತವೆ. ಜಿಗಿ ಹುಳಗಳ ಮೈಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ಜೇನುತುವ್ವದಂಥ ಒಂದು ತರದ ಜಿಗಿತು ಪದಾ

ಧೃವು ಹೂವು ಮಿಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವದರಿಂದ ಅವು ಮುಂದೆ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ವನಸ್ಪತಿಜನ್ಯವಾದ ಭೂಸರ ರೋಗದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ ಕವ್ವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಟೊಂಗೆಗಳೂ ಎಲೆಗಳೂ ಅಲ್ಲಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಿಗಿ ಹುಳಗಳು ಅತ್ತಿತ್ತ ಜಿಗಿದಾಡುವದರಿಂದ ಹೂವುಮಿಡಿಗಳು ಉದುರುವದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾವಿನ ಹೂವುಗಳು ಹಿಟ್ಟು ಬಡಿದಂತೆ ಬಿಳುವಾದೊಂದನೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಭೂಸರ ರೋಗವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಈ ರೋಗವು ಮೊದಲು ಎಳೆ ಗೊಂಚಲುಗಳ ತುದಿಯ ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬರುವದು. ಕ್ರಮೇಣ ಹೂವುಗಳ ದುಟ್ಟುಗಳ ಮೇಲೂ ಗೊಂಚಲಿನ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲೂ ಅದು ವಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಬೀಜಗಳು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹಾರಿ ಬೀರಿ ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅಲ್ಲೂ ಈ ರೋಗವು ಉದ್ಭವಿಸಿ ಐದು ದಿನಗಳೊಳಗೇ ವುನಃ ಹೊಸ ಬೀಜಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅನುಕೂಲ ವರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇರುವ ತನಕ ಬೀಜೋತ್ಪತ್ತಿಯೂ ರೋಗದ ಪ್ರಸಾರವೂ ಒಂದೇ ಸವನೆ ನಡೆಯುವವು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಈ ರೋಗವು ಮೊದಲು ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅನುಕೂಲ ವರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ವಸರಿಸುತ್ತೆಂಬದು ಕಂಡುಬರುವದು ರೋಗವಾದ ಗೊಂಚಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಅದರ ಅನಂತ್ಯ ಬೀಜಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದರಿಂದಲೂ ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣವು ಬಿಳಿಹಿರುನವದಿಂದಲೂ ಆ ಗೊಂಚಲುಗಳ ಬಣ್ಣವು ಬೂದಿಯಂತೆ ಕಾಣುವದು. ಈ ಭೂಸರ ರೋಗದ ವನಸ್ಪತಿಗಳು ಹೂ ಕಾಯಿಗಳೊಳಗಿನ ರಸದಿಂದ ಬೆಳೆಯುವದರಿಂದ ಅವು ಬಣಗಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗವು “ಜಿಗಿ” ಹುಳದಷ್ಟು ಹಾನಿಕರವಲ್ಲ. ಇದು ನೂರಕ್ಕೆ ೫ ರಿಂದ ೨೦ ರಷ್ಟು ಹಾನಿ ಮಾಡುವದು.

ಇವೆರವರ ಮೇಲೂ ಬೀರಿ ಬೀರಿ ಅನೇಕ ಔಷಧಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ಗಂಧಕದ ವುಡಿಗೋ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಕಾರಿಯೂ ಅಗುವಾದದ್ದು ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿಗೆ ಗಂಧಕದ ವುಡಿಗೂ ಪ್ರಥಮ ವಸ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಜಿಗಿ ಹುಳದ ಅಥವಾ ಭೂಸರ ರೋಗದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವೇ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ರೋಗವಾದ ಮೇಲೆ ಗಂಧಕದ ವುಡಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಭೂಸರ ರೋಗವು ನಾಶ ಹೊಂದುವದು

“ಜಿಗಿ” ಹುಳದ ಕಾಟವು ಬಹಳವಾಗಿದ್ದರೆ ಗಂಧಕದ ವುಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ರಿಕ್ಕಿಗಳಿಲ್ಲದ ಹುಳಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುವವು. ಗಂಧಕದ ವಾಸನೆಯಿಂದ ರಿಕ್ಕಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಳಗಳು ಸಹ ಮಾವಿನ ಗೊಂಚಲುಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಅವು ತಮ್ಮ

ತತ್ವಿಗಳನ್ನು ಹೂವುಗಳೊಳಗೆ ಇಡಲಾರವು. ಗಂಧಕದ ವುಡಿಯು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಚೌರಸ ಇಂಚಿನೊಳಗೆ ೨೦೦ ರಂಧ್ರಗಳಿರುವಂಥ ಸಾಣಿಗೆಯಿಂದ ಸಾಣಿಸಬಹುದಾದಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿರಬೇಕು. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರ ಉಪಯೋಗವು ಅಷ್ಟು ಆಗುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಗಂಧಕದ ಹುಡಿಯು ಈಗ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಮುಂಬಯಿಯಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ರೋಕ ದರವು ಟೆನ್ರಿಗೆ ೧೮೦-೦-೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ದರವು ೧೮೫-೦-೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಂಧಕದ ವುಡಿಯನ್ನು ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೂಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವುಡಿ ಹಾಂಸುವ “ಪಿಯರಲೆಸ್ ಡೆಸ್ಸು ಗನ್” ಎಂಬ ಯಂತ್ರವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದದ್ದು. ಇದು ಮೆಸರ್ಸ್ ಧರಮಸೀ ಮುರಾರಜೀ ಕೆಮಿಕಲ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಸುಧಾಮಾ ಹಾಸ್, ೩೧ ನ್ಯೂಟ್ರಿ ರೋಡ, ಬೆರಾರ್ಡ್ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಫೋರ್ಟ್-ಮುಂಬಯಿ, ಇವರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬೆಲೆಯು ೫೬-೦-೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈ ಯಂತ್ರದಿಂದ ೧೨-೧೫ ಫೂಟು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹುಡಿಯನ್ನು ಹಾಂಸುಹುದು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎತ್ತರದ ಗಿಡಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನಚಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವಂಥ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಏನೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುವದು.

ಗಂಧಕದ ವುಡಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಾರೆ ಹೊದೆಯಬೇಕೆಂಬದು ಹುಳದ ಮತ್ತು ರೋಗದ ಪ್ರಸಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಧಕವನ್ನು ಹಾಂಸಿದರೆ ಹುಳಗಳಿಂದಲೂ ರೋಗದಿಂದಲೂ ಆಗುವ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು :—

(೧) ಹೂ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೆ ಮೊದಲನೇ ಸಾರೆ ಈ ವುಡಿಯನ್ನು ಹಾಂಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹುಳ ಮತ್ತು ರೋಗ ಇವೆರಡರ ಪ್ರತಿಬಂಧನಾಗುವದರಿಂದಲೂ ಈ ಕಾಲವೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ್ದಿರುವದರಿಂದಲೂ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವುಡಿ ಹಾಂಸುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

(೨) ಮೊದಲನೇ ಸಾರೆ ಔಷಧ ಹಾಂಸಿ ೧೫ ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ೨ನೇ ಸಾರೆಯೂ, ಮುಂದೆ ೧೫ ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ೩ನೇ ಸಾರೆಯೂ ಗಂಧಕವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಗೊಂಚಲುಗಳ ಮೇಲೂ ಒಂದೇ ಸವನಾಗಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಹಾಂಸಬೇಕು.

ಆದರೆ ಗಂಧಕ ಹಾರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳದೆ ೩-೪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ಮಳೆ ಯಿಂದ ಗಂಧಕವು ತೊಳೆದು ಹೋದರೆ ವುನಃ ಅದನ್ನು ಹಾರಿಸಬೇಕು.

ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಾಗ ಗಂಧಕದ ವುಡಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸಬಹುದು. ಬಿರು ಗಾಳಿಯಿದ್ದಾಗ ಹಾರಿಸಿದರೆ ಅದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುವದು. ಆದರೆ ಮಂದ ಗಾಳಿಯು ಇದ್ದಾಗ ಔಷಧವನ್ನು ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾರಿಸಬಹುದು. ಗಾಳಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಗಂಧಕದ ವುಡಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸುವದು ಉತ್ತಮವು.

ಸುಮಾರು ೨೫ ಫೂಟು ಎತ್ತರದ ಮಾವಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಾರೆ ಗಂಧಕ ವನ್ನು ಹಾರಿಸಲಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವೆಚ್ಚವು ಬರುತ್ತದೆ .— ರೂ.೨೫.

೮೫ ರತ್ನಲು ಗಂಧಕದ ವುಡಿ (೩ ಸಾರೆ ಹಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ)

ಟೆನ್ನಿಗೆ ೧೮೫-೦-೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವ್ರಕಾರ ... ೦-೧೧-೦

೧ ಆಳಿನ ೩ ತಾಸು ೪೮ ಮಿನುಟುಗಳ ಕೂಲಿ (೩ ಸಾರೆ

ಹಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ) ದಿನಾ ೧೦ ಆಣೆಗಳ ವ್ರಕಾರ ... ೦- ೪-೯

ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ರೂ. ೦-೧೫-೯

ಗಂಧಕ ಹಾರಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ೭-೮ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಿಕ್ಕೆ ಆದಾಯವಾಗಿದೆ.

ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಗಂಧಕದ ವುಡಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸುವಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವನು ಗಾಳಿಯಬದಿಗೆ ತನ್ನ ಬಿನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗಂಧಕವು ಕಣ್ಣೊ ಳಗೆ ಸೇರಿ ನೋವು ಆಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನೋವಿನಿಂದ ಕಣ್ಣು ಬೀಗಿ ದರೆ ಒಂದು ಚಮಚಿ “ ನೋಡಾ ಬ್ಯಾಕಾರ್ನೇಟಿ ” (ತಿನ್ನುವ ನೋಡಾ)ವನ್ನು ಒಂದು ಧಾಲಿ ತುಂಬ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆ ನೀರಿನಿಂದ ಕಣ್ಣು ತೊಳೆದುಕೊಂಡರೆ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ನೋವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುವವು

೩. ಸುಂಗು ಹುಳಗಳು :—ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಸುರು ಬಣ್ಣದ ಅನೇಕ ಹುಳಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಮೈಮೇಲೆ ಬಹಳ ರೋಣಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದು ಬರೇ ದಂಟುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಕೈಗೆ ಇವು ಹತ್ತಿದರೆ ಎಹಳ ತಿಂಡಿಯೂ ಉರಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳಗಳು ಮಳೆಗಾಲದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಣ್ಣು ಸಣ್ಣು ಶಂಖ ದಂಧ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮರದ ಬೊಡ್ಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ತನಕ ಜೀವಂತ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಉಪಾಯ ವೇನೆಂದರೆ :

ಈ ಶಂಖದಂಧ ಕೋಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆರಿಸಿ ನಾಶ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಹುಳುಗಳು ಚಿಕ್ಕೂ, ಹುಣಸೆ, ಹಲಸು, ರಾಮಫಳ, ಅಶ್ವತ್ಥ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಸಬಲ್ಲವು. ಇವು ಬಹಳವಾದರೆ ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯೂ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳೂ ಕಡಿಮೆ ಆಗಬಹುದು.

೪. ಗಂಟು ಬೆಳೆಯುವುದು :—ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಬಿಸಿಲುಗಳ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ತೊಗಟೆಯು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಧರವಾಗಿ ಕೂತು ಗಂಟಾದಂತೆ ತೋರುವುದುಂಟು ಈ ರೋಗದಿಂದ ಮರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಾಯವಾದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

೫. ವೊಳ್ಳು ಅಥವಾ ಹೊದರು :—ಹಳೇ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ವೊಳ್ಳುಗಳುಂಟಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗಳೂ ವೋಟವೂ ಅಶಕ್ತವಾಗಿ ಗಾಳಿಯು ಚೋರಿಗೆ ಮುರಿದು ಬೀಳುವದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೇನೆಂದರೆ ವೊಳ್ಳಿನೊಳಗಿನ ಸತ್ತ ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಹರಿಸಿ ತೆಗೆದು, ಡಾಂಬರವನ್ನು ಲೇಪಿಸಬೇಕು ಬಳಿಕ ಗೋದೆ ಕಟ್ಟಿಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸುಣ್ಣಮಣ್ಣುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ವೊಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟಿನ ನುಣುಪಾದ ಗಿಲಾಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ವೊಳ್ಳು ಬಹು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣ ಮಣ್ಣುಗಳೊಡನೆ ಇಬ್ಬಿಗೇಗಟ್ಟೂ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತುಂಬಬಹುದು. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಗಿಲಾಯ ಮಾಡುವಾಗ ಸುತ್ತಲಿನ ಜೀವಂತ ಮರದ ಭಾಗವನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮರವು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಗಿಲಾಯದ ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ

ಇದಲ್ಲದೆ ವೊಳ್ಳುಗಳೇ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಪಡುವುದು ಲೇಸು. ಮರಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ಮುರಿದರಾಗಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡಿದರಾಗಲಿ ಕೂಡಲೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ಡಾಂಬರವನ್ನು ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಟೊಂಗೆಗಳ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲೆಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಿಜಾಪೂರದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಜಜ್ಜರ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಳೇಕಾಲದ ಮರವೊಂದುಂಟು ಹಿಂದೆ ಅದಿಲ್ಲಾಹೀ ಮನೆತನದ ಅರಸರು ಈ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಅವರಾಧಿಗಳನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೆರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ! ಈ ಮರದ ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ವೊಳ್ಳುಂಟಾಗಿ ಮರವು ಮುರಿದು ಬೀಳುವಂತಾಗಿತ್ತು. ಈ ವೊಳ್ಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತುಂಬಿ ಗಿಲಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿ, ಈಗ ಮರವು ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಹೊಂದಿ ನಿರೋಗಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡ ಬಹುದು.

೬. ಬಾಂದಳಕಗಳು :—ವಾಪಿನ ಮರಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಂದಳಕಗಳೆಂಬ ವರಾನ್ಮಜೀವಿಗಳಾದ ವನಸ್ಪತಿಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು ಇವುಗಳಿಗೆ ಬದಸುಕೆ, ಬೆಂಡೂಕ, ಮುಡುಕ ಎಂತಲೂ ಹೆಸರುಗಳುಂಟು. ಈ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವೃಕ್ಷಿಗಳು ತಿಂದು ವಾಪಿನ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಮುದ್ದಿವನೆ ಅವುಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಬೀಜಗಳು ಅಂಕುರಿಸಿ ಸಸಿಗಳುಂಟಾಗಿ, ವಾವಿನ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳೊಳಕ್ಕೆ ಅವು ತಮ್ಮ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ವಾವಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಹರಿವಾಡುವ ರಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಶೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ವಾವಿನ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನ್ನವು ದೊರೆಯದೆ ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂದುತ್ತದೆ ಬಾಂದಳಕದಿಂದ ವಾವಿನ ಮರಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ವೃಕ್ಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ಬಾಂದಳಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇರುಸಹಿತ ಕಡಿದುಹಾಕಿ ವಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಾಂದಳಕಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವು ಕಾಯಿಗಳು ಆಗುವ ಮೊದಲೇ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಡಿಯುವುದು ತಮ್ಮ

೭. ಅಲಿಂಬಿಗಳು :—ವಾವಿನ ಮರಗಳ ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕವ್ವು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ವರ್ಣದ ಮುಖಮುಖಂತೆ ಮಿದುವಾದ ಅಲಿಂಬಿ ವನಸ್ಪತಿಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಾವಿನ ಮರಗಳ ತೊಗಟೆಯ ಸತ್ತಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಅನಾಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಡೀ ಮರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುವಷ್ಟು ಇವು ಬೆಳೆದರೆ, ಮರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದ ಬೆಳಕೂ ಹವೆಯೂ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂದಿ ಹಾಸಿಯಾಗಬಹುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಾಳೆಗೆ ಬಿದ್ದ ತೋಟಗಳ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ನೀರುಗಳು ದೊರೆತಿತು ಜೋರಿಸಿದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಇವು ಕಡಿಮೆ. ಧಾರವಾಡ ಶಹರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅನೇಕ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಲಿಂಬಿಗಳು ಗಿಡಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿರುವದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಇಂಥ ತೋಟಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಜೀರಿಬರೆಯ ಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ.

೮. ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಾಗುವ ಹುಳುಗಳು :—ವಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳು ಬೆಳೆದು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬರುವಾಗ, ಒಂದು ತರದ ನೋಣವು ಅವುಗಳ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಒಳಗೆ ತತ್ತಿಗಳನ್ನಿಡುತ್ತದೆ. ತತ್ತಿಗಳು ಒಡೆದು ಹುಳುಗಳು ಹೊರ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಒಳಗಿನ ಗುಳುವನ್ನು ತಿಂದು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳು ಉದುರುತ್ತವೆ. ಬೆಳೆದ ಹುಳುಗಳು ತಮ್ಮ ಕೋಶಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ

ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದ್ರವ್ಯಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಸಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸುಡಬೇಕು ಅಥವಾ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಕುಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹೂಳಬೇಕು.

೯. ಮೊಸರು ರೋಗ:—ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಗುಳದ ಕೆಲವು ಭಾಗವು ಮಾತ್ರ ಕೊಳೆದು ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಸರಿನ ಗುಳಿಗೆಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗವು 'ಆಸ್ಟರ್ಜಿಲ್ಲಿಸ್' ಎಂಬ ಒಂದು ಅಲಿಂಬದಿಂದ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆಫೂಸ ಜಾತಿಯ ಹುಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ. ವಾಯು ತೋತು ವುರೀ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲೂ ಈ ರೋಗವು ಆಗುವದು. ಹಣ್ಣುಗಳ ಹೊರಬದಿಯಿಂದ ಈ ರೋಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೊಂದು ಕೊಯ್ದು ಬಳಿಕ ಇದು ಕಂಡುಬರುವದು. ರೋಗವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳು ರೋಗವಾಗದ ಹಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಹಗುರಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ಅಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಬೆರಳಿನಿಂದ ಸಿಡಿದರೆ ಡಬ್ ಡಬ್ ಎಂಬ ಸವ್ವಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವು ಇನ್ನೂ ದೂರಿತಿಲ್ಲ.

೧೦. ಫಲ ಹಿಡಿಯದಿರುವದು:—ಮಾನಿನ ಮರಗಳು ಫಲ ಹಿಡಿಯದಿರುವದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳುಂಟು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಿಕೊಟ್ಟ ಮರಗಳು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೂ, ಗೊರಟೆಯಿಂದಾದವು ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೂ ಫಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ವಯಸ್ಸಾದರೂ ಫಲ ಬರದಿದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಹೂಬಿಟ್ಟರೂ ಮಿಡಿ ಕಾಯಿಗಳು ಉದುರಿ ಹೋಗುತ್ತಿವರೆ, ಗಿಡಗಳ ಆರೈಕೆಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಂಥಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ನೀರುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಫಲಗಳು ಬರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮರಗಳ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಐದಾರು ಘಾಟುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕಾವಲಿಯನ್ನು ತೋಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಂದ ಸಣ್ಣು ಬೀರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಡು. ಕಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಮಣ್ಣುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತುಂಬಿ ಮುಚ್ಚುವದರಿಂದ ಮರಗಳು ಫಲಬಿಟ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳುಂಟು. ಇದನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನೆಲದ ಅಡಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಘಾಟುಗಳಷ್ಟು ಬಿರುಸಾದ ಕಲ್ಲರೆ ಮಿದರೂ ಮರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕೂಡಿ ಫಲ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನೇ ಹಚ್ಚಬಾರದು.

ಭಾಗ ೧ : ಸಮಾಪ್ತ.

ಈ ವುಸ್ತುಕವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ
ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇತರ ಬರಹಗಳು

೧. ಫಲರೂಪಾಡಾಂಚಾ ಬಾಗ (ಮರಾಠಿ), ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ
ಲೇಖಕರು.—ಹರಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪರಾಂಜಪೆ.
೨. ದಿ ಬುಕ್ ಆಫ್ ದಿ ಮೈಂಗೋ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್),
ಲೇಖಕರು —ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಬರ್ನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಚ್. ಪ್ರಯಾಂಗ
೩. ಕಲನಿಾ ಆಂಬ್ಯಾಚಿ ವ್ಯಾಸಾರೀ ಲಾಗವಡ (ಮರಾಠಿ),
ಲೇಖಕರು:—ವಾಂಡುರುಗ ಗೋವಿಂದ ಜೋಶಿ.
೪. ಹಣ್ಣುಹಂಸಲಗಳ ಬಾಗಾಯತವು,
ಲೇಖಕರು —ಶಂಭು ಶಂಭು ಭಟ್ಟಿ.
೫. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇನಾಯ ಖಾತೆಯ
(ಅ) ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳು,
(ಬ) ಬುಲೆಟಿನ್‌ಗಳು,
ಮತ್ತು (ಕ) ಹಸ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು.
೬. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ.
-

ತಾರಾಮತಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ

ಪುಸ್ತಕ ನಂ. ೨

ಇವರಲ್ಲಿ ಸಿಗುವವು !

೧. ಉತ್ತಮ ತಾಜಾ ನಿಂಬೆ ರಸ :

ಒಳ್ಳೆ ಜಾತಿಯ ಚಿಕ್ಕ ನಿಂಬೆಯ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಾಟಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಡದಂತೆ ತುಂಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ! ಜೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆ ಕಾಯಿಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ ಶುಭ ಮತ್ತು ವಾಹಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ಯಾವಾಗಲೂ ಅಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಾವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸುಲಭ ದರ. ಈ ದಿನಗಳ ಬಾಟಲ ೧ ಕ್ಕೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಟಿ. ಏ. ಬೇರೆ

೨. ಜಾಂಬೂಲೆ ಗುಳಿಗೆಗಳು :

ಒಳ್ಳೆ ಜಾತಿಯ ಸೇರಲ ಹೆಚ್ಚಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಬಹು ಮೂತ್ರ ಇಲ್ಲವೆ ಮಧುಮೇಹ ಎಂಬ ರೋಗವು ವಾಸಿಯಾಗುವದು. ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳ ಬಾಟಲ ೧ ಕ್ಕೆ ೧ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಟಿ. ಏ. ಬೇರೆ

೩. ಕಾಂಬಿನೇಶನ್ ಲಾಯಿಮ್ ಜ್ಯೂಸ ಪ್ರೆಸ್ ಎಂಬ ನಿಂಬೆ ಕಾಯಿಗಳ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಾಧನ ಯಂತ್ರವು ಬಿಲಿ ಹಿಂ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪತ್ರಕ್ಕಾರಾ
